

افق حوزه

ولادت باسعادت
حضرت سیدالشهداء علیه السلام
حضرت ابوالفضل العباس علیه السلام
و حضرت زین العابدین علیه السلام
مبارک باد

حوزه‌های علمیه

مثل همیشه در کنار مردم

تأکید مقام معظم رهبری و مراجع عظام تقلید به مردم، مسئولان و همه نهادها و سازمان‌ها

به کمک سیل زندگان بشتابید

صفحات ۱۱، ۱۲ و

پذیرش ۹۸-۹۹

موسسه عالی فقه و علوم اسلامی تحت اشراف مقام معظم رهبری مسئله‌امان

با استعانت از خداوند متعال، "موسسه عالی فقه و علوم اسلامی" به منظور تربیت فقیهان برخوردار از توانایی تولید علم در تخصص‌های فقهی مورد نیاز جامعه و نظام اسلامی، برای تحصیل در سه مقطع، از طلاب و فضلاء واجد شرایط برای سال تحصیلی ۹۸-۹۹ ثبت نام می‌نماید.

مقطع تمهیدی (پایه ۹ و ۱۰)

شرایط پذیرش

- حداقل معدل ۱۷ در سطح ۱ و پایه ۷
- حداکثر سن: ۲۳ سال برای دارندگان مدرک سیکل، برای دارندگان مدارک بالاتر به نسبت، تا حداکثر سن ۲۸ سال افزایش می‌یابد.
- تقاضای داوطلبان دارای برجستگی خاص که فاقد یکی از شرایط فوق باشند، بررسی و نسبت به پذیرش آنان تصمیم‌گیری می‌شود.

منابع آزمون کتبی و مصاحبه علمی

- ادبیات عرب: قرآن کریم، نیمه دوم جزء ۲۹ (تجزیه، ترکیب و نکات مهم ادبی)
- فقه: مکاسب شیخ انصاری (چاپ کنگره)
- ج ۱: از يجوز المعامضه علی الدهن المتنحس من ۶۵ تا النوع الثانی ص ۱۰۹
- ج ۲: از کتاب البیع ص ۶ تا الامر الخامس ص ۹۱
- ج ۳: از المعقوض بالمعد الفاسد ص ۱۸۰ تا الکلام فی شروط المتعاقدين ص ۲۲۴
- اصول: رسائل شیخ انصاری (چاپ کنگره)
- ج ۱: از المقصد الاول فی القلع ص ۲۹ تا حقیه ظواهر الکتاب ص ۱۳۹
- ج ۱: از اما المجوزون ص ۲۵۴ تا الثالث الاجماع ص ۳۱۰
- ج ۲: از المطالب الثانی ص ۱۴۱ تا ینبئی التنبیه علی امور ص ۳۳۳

ثبت نام

زمان دریافت کارت آزمون: از روز چهارشنبه ۹۸/۱/۲۱ از طریق سامانه پذیرش محل آزمون: قم، دفتر مقام معظم رهبری منطقه‌امان (خیابان صفائیه)

مقطع خارج عمومی

برای سال‌های اول، دوم و سوم خارج

شرایط پذیرش

- اتمام سطح عالی حوزه یا معدل کل حداقل ۱۷ (در پایه اول)
- حداکثر سن: ۲۵ سال برای دارندگان مدرک سیکل، برای دارندگان مدارک بالاتر به نسبت، تا حداکثر سن ۳۰ سال افزایش می‌یابد.

منابع آزمون کتبی و مصاحبه علمی

- فقه: مکاسب شیخ انصاری (چاپ کنگره)
- ج ۱: از اول بیع ص ۷ تا الامر الخامس "جریان المعاطفه فی غیر البیع" ص ۹۱
- ج ۲: از احکام المقبوض بالمعد الفاسد ص ۱۸۰ تا اول شروط المتعاقدين ص ۲۲۴
- ج ۳: از خیار غبن از ص ۱۵۷ تا ص ۲۱۷
- اصول: کفایه (چاپ کنگره)
- ج ۱: مطلق و مقید ص ۳۳۵ تا ص ۳۵۱
- ج ۲: از مباحث امارات ص ۲۸ تا اول دلیل انسداد ص ۹۲
- ج ۳: از تنبیهات استصحاب ص ۲۲۹ تا آخر استصحاب ص ۲۷۲

زمان ثبت نام: از ۱ اسفند ۹۷ تا ۲۰ فروردین ۹۸

زمان آزمون کتبی: جمعه ۲۳ فروردین ۹۸، ساعت ۹ صبح

مقطع خارج تخصصی

۱. فقه اقتصاد (دوره سوم) ۳. فقه خانواده (دوره دوم) ۵. فقه قضاء (دوره اول)

۲. فقه جزا (دوره دوم) ۴. فقه سیاسی (دوره دوم) ۶. فقه تربیت (دوره اول)

مصاحبه علمی

- امتحان مقطع خارج تخصصی به صورت مصاحبه علمی برگزار می‌شود.
- مصاحبه در دو مرحله انجام می‌شود. طلابی که در مصاحبه علمی مرحله اول پذیرش شوند برای مصاحبه مرحله دوم دعوت خواهند شد.
- منابع مصاحبه علمی مرحله اول:
- مباحث آموخته شده در طی سال‌های درس خارج (بر اساس تقریرات دروس خواننده شده)
- منابع مصاحبه علمی مرحله دوم:
- فقه: مباحث معاطات کتاب البیع
- الفقه: کتاب جواهر الکلام ج ۲۲ ص ۲۱۳-۲۵۲ (چاپ اسلامی)
- ب: کتاب البیع امام خمینی ره، جلد اول تنبیهات معاطات (ص ۸۷-۲۲۷)
- اصول: مباحث مفاهیم، مطلق و مقید و عام و خاص از: تهذیب الاصول یا مباحث الوصول امام خمینی ره

شرایط پذیرش

- این برنامه به طلابی اختصاص دارد که از حداقل ۴ سال سابقه موفق درس خارج فقه و اصول در خارج موسسه برخوردارند.
- حداکثر سن: ۲۹ سال برای دارندگان مدرک سیکل، برای دارندگان مدارک بالاتر به نسبت، حداکثر سن تا ۳۴ سال افزایش می‌یابد.
- تقاضای داوطلبان دارای برجستگی خاص که فاقد یکی از شرایط فوق باشند، بررسی و نسبت به پذیرش آنان تصمیم‌گیری می‌شود.

زمان ثبت نام (برای مصاحبه علمی): از ۱ اسفند ۹۷ تا ۲۰ فروردین ۹۸

* متقاضی، رشته مورد نظر خود را در سامانه پذیرش انتخاب می‌نماید.

زمان مصاحبه علمی: مصاحبه اول: نیمه دوم اسفند و فروردین - مصاحبه دوم: فروردین و اردیبهشت.

ثبت نام به صورت اینترنتی در سامانه پذیرش موسسه به آدرس www.Paziresh.Mfos.ir انجام می‌پذیرد.

تلفن تماس: ۰۲۵-۳۲۴۰۱۵۴۵

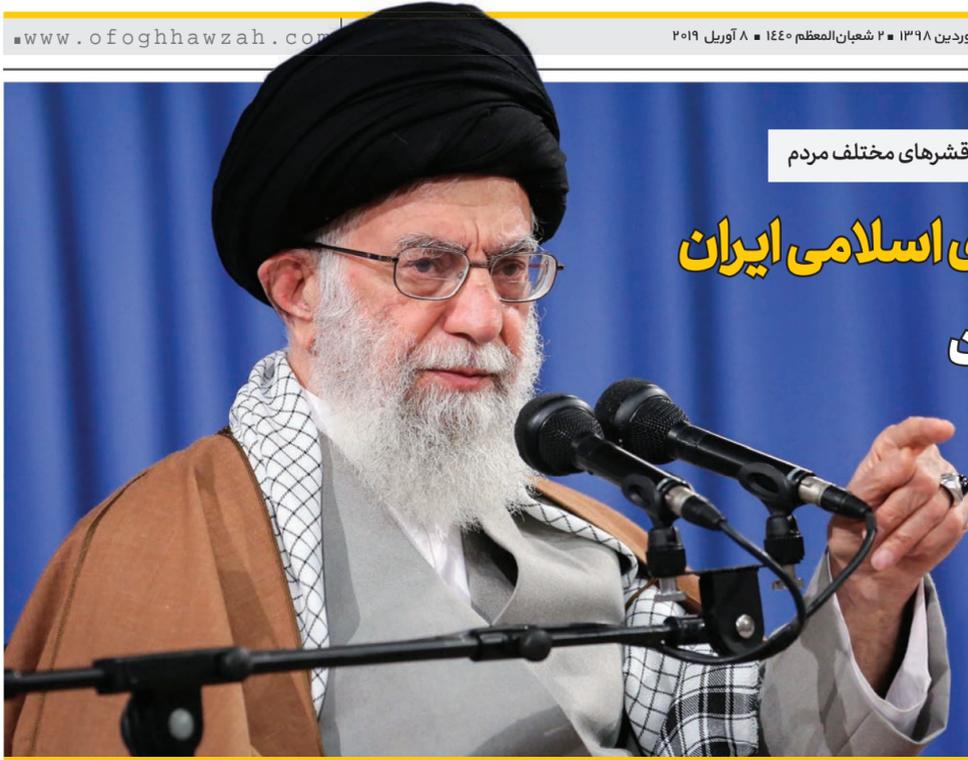
آدرس: قم، ابتدای بلوار محمدامین (ص)، مدرسه معصومیه، ساختمان شیخ طوسی

امام خامنه‌ای در دیدار مسئولان، سفرای کشورهای اسلامی و قشرهای مختلف مردم

حرکت توحیدی جمهوری اسلامی ایران

علت دشمنی آمریکاست

در نخسته سالروز عید مبعث، امام خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی ۱۴ فروردین در دیدار مسئولان نظام، سفرای کشورهای اسلامی و قشرهای مختلف مردم، بعثت انبیا را یک حرکت عظیم برای ایجاد تمدن نوین با دو ویژگی «عبودیت الهی» و «مبارزه با کفر و طاغوت» خواندند و با تأکید بر این که بعثت پیامبر اکرم ﷺ جامع‌ترین، کامل‌ترین و ماندگارترین بعثت‌هاست، گفتند: امروز انقلاب اسلامی و نظام جمهوری اسلامی، ادامه بعثت پیامبر اعظم ﷺ است و وعده خدا پیروزی جبهه حق در مصاف توحید و طاغوت است.

طاغوت با اصل و هویت حرکت توحیدی مخالف است و آمریکا و نوکرهای او هم چون آل سعود، به کمتر از دست کشیدن از حرکت در مسیر توحید راضی نمی‌شوند. ایشان مصاف «توحید و طاغوت» را مصافی اجتناب‌ناپذیر خواندند و با تأکید بر این که خداوند متعال پیروزی جبهه حق را مقدر فرموده است، گفتند: اگر ملت ایران همان‌گونه که تا به حال حرکت کرده است، به مسیر خود ادامه دهد، قطعاً بر دشمنان یعنی آمریکا و اذنان او غلبه خواهد کرد.

رهبر انقلاب اسلامی خاطرنشان کردند: البته این نتیجه پیروزی، قابل تغییر است و آن، در شرایطی است که دچار کوتاهی، عدم همراهی، عدم صداقت و دست کشیدن از مجاهدت در راه خدا بشویم.

مقاصد خبیث، جنگ به راه انداخته است که این جنگ مذموم است؛ اما مقابله با طاغوت، مدوح است. رهبر انقلاب اسلامی خاطرنشان کردند: تجاوزگری‌های رژیم صهیونیستی در طول سال‌های متمادی، نمونه بارز جنگ افروزی‌های طاغوت و مقابله مجاهدان فلسطینی و حزب‌الله لبنان و هم‌چنین دفاع ۸ ساله ملت ایران، مصداق بارز جهاد در راه خداست.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با تأکید بر این که بعثت پیامبر اسلام ﷺ جامع‌ترین و ماندگارترین بعثت‌ها و انقلاب اسلامی ایران نیز ادامه آن بعثت است، افزودند: علت دشمنی‌ها با نظام جمهوری اسلامی، همان خط دشمنی جبهه طاغوت با جبهه توحید است و این که گفته می‌شود، دشمن تراشی نکنید، حرف نادرستی است؛ زیرا جبهه

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری، رهبر انقلاب اسلامی در ابتدای سخنان خود با اشاره به حادثه سیل در برخی از استان‌های کشور و مشکلات، تلفات و خسارات ناشی از آن، افزودند: در این حادثه، تلاش مردم و روحیه همبستگی و بسیج‌شوندگی در میان آنان، بسیار خوب بود و ملت ایران جانانه وارد میدان شدند و کمک‌کار مسئولان بودند و مسئولان نیز با همین پشتیبانی مردمی و با اتفاق کلمه توانستند، اقدامات ابتدایی را انجام دهند.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با تأکید بر این که هنوز کارهای زیادی برای کاهش آلام مردم سیل‌زده باقی مانده است، خاطرنشان کردند: به مسئولان تأکید کرده‌ام که کارهای اصلی؛ یعنی بازسازی ویرانی‌ها و جبران خسارت‌ها، از این به بعد است و باید این خسارات و صدمات جبران شود.

ایشان افزودند: البته مردم عزیز در مناطق سیل‌زده باید به همکاری با مسئولان ادامه دهند؛ زیرا کمک آن‌ها حقیقتاً گره‌گشا خواهد بود.

رهبر انقلاب اسلامی در ادامه با اشاره به موضوع مبعث، ظهور پیامبر در جوامع مختلف را یک برانگیختگی و یک حرکت عظیم با جهت‌گیری «توحید و عبودیت» و «اجتناب از طاغوت» خواندند و تأکید کردند: طاغوت در واقع همان جریان و خط مقابل حرکت توحیدی است که مصداق امروز آن رؤسای جمهور آمریکا و برخی کشورهای دیگر هستند.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با تأکید بر این که هدف از بعثت انبیا ایجاد جامعه فاضله و تمدن نوین بوده است، گفتند: در این تمدن، همه لوازم آن از جمله علم، اخلاق، سبک زندگی و حتی جنگ نیز وجود دارد.

ایشان با اشاره به برخی دیدگاه‌ها که هدف اسلام را از بین بردن جنگ عنوان می‌کنند، افزودند: در اسلام، جنگ وجود دارد؛ اما موضوع مهم، جهت‌گیری این جنگ است؛ زیرا جریان طاغوت همواره برای اشاعه فساد و قدرت‌طلبی

دبیر ستاد راهیان نور حوزه‌های علمیه در گفت‌وگو با خبرنگاری حوزه

گزارش جامع از روند فعالیت‌های اجرایی ستاد راهیان نور حوزه در سال ۹۸-۹۷

والمسلمین مصلحی و سایر مسئولان عالی‌رتبه کشوری، لشگری و حوزوی در آن حضور داشتند.

وی گفت: برنامه‌ای برای برگزاری هرچه بهتر جشنواره اجرا کردیم که نتیجه آن تقسیم‌بندی محتوایی جشنواره به سه بخش بود که محور نخست، تبیین حضور روحانیت در دفاع مقدس بود و به‌خوبی از سوی مدیرحوزه‌های علمیه کشور و هم‌چنین حجت‌الاسلام والمسلمین مصلحی تبیین شد.

تجلیل از چهره‌های خدمت‌گزار و خادم‌الشهدا
دبیر ستاد راهیان نور حوزه‌های علمیه کشور، افزود: محور دوم جشنواره رهاورد سرزمین نور، تجلیل از افرادی بود که در دوران دفاع مقدس و راهیان نور نقش ویژه‌ای داشته و دارند و در این زمینه از خانواده شهدای مدافع حرم روحانی شهید حجت‌الاسلام کیهانی و شهید شاخص سال حوزه‌های علمیه حجت‌الاسلام والمسلمین فضل‌الله محلاتی با حضور خانواده‌هایشان تجلیل به عمل آمد.

این مقام مسئول محور سوم را اجرای برنامه‌های فرهنگی و شرح خاطراتی از شهید حجت‌الاسلام محلاتی و دیگر شهدای روحانی در قالب تئاتر پرشمرده و گفت: با توجه به حضور رهبر فرزانه انقلاب در مناطق جنگی دفاع مقدس در سال‌های گذشته، حضور دیگر مراجع تقلید نیز معنویت راهیان نور را دو چندان می‌کند.

برپایی نمایشگاه‌های بصیرتی- اعتقادی
وی هم‌چنین به بخش دیگری از اقدامات ستاد راهیان نور حوزه‌های علمیه در مناطق عملیاتی پرداخت و گفت: برپایی نمایشگاه‌های تخصصی و غرفه‌هایی هم‌چون «پاسخ به مسایل شرعی»، «غرفه کودکان»، «غرفه معرفی دستاوردهای حوزه‌های علمیه کشور» و هم‌چنین «غرفه تبیین گفت‌وگوها و رهبری» بخش دیگری از مجموعه برنامه‌های ستاد راهیان نور حوزه‌های علمیه در مناطق عملیاتی جنوب؛ به‌ویژه یادمان‌های دهلاویه، فکه، شلمچه و هویزه است.

حجت‌الاسلام عبدی‌نژاد، توسعه زیرساختی اسکان زائران حوزوی سرزمین‌های نور را دیگر اقدام ستاد راهیان نور حوزه‌های علمیه بیان کرد و افزود: در سال آینده برای طلاب و روحانیونی که به‌صورت شخصی و خانوادگی در سرزمین‌های نور حضور به هم می‌رسند، توسعه فضای اسکان آن‌ها در دستور کار ستاد راهیان نور حوزه‌های علمیه قرار گرفته است.

کاروان‌های راهیان نور را، به سازمان بسیج طلاب و روحانیون کشور سپردیم. وی، ابراز داشت: نزدیک به ۶ هزار طلبه در کاروان‌های راهیان نور دانش‌آموزی، دانشجویی و عموم مردم اعزام شده‌اند که عمده فعالیت‌هایشان در مناطق عملیاتی علاوه بر اقدامات تبلیغی در سنگر پاسخ‌گویی به سوالات شرعی، در زمینه تعمیق باورهای دینی جوانان و هم‌چنین ارائه سیره شهدا برای نسل جوان است که این اقدام لیبیک به فرمان زیارت با معرفت رهبر معظم انقلاب است.

جشنواره رهاورد سرزمین نور با محوریت «حوزه و روحانیت»
این مقام مسئول سومین برنامه جامع ستاد راهیان نور حوزه‌های علمیه را برگزاری جشنواره رهاورد سرزمین نور با محوریت «حوزه و روحانیت» و نقش روحانیون سراسر کشور در یادگان شهید باکری خرمشهر برگزار شد که گامی نو در جهت محتوایی‌سازی و تعمیق باورهای دینی جوانان نسبت به سیره شهدا و ارزیابی مناطق عملیاتی بود.

حجت‌الاسلام عبدی‌نژاد، با بیان این که جشنواره رهاورد سرزمین نور از ۲۰ تا ۲۸ اسفندماه ادامه داشت، عنوان کرد: یکی از برنامه‌های جامع ستاد راهیان نور حوزه‌های علمیه، این جشنواره با محوریت «حوزه و روحانیت» و نقش روحانیون در دفاع مقدس، بود که آیت‌الله اعرافی، حجت‌الاسلام

رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار نخست‌وزیر عراق

کاری کنید که نظامیان آمریکایی هرچه زودتر از عراق خارج شوند

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی عصر شنبه ۱۷ فروردین در دیدار آقای عادل عبدالمهدی نخست‌وزیر عراق و هیأت همراه، با اشاره به آمیختگی اعتقادی، فرهنگی و تاریخی دو ملت ایران و عراق تأکید کردند: روابط جمهوری اسلامی ایران و عراق فراتر از روابط دو کشور همسایه است و دولت و ملت ایران، پیشرفت و سعادت عراق را به نفع خود می‌دانند، اما آمریکایی‌ها برخلاف اظهارات لفظی خود دموکراسی و مجموعه فعالان سیاسی کنونی عراق را به ضرر خود می‌دانند، و بر همین اساس دولت عراق باید کاری کند که نظامیان آمریکایی هرچه زودتر از عراق خارج شوند.

رهبر انقلاب اسلامی با قدردانی از مواضع هوشمندانه آقای عادل عبدالمهدی نسبت به مسایل عراق و منطقه، به ظرفیت‌های انسانی این کشور اشاره کردند و گفتند: از جمله ظرفیت‌های انسانی عراق، جوانان این کشور هستند که در قضیه مقابله با فتنه داعش، امتحان خوب و تحسین‌برانگیزی دادند و آن‌چه اتفاق افتاد حادثه‌ای تاریخی بود.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای از دانشمندان و فرزندان عراقی به‌عنوان یکی دیگر از ظرفیت‌های انسانی این کشور نام بردند و افزودند: آمریکایی‌ها در همان اوایل حضور در عراق، تعداد زیادی از دانشمندان این کشور را به قتل رساندند زیرا آن‌ها اهمیت این ثروت مهم را می‌دانستند.

ایشان با تأکید بر این که ظرفیت‌های انسانی و منابع غنی زیرزمینی عراق، این کشور را به تأثیرگذارترین کشور در جهان عرب تبدیل خواهد کرد، گفتند: آمریکایی‌ها و دنباله‌های آن‌ها در منطقه، با تبدیل شدن عراق با چارچوب دموکراسی فعلی و شخصیت‌ها و جریان کنونی در رأس کار، مخالفند و آن را به ضرر منافع خود می‌دانند.

ایشان با تأکید بر این که اگر دولت و مسئولان عراقی دنباله رو آمریکا باشند آن‌ها مشکلاتی نخواهند داشت، افزودند: دولت و مجلس عراق و مجموعه فعالان سیاسی کنونی در این کشور برای آمریکایی‌ها نامطلوب هستند و بر همین اساس آن‌ها برای خارج کردن این مجموعه از صحنه سیاست عراق طراحی می‌کنند.

رهبر انقلاب اسلامی با تأکید بر این که اظهارات لفظی آمریکایی‌ها و سعودی‌ها درباره عراق با نیت درونی آن‌ها متفاوت است، خاطرنشان کردند: آن‌ها در مقطعی که داعش، موصل را اشغال کرد، برای آن‌ها پول و سلاح و تجهیزات ارسال می‌کردند و اکنون که عراق برداش غلبه پیدا کرده است، اظهار دوستی می‌کنند.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با اشاره به سخنان نخست‌وزیر عراق مبنی بر حضور بقایای داعش در عراق گفتند: باید کاملاً هوشیار بود زیرا آن‌ها اگر در دولت و ملت عراق، لحظه‌ای احساس ضعف کنند، بار دیگر جنایات خود را آغاز خواهند کرد.

رهبر انقلاب اسلامی حضور نظامیان آمریکایی در کشورهای منطقه را به ضرر کشورها و ملت‌های منطقه دانستند و خطاب به نخست‌وزیر عراق تأکید کردند: باید کاری کنید که آمریکایی‌ها هرچه زودتر نظامیان خود را از عراق خارج کنند زیرا آن‌ها در هر کشوری که برای مدت طولانی حضور نظامی داشته‌اند، روند بیرون راندن آن‌ها دچار مشکل شده است.

ایشان هدف آمریکا از حضور در عراق را فراتر از حضور نظامی صرف خواندند و گفتند: آن‌ها به دنبال حضور و منافع بلندمدت و تشکیل دولتی هم‌چون دولت‌های نظامی در اوائل اشغال عراق هستند.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای به موضوع تأثیر پیشرفت علمی بر آبادانی و عمران کشور نیز اشاره کردند و افزودند: به‌عنوان یک تجربه پیشرفت علمی در عراق را زمینه‌ساز مصونیت مستمر در عرصه‌های مختلف می‌دانیم.

ایشان هم‌چنین ارتباط بیش از پیش دولت عراق با مرجعیت را بسیار مفید و سودمند خواندند.

در این دیدار که آقای روحانی رئیس‌جمهور نیز حضور داشت، آقای عادل عبدالمهدی نخست‌وزیر عراق ضمن ابراز خرسندی فراوان از دیدار با رهبر انقلاب اسلامی گفت: نظام جمهوری اسلامی و ملت ایران همواره در شرایط سخت در کنار دولت و ملت عراق بوده است که آخرین مورد آن، غلبه عراق برداعش، با حمایت‌های جمهوری اسلامی ایران بوده است.

آقای عادل عبدالمهدی در پایان تأکید کرد: روابط عراق با جمهوری اسلامی ایران روابط ویژه‌ای است و ما اعلام کرده‌ایم که هیچ‌گاه به تحریم‌های آمریکا برضد ایران نخواهیم پیوست.

اشتراک افق حوزه

۰۲۵ - ۳۲۹۰۰۵۳۶

۰۹۱۹۶۹۱۴۴۵۰

نمابر: ۳۲۹۰۱۵۲۳

در دیدار نوروزی مدیر حوزه‌های علمیه با مراجع و علما تأکید شد

توجه ویژه به طلاب مستعد و فواید طرح هدایت علمی طلاب

به گزارش خیرگزاری حوزه، آیت‌الله اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه، ۸ فروردین دیدارهای نوروزی با آیات عظام صافی گلپایگانی، وحید خراسانی، شبیری زنجانی، نوری همدانی، مکارم شیرازی و سبحانی به‌صورت جداگانه دیدار و گفت‌وگو کرد. عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه در این دیدارها گزارشی از وضعیت حوزه‌های علمیه در عرصه‌های مختلف، آموزشی، پژوهشی، تبلیغی، تهذیبی، تحولی و... ارائه داد.

آیت‌الله‌العظمی شبیری زنجانی در دیدار مدیرحوزه‌های علمیه کشور، ساختار مدرسه‌ای را برای دروس سطح عالی حوزه‌های علمیه، نامناسب و باعث «خاموش شدن استعدادهاى طلاب» دانستند. معظم‌له تصریح کردند: ممکن است، کسی بیان استادی را نپسندد. چرا باید سردرس او بنشیند؟! طلبه باید برای انتخاب استاد آزاد باشد؛ محدودیت، استعداد را از بین می‌برد. ایشان هم چنین، خواستار توجه ویژه مدیریت حوزه به طلاب مستعد شدند و افزودند: علمای سابق نسبت به طلاب مستعد اهتمام ویژه‌ای داشتند؛ اما الآن برخی از طلبه‌های مستعد به‌خاطر مشکلات مالی از درس و تحقیق باز می‌مانند. معظم‌له با اشاره به هجرت آیت‌الله مرتضی مطهری به تهران، گفتند: مرحوم آقای مطهری رحمه‌الله به‌خاطر مشکل مالی از قم به تهران رفت. ممکن است بگوییم، از او در تهران استفاده شد؛ اما با این استعدادی که ایشان داشت، اگر در قم می‌ماند، شاید موفقیت بالاتری داشت.

حضرت آیت‌الله شبیری زنجانی در بیان سیره علمای گذشته، افزودند: میزای شیرازی خرج سالیانه مرحوم آخوند را می‌دادند و نسبت به طلاب با استعداد سرمایه‌گذاری خاصی داشته‌اند. معظم‌له توجه به تقوا و تربیت اخلاقی و وقت در مصرف وجوهات را در حوزه‌های علمیه ضروری دانستند و خاطر نشان کردند: شیخ انصاری و فاضل اردکانی در تشیع جنازه‌ای شرکت می‌کنند و چون خانه‌های نجف کوچک بود، در کوچه می‌نشینند. شیخ روی زمین می‌نشینند و فاضل به‌صورت نیم‌خیز، شیخ انصاری به فاضل اردکانی می‌گوید: شما پیرمرد هستید و این‌گونه نشستن برای شما خوب نیست. فاضل می‌گوید: لباس من از وجوهات تهیه شده است. من باید برای تمیز کردن آن، پول صابون و آب بدهم و نمی‌دانم که استفاده از وجوهات برای این کار صحیح است یا خیر؟ جدای از این‌که شستن مکرر لباس، سبب فرسوده شدن آن می‌شود. بین شیخ و فاضل اردکانی مباحثه درمی‌گیرد و بعد همه می‌بینند که شیخ هم نیم‌خیز می‌شود.

نظام هدایت علمی خلاها را تکمیل می‌کند

بر اساس همین گزارش، آیت‌الله اعرافی نیز در این دیدارها، به تشریح برخی از اقدامات مدیریت حوزه‌های علمیه پرداخت و گفت: در جهت ارتقای سطح کیفی حوزه‌های علمیه و اثربخشی و پاسخ‌گویی بیشتر، برنامه ۵ ساله حوزه تدوین شد که اولین برنامه ۵ وی افزود: طلبه ما در فضای بدون راهنما، نباید رها باشد و استادان ما باید نقش جامع تربیتی و هدایتگری خود را ایفا کنند؛ استاد در نظام حوزه هم معلم است، هم مشاور و هم راهنمایی که به همه ابعاد شخصیتی شاگرد توجه دارد.

مدیرحوزه‌های علمیه بیان کرد: نظام هدایت علمی، خلأهایی را تکمیل می‌کند؛ به این صورت که امتحانات و مصاحبه‌ها را پایان می‌کند و تمرین، تحقیق و مقاله‌نویسی در فضای آن انجام می‌گیرد و مشاوره‌های تربیتی، اخلاقی و مهارت‌های کاربردی و تبلیغی نیز انجام می‌شود.

آیت‌الله اعرافی بیان داشت: مدیریت حوزه‌های علمیه، آماده شنیدن و عمل به رهنمودها و سخنان مراجع و بزرگان حوزه است.

سی و ششمین دوره مسابقات

بین‌المللی قرآن کریم برگزار می‌شود

رئیس ستاد سی و ششمین دوره مسابقات بین‌المللی قرآن کریم گفت: سی و ششمین دوره مسابقات بین‌المللی قرآن کریم با شعار «یک کتاب و یک امت» با شرکت نمایندگان بیش از ۸۰ کشور جهان از ۲۱ تا ۲۶ فروردین در مصالای امام خمینی رحمه‌الله تهران برگزار می‌شود. به گزارش شفقنا، حجت‌الاسلام سیدمصطفی حسینی، ۱۸ فروردین در نشست خبری سی و ششمین دوره مسابقات بین‌المللی قرآن کریم جمهوری اسلامی از دریافت ۶۳۷ اثر از ۸۴ کشور مسلمان جهان خبر داد و گفت: داوری مرحله مقدماتی پنج‌گانه این دوره از مسابقات بهمن‌ماه ۹۷ انجام شده است که برترین‌ها به جمهوری اسلامی ایران فراخوانده شده‌اند.

وی با بیان این‌که حضور ۱۸۲ متسابق قرآنی در مرحله نیمه‌نهایی سی و ششمین دوره مسابقات بین‌المللی قرآن کریم قطعی شده است، اظهار کرد: افتتاحیه رسمی این دوره از مسابقات ۲۱ فروردین با حضور وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی از ساعت ۱۶ در مصالای امام خمینی رحمه‌الله تهران برگزار می‌شود. هم چنین ۲۵ فروردین اختتامیه این دوره از مسابقات از ساعت ۱۷ در مصالی امام خمینی رحمه‌الله تهران برگزار می‌شود.

حسینی با اشاره به این‌که مسابقات طلاب این دوره از مسابقات در شهر مقدس قم برگزار می‌شود، یادآور شد: مسابقات طلاب در قم به همراه دوازدهمین همایش بین‌المللی پژوهش‌های قرآنی برگزار می‌شود که در حدود ۵۲۰ مقاله به این همایش ارسال شده است. مسابقات بخش بانوان نیز در هتل هما برگزار می‌شود.

این ماه شریف، فرصتی بسیار مناسب و عزیز و شکوهمند برای دعا و طلب فرج آل‌محمد صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم و درخواست تعجیل در ظهور و تحقق وعده الهی به انبیای عظام و همه ملل و امم، مخصوصاً مستضعفان و مشتاقان روزگار آن عدل جهانی و حکومت توحیدی اسلامی است.

به گزارش خیرگزاری حوزه، حضرت آیت‌الله صافی گلپایگانی در یادداشتی به مناسبت حلول ماه شعبان‌المعظم، به بررسی جوانب گوناگون این ماه پرداختند که متن این یادداشت بدین شرح است:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

«قال ربکم ادعونی استجب لکم»

اللهم صل علی محمد وآل محمد ولاسئما علی ولیک المحیی سنکت القائم بأمرک الداعي الیک الدلیل علیک. اللهم عجل فرجه وسهل مخرجه وارزقنا لقائه واجعلنا من أنصاره وأعوانه.

شعبان، ماه نزول برکات، ماه اعیاد شریفه، ماه تجلی انوار الهیه را گرامی می‌داریم. این ماه شریف، فرصتی بسیار مناسب و عزیز و شکوهمند برای دعا و طلب فرج آل محمد صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم و درخواست تعجیل در ظهور و تحقق وعده الهی به انبیای عظام و همه ملل و امم، مخصوصاً مستضعفان و مشتاقان روزگار آن عدل جهانی و حکومت توحیدی اسلامی و تعظیم شعائر و احیای امر اهل‌بیت علیهم‌السلام و اعلام حیات ولایی و برنامه‌های وسیع داعیایی است. سزاوار است در سراسر این ماه، یاد و ذکر فضایل اهل‌بیت علیهم‌السلام و معالی مقامات و درجات عالیات ایشان از زبان‌ها نیفتد و مجالس و محافل و سخنرانی‌ها همه را به

حضرت آیت‌الله سبحانی در پاسخ به نامه‌ای درباره طرح عده‌ای تحت عنوان «نوندیشی دینی در تعالیم اسلام» گفتند: اگر وحی الهی تابع خواسته‌های مردم باشد باید سفره وحی برچیده شود و مردم را به حال خود واگذار کنند و البته علمای بزرگ هم باید در این مورد روشن‌نگری کنند و اجازه ندهند که جوانان پاک تحت تأثیر این نوع تبلیغات مادی‌گری قرار گیرند.

به گزارش خیرگزاری حوزه، متن پاسخ این مرجع تقلید به نامه تعدادی از مؤمنان ساکن خارج کشور تحت عنوان «نوندیشی دینی در تعالیم اسلامی» به این شرح است: نامه‌ای از گروهی از مؤمنان ساکن خارج کشور به‌دست ما رسید، حاکی از آن‌که جمعی تحت عنوان «نوندیشی دینی در تعالیم اسلامی» طرح جدیدی در مورد اصول و فروع دین ریخته‌اند که به برخی از عناوین آن اشاره می‌شود:

۱. ارتداد به‌خاطر انتقال از سختگیری‌های دینی به دین دیگر که پیام‌آور محبت است، اشکال ندارد.
۲. باید در مورد نماز و روزه و حج مطابق مقتضای زمان دگرگونی ایجاد شود.
۳. ارت زن و دبه و شهادت و اباید با مرد یکسان باشد.
۴. برای تکلیف، سن خاصی منظور نیست؛ میزان

آمادگی شخصی هر مرد و زن است و... پیش از آن‌که پاسخ اجمالی به این طرح داده شود، از مثل معروفی بهره می‌گیریم و آن این‌که فهرومانی علاقه‌مند بود تا تمثال شبیری بر بدن او نقش بندد اما وقتی خالکوب سوزن را به بدن او فروبرد تا عضوی از شیر بر بدن او نقش گیرد، داد قهرمان بلند شد و گفت، من این عضو نامی‌خورا هم کار به این منوال تا آخرین عضو شیرپیش رفت، آن خالکوب بسیار ناراحت شد و مولوی مضمون گفته او را در قالب شعر ریخته و می‌گوید:

شیریری یال و دم اشکم که دید

یک چنین شبیری خداوند تأفید آیینی که به‌خاطر سختگیری‌های آن مثل نماز و روزه می‌توان آن‌را ترک گفت و یا احکام نورانی او با اندیشه‌های این گروه دگرگون می‌گردد، دیگر آیین آسمانی نیست؛ لذا باید بگوییم این گروه خواهان آیین الهی نبوده و لفظ آن‌را بیدک می‌کشند. این‌ها مادی‌گرایانی هستند که فریفته شرایط حاکم بر زندگی می‌باشند و می‌خواهند محترمانه گردن‌ها را بخواهند و مانند دیگر ماتریالیست‌ها زندگی کنند. بنابراین نباید به این نوع گروه‌ها توجه کرد یا بداندیشی‌های آنان را مطلبی علمی نیازمند به پاسخ، تلقی نمود.

سوی عوالم قرب و کمال معنوی سوق دهند، مخصوصاً در دعا برای تعجیل فرج حضرت بقیه‌الله مولانا مهدی علیه‌السلام در تمام این ماه، همگان؛ به‌طور فردی و همگانی، در خلوت و جلوت، اصرار و اهتمام ویژه داشته باشند. دعا برای آن حضرت و برای تعجیل در ظهور، دعا برای همه بشریت، برای همه طوائف و قبایل و اقویا و ضعفا، عالم و جاهل و فقیر و غنی است.

ظهور آن حضرت و تعجیل در امر فرج آن یگانه خلیفه الهی و خلف یتکای همه انبیای مرسلین و ائمه طاهرین، نجات همگان از جهالت و ضلالت و گمراهی از ظلم و جور است.

بخش مهمی از تعلیمات اسلام و هدایت‌های اولیای و شیفتگان عدالت، نیایش و مناجات با خداست تا آن‌جا که فرمودند:

«الدعاء مخ العبادة؛ مغز عبادت و پرستش، دعا است.»

آیات قرآن و احادیث و روایات همه با تأکیدات مؤکد توصیه به دعا و خواندن خدا به اسماء الحسنی نموده‌اند:

«و لله الأسماء الحسنی فادعوه بها»؛ دعا به هر کدام از اسماء الحسنی آثار خاص و پیام‌های بزرگ معرفت‌بخشی دارد.

دعا، قلب را روشن و نورانی می‌نماید، ظلمت‌ها را از بین می‌برد، بنده را بالا می‌برد و سبب عروج او می‌شود. این دعا اگر برای حوائج عامه و خیر و سعادت همگان باشد، اجرش بیشتر و فضیلتش زیادتراست و اگر برای ولی امر و حجت خدا دعا شود، درک اجر و فضائلش برای ما قابل تصور نیست. دعا برای آن حضرت، دعا برای هر موجودی از جن و انس و ملائکه است. فرج آن حضرت، فرج همه انبیای و اولیای و شیفتگان عدالت، آگاهی، بیداری، امنیت و آسایش است. دعا برای بزرگ و آثار عظیمه آن به شمار در نمی‌آید و نمی‌توان از معانی و مطالب و هدایت‌هایی که بعض ادعیه مرویه برای آن حضرت مشتمل بر آن است سخن گفت.

همگان در فرج یگانه خلیفه الهی دعا کنیم

توصیه آیت‌الله‌العظمی صافی گلپایگانی به مناسبت حلول ماه شعبان‌المعظم

که از شب‌های بسیار با فضیلت و هم‌طراز با شب‌های قدر بلکه یکی از لیالی قدر است. امید است در اثر دعاهای مؤمنین و اصرار آنها بر دعا برای تعجیل فرج، اسباب فرج آن حضرت فراهم گردد.

اللهم عجل فرج ولیک وحجتک وصل علیه وعلی آئانه الطاهرین واجعلنا من أنصاره وأعوانه.

خجسته برهمگان ماه فرخ شعبان

دعا مکتب است، دعا درس و دانشگاه الهی و همگانی است، درس شناخت خدا و پیغمبر و امام است. سزاوار است برنامه‌های دعا برای حضرت صاحب الامر علیه‌السلام گسترده، فراگیر و همگانی مخصوصاً در این ماه شریف برگزار شود و همه از برکات ماه شعبان و عید نیمه شعبان مستفیض گردند، به ویژه در شب نیمه ماه مبارک، شب با عظمت و پر خیر و برکت میلاد آن یگانه موعود انبیا و اولیا

دعا مکتب است، دعا درس و دانشگاه الهی و همگانی است، درس شناخت خدا و پیغمبر و امام است. سزاوار است برنامه‌های دعا برای حضرت صاحب الامر علیه‌السلام گسترده، فراگیر و همگانی مخصوصاً در این ماه شریف برگزار شود و همه از برکات ماه شعبان و عید نیمه شعبان مستفیض گردند، به ویژه در شب نیمه ماه مبارک، شب با عظمت و پر خیر و برکت میلاد آن یگانه موعود انبیا و اولیا

هشدار آیت‌الله‌العظمی سبحانی نسبت به بازیگری گروه‌های تبشیری مسیحی

اقتصادی بیشتر است تا مرگ زن.

در بند چهارم می‌گویند برای تکلیف، سن خاصی منظور نیست بلکه میزان آمادگی شخصی است؛ باید توجه کرد که این مایه بی‌برنامگی و هرج و مرج می‌شود، بنابراین یکی در سن هیجده سالگی مدعی آمادگی می‌شود در حالی که دیگری مدعی عکس آن است.

در پایان از محضر علمای بزرگ درخواست می‌شود که در این مورد روشن‌نگری کنند و اجازه ندهند که جوانان پاک تحت تأثیر این نوع تبلیغات مادی‌گری قرار گیرند و ما در گذشته در مورد این نوع شبهات، رساله‌هایی را نوشته‌ایم که برخی از آن‌ها به زبان‌های دیگر نیز ترجمه شده است. باطل‌گرایان در هر عصری به صورت‌های مختلف ظهور کرده‌اند و پیوسته خواهان تحریف حقایق اسلامی بوده و اعوان ابلیس در اغوا مردم بوده‌اند ولی در مقابل آنان گروه مبارز و آگاه قد علم کرده و اندیشه‌های خام و بی‌بیه‌آنها را به زباله‌دان تاریخ ریخته‌اند.

امام صادق علیه‌السلام در این مورد می‌فرماید: «علماء شیعتنا مرابطون فی الثغر الذی یلی ابلیس و عفراتیه یمنعونهم عن الخروج علی ضعفاء شیعتنا؛ عالمان شیعیان ما، مرزبانانی هستند که پیوسته مراقب تقاطعی هستند که ابلیس و یازان او از آن‌جا رخنه می‌کنند و آن‌ها از تسلط

بر شیعیان ضعیف ما باز می‌دارند.» (الاحتجاج/ج ۱/ص ۱۷) و نیز پیامبر گرامی صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم می‌فرماید «یحمل هذا العلم من کل خلف عدول ینفون عنه تحریف الجاهلین و انتحال المیطلین و تأویل الغالین؛ دانش اسلامی را در هر عصری عالمان عادل حافظ بوده و اجازه رخنه نمی‌دهند، تحریف جاهلان و باطل باطل‌گرایان و تأویل تأویل‌گرایان به آن راه یابد.» (بحارالانوار/ج ۸۹/ص ۲۵۴)

شما نگران این گروه اغواگر نباشید و در هر فطری دانشمندان آگاه با بیان و قلم تهرات آنان را پاسخ گفته و اثری از آنان جز رسوایی نخواهد ماند. در پایان یاد آوری می‌شویم که بسیاری از این موضوعات که این گروه به تحریف آن پرداخته‌اند، پاسخ‌های متناسب از این‌جانب داده شده، لذا علاقه‌مندان می‌توانند آنان را تهیه کنند و در منطقه منتشر کنند. سرانجام این‌که این گروه یا جاهل و نادانند و یا مأمور می‌یابگانگان والا یک انسان وارسته و آگاه از مبانی اسلامی این‌گونه سخن نمی‌گویند.

با تقدیم احترام / جعفر سبحانی

سختگیری است پس سراغ آیینی برویم که آیین محبت است.» از آن‌جا که قوانین اسلام با شهوترانی لجام گسیخته و فرورفتگی در میگساری و قماربازی مخالف است، برای این‌که دست این گروه در این موارد باز باشد، می‌خواهند به آیینی بروند که این نوع لجام گسیختگی را تجویز می‌کنند. باید گفت، اگر وحی الهی تابع خواسته‌های مردم باشد سفره وحی چیده شود و مردم را به حال خود واگذار کنند.

آیین اسلام همان آیین مسیح به‌صورت کامل تراست و هر دو آیین پیرو وحی الهی بوده نه خواسته‌های مردم و لذا حضرت مسیح در همان دوران شیرخوارگی چنین گفت «وأوصانی بالصلاه و الزکاه ما دمت حیا؛ و تا زمانی که زنده‌ام، مرا به نماز و زکات توصیه کرده است.» (مریم/۳۷) امروز رسانه‌های مسیحی جوانان ما را به آیین محبت دعوت می‌کنند اما پشت سر این رسانه‌ها دولت‌های مستحکمی است که پیوسته با سلاح‌های مرکب‌ار مسلمانان را می‌کشند و تخم نفاق در میان آنان می‌پاشند. جوانان ما نباید فریب چهره‌های بشاش و خندان گروه تبشیری مسیحی را بخورند. این نوع گشاده‌روی نوعی بازیگری است تا بر مسلمانان مسلط شوند و مواهب آنان را به غارت ببرند.

در بند دوم «خواهان دگرگونی در نبایش‌ها و اعمال حج» یادآوری می‌شویم که این نوع درخواست با هیچ منطقی صحیح نیست، زیرا حد و حدود نیایش از جانب خدا تعیین شده است؛ چگونه می‌توان در آن‌ها دگرگونی ایجاد کرد.

در بند سوم که خواهان تساوی زن با مرد در همه احکام هستند، حاکی از آن است که از آفرینش زن ناآگاهند؛ قضاوت درباره قوانین اسلام در مورد زن در گرو این است که احکام اسلام با فطرت و آفرینش سنجیده شود. از آن‌جا که زن مسئولیت درون خانه را دارد و مرد مسئولیت بیرون خانه، لذا هزینه خانواده بر عهده مرد است، بر این اساس چگونه می‌توانند در همه جهات یکسان باشند. این گروه ناآگاه خیال می‌کنند که دبه جبران حیات انسان است در حالی که این اندیشه بسیار بی‌بیه‌آست؛ مقام انسان چه مرد و چه زن بالاتر از آن است که با ریال و دلار سنجیده شود بلکه دبه جبران خسارت مالی است که به خانواده وارد می‌شود و مسلماً مرگ مرد ماهی خسارت

ولی چون عزیزان علاقه‌مندند پاسخی به این شبهات داده شود. اجمالاً می‌گوییم: مؤمن واقعی کسی است که اگر خدا و رسول او در موردی حکم کرد، از صمیم دل آن‌را بپذیرد و حق دگرگونی ندارد؛ چنان‌که می‌فرماید: «وما کان لمؤمن ولا مؤمنة إذا قضی الله ورسوله أمراً الا یکون لهم الخیره من أمرهم؛ یعنی هیچ مرد و زن مؤمنی را چنین حقی نیست هنگامی که خدا و پیامبرش چیزی را حکم کنند برای آنان در کارشان اختیاری باشد...» (احزاب/۳۶)

قرآن از روز نخست هیچ نوع اجازه دستکاری در اصول و فروع آن نداده است تا این گروه در این مورد بیاندیشند. شگفت این‌جاست که این گروه فکر جدیدی نیآورده‌اند همان اندیشه مشرکان عصر رسول خدا را مطرح می‌کنند. آن‌ها هم به پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم می‌گفتند، برو قرآن دیگر بیاور یا احکام آن‌را عوض کن. و قرآن به این اندیشه مشرکین چنین اشاره می‌کند: «قال الذین لا یرجون لقاءنا انت بقرآن غیرهذأ اوبدلہ، یعنی کسانی که به دیدار ما (قیامت) امید ندارند، می‌گویند قرآنی غیر از این بیاور یا آن‌را تغییر بده.»

خدا به پیامبر امر کرد، به آنان بگو من چنین کاری انجام نمی‌دهم، من پیرو وحی الهی هستم. و هر نوع ایجاد تغییر در احکام خدا مایه عذاب عظیم است. جنان‌که می‌فرماید: «قل ما یکون لی ان ابدله من تلقاء نفسی ان اُتبع الا ما یوحی الی اینی اخاف ان عصیت ربی عذاب یوم عظیم.» بگو: «من حق ندارم که از پیش خود آن‌را تغییر دهم؛ فقط از چیزی که بر من وحی می‌شود، پیروی می‌کنم. من اگر پیور دگارم را نافرمانی کنم، از مجازات روز بزرگ (قیامت) می‌ترسم.» (یونس/۱۵)

در بند نخست می‌گویند «چون آیین اسلام آیین

آیت‌الله حسین بوشهری

طلاب حافظ و قاری، جایگاه قرآن از منظر شیعه را به دنیا معرفی کنند

خودشان برسند و هم در زمینه یادگیری قرآن گام‌های خوبی بردارند.

وی در خصوص اهمیت برگزاری مسابقات بین‌المللی قرآن نیز تصریح کرد: متأسفانه عده‌ای که ادعای مسلمان بودن هم می‌کنند، همواره حوزه را متهم می‌کنند که در حوزه‌های علمیه بهای لازم به قرآن داده نمی‌شود؛ خوشبختانه بعد از پیروزی انقلاب حرکتی که شروع شد، برای همگان مهم و ارزشمند بوده است.

آیت‌الله حسین بوشهری بیان داشت: شرکت جوانان کشورمان در مسابقات بین‌المللی با تلاوت‌های زیبا و اشرفی که به مباحث قرآنی دارند،

داده شده که طلبه‌ها سال اول را به یادگیری و حفظ قرآن اختصاص بدهند، ابراز داشت: منتظر نتایج این برنامه در این مراکز هستیم تا بتوانیم برای ادامه و گسترش این روش تصمیم‌گیری کنیم.

دبیر شورای عالی حوزه‌های علمیه ادامه داد: راه دیگری که وجود دارد، این است که در همان سال‌های اولیه، حجم درس‌های حوزوی را کمتر کنیم که طلاب لااقل نصفی از زمان خود را در سال اول به قرآن اختصاص بدهند.

دبیر شورای عالی حوزه‌های علمیه بیان داشت: در این روش طلبه‌ها هم می‌توانند به بحث‌های حوزوی

دبیر شورای عالی حوزه‌های علمیه گفت: طلاب با حضور در مسابقات بین‌المللی قرآنی، شأن و جایگاه قرآن از منظر شیعه را به دنیا معرفی کنند.

آیت‌الله حسین بوشهری در گفت‌وگو با خیرگزاری حوزه، با اشاره به برگزاری مسابقات بین‌المللی قرآن طلاب و راهکار مانوس شدن طلاب با قرآن کریم، اظهار داشت: در خصوص مسئله آشنایی بیشتر طلاب با قرآن طبعاً راه‌های مختلفی وجود دارد و به نظر بنده، باید این مسئله را در سال‌های اولیه ورود طلاب به حوزه مورد بررسی و رسیدگی قرار داد.

وی با بیان این‌که در برخی از مراکز، این اجازه به آن‌ها

آرام آرام آن ذهنیت را از بین برد.

وی افزود: طلاب هم اگر در عرصه‌های بین‌المللی در زمینه قرآن حضور جدی پیدا کنند، آثار و برکات آن علاوه بر نفس آشنایی طلاب با مفاهیم قرآن کریم، می‌تواند شأن و جایگاه قرآن را از منظر شیعه به دنیا معرفی کند.

حوزه‌های علمیه مثل همیشه در کنار مردم

در پی وقوع سیل در برخی استان‌ها و شهرستان‌های کشور و بروز مشکلات زیادی برای مردم مناطق سیل‌زده، طلاب و روحانیون از همان ساعات اولیه با حضور در این مناطق، به‌صورت جهادی به کمک مردم شتافتند و هم‌چنان در کنار آنان قرار دارند.

● بازدید آیت‌الله اعرافی از مناطق سیل‌زده گلستان و مازندران

به گزارش خبرگزاری حوزه از مازندران، آیت‌الله اعرافی مدیرحوزه‌های علمیه کشور، ۱۳ فروردین با سفر به استان مازندران، از مناطق سیل‌زده شهرستان سیمرغ و ساری بازدید کرد. در این بازدید که مدیرحوزه علمیه مازندران، مدیر مرکز خدمات استان و مدیرحوزه علمیه بابل نیز حضور داشتند، آیت‌الله اعرافی از نزدیک در جریان خسارت‌های ناشی از سیل اخیر قرار گرفت. مدیرحوزه‌های علمیه کشور در این بازدید میدانی ضمن ابراز همدردی با مردم سیل‌زده این شهرستان، از صبر و شکیبایی مردم این منطقه تقدیر کرد. آیت‌الله اعرافی در این بازدید ضمن گفت‌وگو صمیمانه با مردم سیل‌زده شهرستان سیمرغ و روستاهای بیخ خیل، تالاب پشت و رکن کلا، از نزدیک در جریان مشکلات و خواسته‌های مردم این شهرستان قرار گرفت. وی در جریان این بازدید، در منازل جان‌باختگان سیل اخیر حضور یافت و با آنان ابراز همدردی کرد. آیت‌الله اعرافی هم‌چنین در ادامه سفر به استان‌های شمالی کشور و بازدید از مناطق سیل‌زده، ۱۴ فروردین وارد استان گلستان شد. مدیرحوزه‌های علمیه کشور در بدو ورود مورد استقبال مسئولان استانی و حوزوی قرار گرفت و سپس در جلسه شورای هماهنگی نهادهای حوزوی گلستان شرکت کرد. آیت‌الله اعرافی در این جلسه، پس از استماع گزارش مسئولان نهادهای حوزوی، با تقدیر از تلاش‌های جهادی حوزه و روحانیت استان گلستان، دستورات لازم برای کمک‌رسانی بیشتر به مردم سیل‌زده را صادر کرد.

وی پس از این جلسه، عازم منطقه سیل‌زده آق‌قلا شد و مورد استقبال روحانیون شیعه و اهل سنت این شهرستان قرار گرفت و از نزدیک در جریان خسارت‌ها و زده به مردم قرار گرفت. آیت‌الله اعرافی پس از گزارش آخوند میرزا علی، امام جمعه اهل سنت آق‌قلا، به بررسی وضعیت سیل‌زدگان و روند امدادرسانی به آنان پرداخت.

هم‌چنین آیت‌الله اعرافی در جلسه شورای نهادهای حوزوی استان گلستان از تلاش جهادی‌های نهادهای حوزوی، طلاب و روحانیون در عرصه کمک‌رسانی به مردم سیل‌زده تقدیر کرد و گفت: حوزه و روحانیت تا آخر در کنار سیل‌زدگان خواهد ماند.

مدیرحوزه‌های علمیه کشور با تأکید بر ضرورت بسیج همه امکانات و ظرفیت‌ها برای کمک به سیل‌زدگان، تصریح کرد: بسیج نیروها، خدمات دینی و مذهبی، هماهنگی با مسئولین و امدادرسانی از جمله نکاتی است که باید در این مواقع به آن‌ها توجه داشت. برپایه این گزارش، در این جلسه مسئولان نهادهای حوزوی استان گلستان، گزارشی از فعالیت‌های نهاد تحت امر خود در امدادرسانی به مردم سیل‌زده را ارائه دادند.

گفتنی است، تشکیل ستاد حوزوی بحران حوادث غیرمترقبه در مناطق، تشکیل کمیته‌های مختلف، اعزام طلاب و روحانیون جهادی، توزیع بسته‌های غذایی و دیگر اقلام، پخت غذای گرم و... از جمله خدمات نهادهای حوزوی استان مردم مناطق سیل‌زده بوده است.

● استمرار حضور روحانیون در کنار مردم سیل‌زده تا حل مشکلات آنان

آیت‌الله اعرافی در ادامه برنامه‌های سفر به مناطق سیل‌زده استان گلستان، ۱۴ فروردین با حضور در دفتر امام جمعه گرگان، در جلسه‌ای با آیت‌الله نورمفیدی نماینده ولی فقیه در استان، پیرامون وضعیت سیل‌زدگان و روند امدادرسانی به آنان، گفت‌وگو و تبادل نظر کرد.

آیت‌الله نورمفیدی در این دیدار بر ضرورت استمرار حضور روحانیت در مناطق سیل‌زده تأکید کرد و گفت: وظیفه اصلی روحانیت و حوزه‌های علمیه در چنین مواقعی هدایت و نگه داشتن مردم و مسئولین در صحنه برای کمک‌رسانی به حادثه‌دیدگان است.

آیت‌الله اعرافی نیز در این جلسه با اشاره به بازدید میدانی از آق‌قلا و دیدار با آخوند میرزا علی و آخوند رهبر ائمه جمعه اهل سنت این شهرستان، از ادامه حضور جهادی طلاب و روحانیون در کنار مردم سیل‌زده تا حل مشکلات آنان خبر داد.

● نمایندگان مدیرحوزه‌های علمیه با هدف ابراز همدردی با سیل‌زدگان وارد استان گلستان شدند

به گزارش خبرگزاری حوزه از گرگان، حجج اسلام حسینی کوهساری مسئول مرکز ارتباطات و بین‌الملل حوزه‌های علمیه و فاضل، مسئول مرکز امور صیانتی حوزه‌های علمیه کشور به نمایندگی از آیت‌الله اعرافی، ۷ فروردین پیش از سفر آیت‌الله اعرافی، وارد استان گلستان شدند و مورد استقبال مسئولان حوزوی استان قرار گرفتند.

مسئولان ارشد حوزوی در این سفر علاوه بر بازدید از مناطق سیل‌زده استان گلستان و ابلاغ سلام و ابراز همدردی آیت‌الله اعرافی، مدیرحوزه‌های علمیه کشور به سیل‌زدگان، به بررسی ظرفیت‌های حوزه‌های علمیه و کمک‌رسانی طلاب و روحانیون به مردم سیل‌زده پرداختند.

نمایندگان مدیرحوزه‌های علمیه کشور در این سفر با آیت‌الله نورمفیدی نماینده ولی فقیه در استان گلستان و مسئولان حوزه استان نیز دیدار و گفت‌وگو کردند.

نمایندگان آیت‌الله اعرافی هم‌چنین با حضور در مدرسه علمیه امام صادق (ع) بندرتکمن، در جلسه‌ای با محمد مخبر، رئیس ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ع)، به بررسی نیازهای سیل‌زدگان و راه‌های سرعت بخشیدن به کمک‌رسانی مطلوب‌تر به مردم سیل‌زده پرداختند.

● دیدار هیئت عالی حوزه‌های علمیه کشور با مردم سیل‌زده آق‌قلا

حجج اسلام حسینی کوهساری و فاضل مسئول مرکز امور صیانتی حوزه‌های علمیه کشور در ادامه برنامه‌های خود، با حضور در شهرستان آق‌قلا، علاوه بر دیدار و گفت‌وگو با مردم سیل‌زده، از فعالیت‌های روحانیون و مبلغان جهادی در این منطقه بازدید کردند.

حجج اسلام حسینی کوهساری و فاضل هم‌چنین در جلسه‌ای با مدیرمسئولان حوزه علمیه استان گلستان، به بررسی اقدامات حوزه استان و طلاب و روحانیون در جریان سیل اخیر پرداخته و با تقدیر از تلاش‌های جهادی حوزه و روحانیت استان، بر ضرورت استمرار خدمت‌رسانی به سیل‌زدگان تا زمان حل مشکلات آنان تأکید کردند.

● بازدید از مناطق سیل‌زده مازندران

حجت‌الاسلام والمسلمین فاضل مسئول مرکز امور صیانتی حوزه‌های علمیه و هیئت همراه، به نمایندگی از آیت‌الله اعرافی، در ادامه کمک‌رسانی جهادی حوزویان به سیل‌زدگان، با حضور در شهرستان سیمرغ استان مازندران، از مناطق سیل‌زده بازدید کرده و ضمن ابلاغ سلام و ابراز همدردی آیت‌الله اعرافی به سیل‌زدگان، از نزدیک در جریان امدادرسانی و فعالیت جهادی طلاب و روحانیون در مناطق سیل‌زده قرار گرفتند.

● بازدید نماینده آیت‌الله اعرافی از مناطق سیل‌زده ایلام

به گزارش خبرگزاری حوزه در ایلام، حجت‌الاسلام والمسلمین فاضل مسئول مرکز امور صیانتی حوزه‌های علمیه کشور، ۱۸ فروردین به نمایندگی از آیت‌الله اعرافی، از مناطق سیل‌زده استان ایلام بازدید و با حجت‌الاسلام والمسلمین کریمی تبار نماینده ولی فقیه در استان دیدار کرد و در جریان میزان خسارت‌ها و روند کمک‌رسانی به سیل‌زدگان و ویژه تلاش‌های جهادی طلاب و روحانیون در این مناطق قرار گرفت. نماینده مدیرحوزه‌های علمیه کشور و هیئت همراه با حضور در شهرستان‌های دهلران، مهران و ایلام، با مردم سیل‌زده دیدار کرد و با آنان به گفت‌وگو پرداخت.

وی با ابلاغ سلام و ابراز همدردی آیت‌الله اعرافی با مردم سیل‌زده، از آمادگی اعزام طلاب جهادی

برای کمک‌رسانی به سیل‌زدگان خریدار.

● تشریح اقدامات ستاد حوزوی حوادث غیرمترقبه در مناطق سیل‌زده

رئیس ستاد حوزوی بحران و حوادث غیرمترقبه حوزه علمیه کشور، اقدامات این نهاد در مناطق سیل‌زده را تشریح کرد.

حجت‌الاسلام والمسلمین محمدحسن زمانی در گفت‌وگو با خبرگزاری حوزه، با اشاره به اقدامات ستاد حوزوی بحران و حوادث غیرمترقبه کشور در مناطق سیل‌زده، اظهار داشت: این ستاد، سال گذشته در جهت ضرورت رسیدگی به زلزله‌زدگان کرمانشاه تأسیس شد و با لطف خدا همه حوزویان کشور در این کمک‌رسانی یاری کردند.

رئیس ستاد حوزوی حوادث غیرمترقبه ادامه داد: امسال نیز به محض اطلاع از سیل استان گلستان به‌ویژه منطقه آق‌قلا، اقدامات متعددی در همان روزهای اول انجام شد؛ از جمله این‌که با حضور پنج نهاد حوزوی، ستاد استان تشکیل جلسه داد که مدیرحوزه علمیه استان گلستان، مدیرحوزه خواران استان، مدیر مرکز خدمات حوزه علمیه گلستان و مدیران مرکز جامعه المصطفی العالمیه و سازمان تبلیغات اسلامی استان، در این جلسه حضور داشتند؛ این نشست پنج مصوبه داشت.

مسئول دفتر امور اجتماعی و سیاسی حوزه‌های علمیه کشور با بیان این‌که در جریان سیل اخیر حوزه‌های اهل سنت هم کمک کردند، افزود: روز دوم سیل تعدادی از مدیران محترم حوزه استانی ضمن حضور در مناطق سیل‌زده، از نزدیک به بررسی وضعیت و اقدامات لازم از سوی حوزه علمیه پرداختند.

حجت‌الاسلام والمسلمین زمانی خاطرنشان کرد: گام دیگر از سوی ستاد حوزوی بحران و حوادث غیرمترقبه این بود که تعدادی از طلاب و روحانیون به مناطق سیل‌زده اعزام شدند تا ضمن نجات افراد گرفتار، اقداماتی نظیر رساندن کالای مورد نیاز به مردم، ارتباط عاطفی و ارائه خدمات مشاوره‌ای به کسانی که آسیب روحی دیده‌اند را انجام دهند.

وی گفت: گام دیگر این بود که بیانیه‌ای از سوی آیت‌الله اعرافی، مدیرحوزه‌های علمیه خطاب به نمایندگان ولی فقیه در گلستان، مازندران و گیلان ارسال شد و آمادگی حوزویان را برای همکاری و کمک‌رسانی اعلام کند.

مسئول دفتر اجتماعی و سیاسی حوزه‌های علمیه افزود: اقدام بعدی ستاد حوزوی بحران و حوادث غیرمترقبه این بود که نامه‌ای از طرف دفتر اجتماعی و سیاسی حوزه‌های علمیه به همه مدیران استانی حوزه‌های کشور ارسال شد تا در حد توان ضمن ارتباط با مدیرحوزه علمیه گلستان، اقدامات و کمک‌های لازم طبق تشخیص مدیران استان انجام شود.

وی اظهار کرد: اقدام دیگر ستاد حوزوی بحران و حوادث غیرمترقبه حوزه علمیه کشور این بود که پیشنهاد دادیم، مدیرحوزه علمیه گلستان عضو ستاد بحران استانداری گلستان شود تا از ظرفیت حوزه علمیه و روحانیت برای امدادرسانی به مردم عزیز استفاده شود که با تماس تلفنی با رئیس ستاد بحران کشور، ایشان موافقت کردند و امیدواریم، حوزه‌های علمیه نیز بتوانند تکلیف خود را در این عرصه به‌درستی انجام دهند.

حجت‌الاسلام والمسلمین زمانی افزود: درخواست کردیم که لیست کالاهای مورد نیاز توسط مدیریت حوزه علمیه گلستان به مدیران استانی حوزه‌های علمیه کشور اعلام شود تا کالاهای مورد نیاز را سریع‌تر به مردم برسانیم.

● آماده‌باش ۱۰۰ روحانی جهادی برای امدادرسانی به مردم سیل‌زده

دبیر تشکل فراگیر گروه‌های تبلیغی سراسر کشور هم در گفت‌وگو با خبرگزاری حوزه، اقدامات این تشکل فراگیر گروه‌های تبلیغی سراسر کشور در مناطق سیل‌زده را تشریح کرد و از آماده‌باش کامل ۱۰۰۰ مبلغ جهادی برای کمک‌رسانی به مردم سیل‌زده، خبر داد و اظهار داشت: این تشکل، یک مجموعه‌ای است که ۴۰۰ گروه تبلیغ، به ظرفیت ۱۰ هزار مبلغ دارد و همگی آنان حوزوی هستند و در قالب گروه تبلیغی در حوزه‌های مختلف فعالیت می‌کنند؛ از حضور در سواحل و کار تبلیغی تا کار تربیتی در مدارس و... خدمات‌رسانی می‌کنند.

حجت‌الاسلام مرتضی شعبان‌زاده با اشاره به اقدامات ستاد حوزوی بحران و حوادث غیرمترقبه کشور در مناطق سیل‌زده، تصریح کرد: اولین اقدام، تشکیل این ستاد و گام دوم تمرکز در اطلاع‌رسانی به منظور شناسایی گروه‌هایی که امکان حضور در این منطقه را داشتند، بود و نتیجه شناسایی این شد که حداقل ۴۰ گروه به ظرفیت هزار مبلغ، اعلام آمادگی کردند و اولین اقدام ما در رابطه با گلستان این بود که ۱۵۰ مبلغ جهادی از خراسان شمالی و سایر استان‌های کشور به استان گلستان اعزام شدند و مبلغان به‌تدریج و به‌حسب نیازهای اعلامی اعزام می‌شوند.

وی با بیان این‌که بازدیدهای اولیه و مقدمات هماهنگی برای اعزام مبلغ انجام شده است، افزود: ۲۰ مبلغ به شهرستان سیمرغ مازندران اعزام شدند و استان گلستان نیز اعلام کرده تا آب تخلیه نشود، شرایط تبلیغی فراهم نیست و ما منتظر اعلام استان گلستان هستیم.

حجت‌الاسلام شعبان‌زاده با بیان این‌که قبل از ورود بسیاری از دستگاه‌های کشوری و لشکری با تمام ظرفیت‌ها خود، گروه‌های تبلیغی ما در گلستان و شمال کشور اقدامات خود را انجام دادند و قبل از ملی شدن این فاجعه و معضل، سازمان‌دهی و اعزام صورت گرفت، خاطرنشان کرد: ما هیچ تفاوتی بین برادران اهل سنت و شیعه در ارائه خدمات عمومی قابل نیستیم و فرزندان حوزه علمیه برای کاهش آلام برادران اهل سنت نیز پیشگام و همراه شدند.

● اقدام جهادی طلاب خراسان شمالی و مازندرانی در کمک به سیل‌زدگان

هم‌چنین در اقدامی جهادی، طلاب و روحانیان خراسان شمالی نیز به کمک سیل‌زدگان شهرستان راز و جرگلان این استان شتافتند. طلاب و روحانیون مازندرانی هم به‌صورت جهادی در مناطق سیل‌زده حضور یافته و به یاری سیل‌زدگان پرداختند.

● امدادرسانی طلاب و روحانیون لرستانی در مناطق سیل‌زده استان

حجت‌الاسلام سعید بیرانوند در گفت‌وگو با خبرگزاری حوزه در خرم‌آباد با اشاره به این‌که هم‌اکنون طلاب و روحانیون استان لرستان با حضور در مناطق سیل‌زده یاریگر هم‌وطنان سیل‌زده هستند، گفت: علاوه بر فعالیت خودجوش مبلغان و طلاب در این امر انسان‌دوستانه، طلاب و مبلغان عضو جمعیت هلال احمر نیز از همان روزهای آغازین وقوع سیل، مشغول خدمت‌رسانی و امداد هستند.

● بازدید نماینده ولی فقیه در لرستان از منطقه سیل‌زده معمولان

حجت‌الاسلام والمسلمین میرعمادی نماینده ولی فقیه در استان لرستان و امام جمعه خرم‌آباد از منطقه سیل‌زده معمولان بازدید و بر روند خدمت‌رسانی سریع و مطلوب‌تر به سیل‌زدگان تأکید کرد.

● تشکیل کارگروه فرهنگی تبلیغی در مناطق سیل‌زده لرستان

معاون فرهنگی، آموزشی و پژوهشی اداره کل تبلیغات اسلامی استان لرستان در گفت‌وگو با خبرگزاری حوزه در خرم‌آباد، از تشکیل کارگروه فرهنگی تبلیغی آماده‌باش و کمک به سیل‌زدگان در این استان خبر داد و با اشاره به این‌که هم‌اکنون مبلغان و طلاب در منطقه سیل‌زده معمولان و بلدختر مشغول امدادرسانی به مردم آسیب دیده هستند، گفت: مبلغان طرح هجرت و روحانیون مستقر، در روستاها و مساجد مشغول خدمت‌رسانی به سیل‌زدگان شهرهای معمولان و بلدختر هستند.

حجت‌الاسلام احمدرضا غلامی با اشاره به این‌که در روستاها خانه‌های عالم نیز محل اسکان و استقرار آسیب‌دیدگان سیل اخیر هستند، افزود: مساجد، مصلی‌ها، حسینیه‌ها و تکایا آماده استقرار مردم آسیب‌دیده از سیل هستند.

وی از تشکیل کارگروه فرهنگی تبلیغی برای اسکان و خدمت‌رسانی مطلوب به مردم سیل‌زده و در معرض خطر خبر داد و گفت: به‌همت ائمه جمعه، مبلغان هجرت و روحانیون مستقر و هم‌چنین دیگر طلاب، تادبیر لازم برای اسکان فوری و خدمت‌رسانی مطلوب و سریع اندیشیده شده است.

● حضور رئیس مرکز خدمات حوزه‌های علمیه در کمپیشان

مدیرحوزه علمیه استان گلستان در گفت‌وگو با خبرگزاری حوزه از سفر حجت‌الاسلام والمسلمین ربانی رئیس مرکز خدمات حوزه‌های علمیه کشور به منطقه سیل‌زده کمپیشان خبر داد و گفت: به‌دلیل مسدود بودن مسیر عبور و مرور، رئیس مرکز خدمات با استفاده از قایق در کمپیشان حضور یافت.

حجت‌الاسلام والمسلمین مصطفی ملکی با اشاره به خدمت‌رسانی حوزه و روحانیت به سیل‌زدگان، اظهار کرد: از همان ساعات اولیه وقوع سیل در استان، همه ظرفیت‌ها و امکانات نهادهای حوزوی استان به‌کار گرفته شد و طلاب و روحانیون نیز به‌صورت جهادی به کمک سیل‌زدگان شتافتند و این خدمت‌رسانی هم‌چنان ادامه دارد.

● گروه‌های تبلیغی جهادی با همه توان در مناطق سیل‌زده حاضرند

مسئول شورای هماهنگی گروه‌های تبلیغی مازندران، در گفت‌وگو با خبرگزاری حوزه از مازندران، به مهم‌ترین اقدامات گروه‌های تبلیغی این استان در مناطق سیل‌زده گلستان و مازندران اشاره کرد و گفت: گروه‌های تبلیغی و جهادی این استان از نخستین ساعات وقوع سیل به مناطق مختلف استان اعزام شدند.

حجت‌الاسلام پورعلی با بیان این‌که گروه‌های تبلیغی و جهادی طلاب با همه توان و در کمال خلوص نیت در مناطق سیل‌زده حضور پیدا کردند، افزود: حضور طلاب جهادگر در کنار سایر اقشار مردم در تسریع روند امدادرسانی بسیار اثرگذار بوده است.

● پرس و جو

۱.**انعتاف‌پذیری برخی احکام**: بسیاری از احکام اسلامی ماهیتی منعطف دارند که با زمان و مکان‌های مختلف قابل تطبیق هستند. به‌عنوان مثال ذکر عناوین شش‌گانه برای دبه، یک روش کاربردی برای احتساب میزان دبه در تمام مکان‌ها و زمان‌هاست. اگر چه برخی از این موارد، مانند حوله یعنی منقضی شده‌است، لکن ۵ مورد دیگر که طلا، نقره، گوسفند، شتر و گاو باشد، جزء اموالی است که دارای اعتبار است و می‌توان میزان دبه را بر اساس ارزش آن‌ها قیمت‌گذاری کرد. یا در مورد کفاره که به آزاد کردن برده، اطعام مسکین و روزه اشاره شده، با منغفی بودن موضوع برده، خللی به لزوم عمل کردن به موارد دیگر وارد نمی‌شود.

۲.**قواعد کلی**: در اسلام قواعد کلی و عامی وجود دارد که به مجتهد، این توانایی را می‌دهد تا هرگاه مسئله جدیدی به دلیل تحولات زندگی بشر پدید آمد، بتواند حکم آن مسئله جدید را از آن قواعد کلی و عام استخراج و استنباط کند. به‌عنوان مثال، برخلاف بسیاری از علما مسیحی و یهودی که همواره با پدیده‌های نوظهور مقابله می‌کرده‌اند، در نظام فقه‌ای اسلام، فقیه با استناد به اصولی که ائمه ^{علیهم‌السلام} یا قرآن ارائه داده است، به جواز شبیه‌سازی حکم می‌کند؛ در حالی که همه ما مطمئنیم که مسئله شبیه‌سازی مربوط به قرن بیستم است و در زمان ائمه معصومین ^{علیهم‌السلام} چنین پدیده‌ای وجود نداشته‌است، ولی مطمئن هستیم که حکم اسلامی در مورد آن، جواز است. (فقه‌ا مستند به قاعده اصالة الاباحه، حکم به جواز شبیه‌سازی صادر کرده‌اند.)

۳.**موضوعات عرفی**: موضوع برخی از احکام ثابت، عرفی است؛ یعنی «عرف» (عرف عقلا یا عرف عقلای متخصص) مصداق آن موضوع را تعیین می‌کند. در نتیجه با عوض شدن برداشت عرفی از یک چیز، حکم آن هم عوض می‌شود.

به‌عنوان مثال، قمار یا بازی با آلات قمار دارای حکم ثابت حرمت است که اصل «حرام محمد حرام ابداً الی یوم‌القیامة» تا روز قیامت برحرمت آن تأکید می‌کند، اما این‌که چه ابزاری، ابزار و آلت قمار محسوب می‌شود، یک امر عرفی است. این‌که آیا بازی با شطرنج در زمان حاضر یا در کشور ما، بازی با آلت قمار محسوب می‌شود یا خیر؟ این را عرف زمان و مکان مشخص می‌کند. بنابراین چون در زمان ائمه معصومین ^{علیهم‌السلام} شطرنج یک نوع آلت قمار محسوب می‌شده، بازی با آن حرام اعلام شده است، ولی در زمان حاضر چون صرفاً به‌عنوان یک ورزش فکری تلقی می‌شود، بازی با آن حلال است.

۴.**تزامن**: تزامن احکام، نکته دیگری است که زمینه تغییر حکم و پویایی دین اسلام را مهیا می‌کند. احکام ثابت اسلام، همواره با دنیای مادی تزامن دارد؛ به‌عنوان مثال حکم سنگ‌سار زناکاری که دارای همسر است با حصول شرایط کامل آن، یکی از احکام ثابت اسلام و دارای مصالح گسترده و وسیع فراوانی است که تبیین تمام حکمت‌های آن در مجال این پرسش و پاسخ نیست، لیکن در مقابل، حفظ شأن و عزت اسلام و نظام اسلامی، امری واجب است که اهمیت آن کمتر از اجرای حکم سنگ‌سار نیست. اگر زمانی، فقیه با استفاده از اصول و مبانی که در دست دارد و با توجه به مصالح و مقاصدی که خداوند متعال در تشریع شریعت لحاظ می‌کند، به این نتیجه برسد که اجرای حکم مهم سنگ‌سار با مصالح اهم و عالی اسلام و نظام اسلامی در تعارض است، می‌تواند به‌طور موقت، به عدم اجرای حکم سنگ‌سار قناعت دهد.

۵.**احکام الزامی و غیرالزامی**: احکام تکلیفی اسلام به دو بخش احکام الزامی (وجوب و حرمت) و احکام غیرالزامی (استحباب، کراهت و اباحه) تقسیم می‌شود. ولی فقیه اختیار دارد که در حیطه احکام غیرالزامی، بنابر مصالحی که تشخیص می‌دهد، حکم الزامی صادر کند.

به‌عنوان مثال، قرارداد بیمه از نظر شرعی یک حکم غیرالزامی است، لکن حاکم نظام سیاسی (ولی فقیه) می‌تواند، به‌خاطر حفظ مصالح اجتماعی، مقرر کند که بیمه شخص ثالث برای وسایل نقلیه لازم و ضروری است.

۶.**امکان لحاظ اراده مردم در قراردادها**: در بسیاری از موارد و احکام، مانند

احکام مربوط به معاملات، اگر چه اسلام قواعدی را بیان نموده است، لکن امکان توافق بر خلاف این قراردادها را نیز برای طرفین معامله قرار داده است. به‌عنوان مثال، اگرچه بنابر مصالحی حق طلاق، انتخاب مسکن و به‌دست مرد است، اما امکان اخذ وکالت در طلاق یا شرط سکونت در محلی خاص در ضمن عقد نکاح برای زن هم وجود دارد. این‌گونه امور یا این‌که دبه زن در اسلام، به‌خاطر حکمت‌های متعدد، نصف مرد است، لکن می‌توان در مورد بیمه شخص ثالث که یک قرارداد دو طرفه بین بیمه‌گر و بیمه‌گذار است، برابری خسارت زن و مرد را لحاظ نمود.

۷.**عناوین ثانویه در کنار عناوین اولیه**: یکی از ابزارهای دیگری که امکان تطابق با زمان و مکان را در احکام اسلامی مهیا می‌کند، وجود عناوین ثانویه در کنار عناوین اولیه است.

به‌عنوان مثال، به‌خاطر حکمت‌های متعدد حق طلاق به‌دست مرد است، لکن اگر موقعیتی پیش بیاید که زن تحت ظلم و اضطراب و سختی بیش از حد، قرار گیرد، حاکم شرع می‌تواند بدون رضایت مرد، اقدام به اجرای طلاق زن نماید.

● **نکته آخر**

در تغییر احکام اسلامی نکات دیگری نیز وجود دارد که منشا آن به اختلاف برخی فقها در برداشت و استنباط از ادله احکام شرعی برمی‌گردد. این امر ممکن است سبب بروز اختلاف فتوا در موضوع خاصی شود که امری طبیعی و مقتضای مباحث علمی است.

.....

● **پی‌نوشت‌ها**

۱. مطهری، مرتضی اسلام و مقتضیات زمان/ج ۱/ص ۱۳ و یا ۱

۲. مطهری، مرتضی، نظام حقوق زن در اسلام، ص ۱۰

۳. سامیه منیس، المرأة فی الإسلام/ص ۱۵۳

۴. همان/ص ۲۲، ۲۱

۵. المرأة فی الإسلام/ص ۱۷۶

۶. فلسفه حقوق/ص ۲۴۵

۷. شوری/ص ۴۹

۸. نساء/ص ۷

۹. تین/ص ۴

۱۰. مؤمنون/ص ۴

۱۱. نساء/ص ۳۲

۱۲. بقره/ص ۲۳۳

۱۳. الکافی/ج ۶/ص ۶۰، باب الدالی الی کتاب و السنة

۱۴. وسائل‌الشیعه/ج ۲۷/ص ۶۲/ج ۶

۱۵. الکافی/ج ۱/ص ۵۸

منبع: مرکز مطالعات و پاسخ‌گویی به شبهات

● **اول: اسلام و مقتضیات زمان و مکان**

مقتضیات زمان و مکان و به عبارت بهتر تقاضای زمان و مکان، در حقیقت شرایطی است که در عرصه زمان یا مکان، ایجاد و به‌دست انسان ساخته و پرداخته می‌گردد. اسلام هم در مورد ارزش‌گذاری و نوع نگرش بر تغییرات و اقتضائاتی که در گستره زمان و مکان حاصل می‌شود و هم در مورد احکام مرتبط با این تغییرات، نظر دارد.^(۱)

شهید مطهری در این مورد می‌فرماید: «اسلام یک سیستم قانون‌گذاری خیلی پیشرفته و عجیب دارد که به همان دلیل می‌تواند با پیشرفت‌های زمان، هماهنگ و بلکه هادی و راهنما باشد؛ در عین این‌که با انحرافات زمان مبارزه می‌کند... . اسلام دینی است که جدا از قانون خلقت نیست؛ یعنی واضع این قانون، خالق این خلقت است و آن را مطابق و هماهنگ با خلقت وضع کرده است؛ یعنی همان‌گونه‌که در خلقت، پیوسته تحول و تطور صورت می‌گیرد، در این سیستم قانون‌گذاری هم قابلیت تحول‌نگری و پویایی وجود دارد.»^(۲)

باید به این نکته توجه داشت که همه تحولات و اقتضانات زمان و مکان، از نظر اسلام پسندیده و مورد تأیید نیست تا اسلام بخواهد با آن منطبق باشد. فتاوی فقهی و اسلامی در صورتی با مقتضیات زمان و مکان منطبق می‌شود و حکم همسو با آن را ارائه می‌دهد که این مقتضیات با اصول و ارزش‌های پذیرفته شده اسلامی (که از منشا وحی و علم الهی و منطبق بر فطرت بشری است) منافات و تعارضی نداشته باشد.

بسیاری از اقتضانات زمان و مکان، بر اساس طبیعت ظالمانه و استثمارگر انسان‌ها به‌وجود می‌آید. بی‌شک، احکام اسلامی نه‌تنها بر این اقتضانات منطبق نمی‌گردد که به مبارزه با آن بر می‌خیزد.

در مقابل، برخی اقتضانات زمان و مکان به‌واسطه پیشرفت و تعالی انسان‌ها در ابعاد مختلف فرهنگی، اجتماعی، صنعتی و علوم مختلف است. اسلام به‌طور شایسته، دستاوردهای مثبت این عرصه‌ها را شناسایی کرده و حکم مقتضی در مورد آن را صادر می‌نماید.

برای درک بهتر نحوه برخورد اسلام با مقتضیات زمان و مکان، توجه شما را به دو مثال در مورد اقتضاه زمان و مکان نسبت به زن جلب می‌کنم:

اقتضای زمان و مکان در رابطه با حقوق زن

بی‌شک تقاضای زمان و مکان در ابتدای ظهور اسلام و قبل و بعداز آن در کشورهای اروپایی در ارتباط با زن و حقوق زن، چیزی برخلاف نگرش و دستورات اسلامی بوده است.

زنان در یونان باستان، از همه حقوق محروم و فاقد هر گونه جایگاه و شأن و منزلتی بودند، بلکه مانند شیء مملوک معامله می‌شدند و از حقوق اقتصادی به‌راری نداشتند؛ چون اصلاً از اطلاق عنوان انسان بر آنان دریغ می‌شد.^(۳) در ایران عصر هخامنشیان و اشکانیان نیز وضعیت بهتر از این نبود. رقت باتر از همه، وضعیت زنان در عربستان و دوره جاهلیت قبل از اسلام بوده است که در آن مردان ارا اختیار نامحدود بوده، ولی زنان، ملک پدران و شوهران تلقی شده، قابل معامله بوده‌اند. یکی از بدترین سنت‌های رایج در جاهلیت، عمل غیرانسانی زنده به گور کردن دختران بوده است.^(۴)

این وضعیت اسفبار، در اروپا حتی در قرون وسطی و تا اواخر قرن ۱۶ نیز باقی مانده بود. در بین عوام، بلکه در مجامع علمی، در انسانیت زن تردید می‌شد. چنان‌که در سال ۵۸۶ میلادی، کنفرانسی در فرانسه برای بررسی این موضوع منعقد شد که آیا زن انسان است یا نه که بعد از بحث و بررسی‌های زیاد، در نهایت به این نتیجه رسیدند که زن انسان است، اما انسان طفیلی که فقط برای خدمت به مردان خلق شده است.^(۵) به عقیده قوم یهود، طبیعت آن‌جا که از آفریدن مرد، ناتوان است، زن را می‌آفریند. زنان و بندگان از روی طبیعت، محکوم به اسارت هستند و به‌هیچ‌وجه سزاوار شرکت در کارهای عمومی نیستند. «یهود» در آخرین بند از فرمان‌های ده‌گانه‌اش که بنا به گفته مشهور، به حضرت موسی ^{علیه‌السلام} فرستاد، زنان را در ردیف چارپایان و اموال غیرمنقول ذکر کرد. یهودیان، زن را مایه مصیبت و بدبختی می‌دانستند و به هنگام تولد دختر، شمع روشن نمی‌کردند. مادری که دختر می‌زاید، بایستی دوباره غسل کند، اما پسر که به عهد خود با «یهود» می‌باید، همیشه این جمله را در نماز خود تکرار می‌کرد:

«خدایا! تو را سپاس‌گزارم که مرا کافر و زن نیافریدی». به گفته «ویل دورانت»، در اروپا زنان تا حدود سال ۱۹۰۰ کمتر دارای حق بودند که مرد ناگزیر باشد براساس قانون آن را مراعات کند.^(۶)

ذکر این مثال طولانی برای نشان دادن اقتضای گسترده زمان و مکان در مورد حقوق زن بود! آیا اسلام بایستی با این تقاضای زمان و مکان که به‌شدت به‌وسيله ادیان تحریف شده و نزد حکومت‌های خودکامه و مردم عصر و حتی خود زنان پذیرفته شده بود، منطبق می‌گردید و احکام خویش را بر اساس این اقتضاه ظالمانه زمان و مکان پایه‌ریزی می‌کرد؟

اسلام نه‌تنها با این اقتضاه زمان و مکان منطبق نشد، بلکه همواره در برابر این تفکر نسبت به زن ایستادگی کرد. از همان ابتدای ظهور اسلام، در نگرش اسلامی، زن به‌عنوان موهبت الهی^(۷) و از همان گوهر خلقت مرد^(۸) معرفی گردید که در طرح نظام احسن آفرینش^(۹) قرار گرفته است. خدای تبارک و تعالی به‌خاطر آفریدن او، به خود تبریک گفته است.^(۱۰) استقلال فردی، اقتصادی، اجتماعی، سیاسی او به‌وسيله احکام نورانی اسلام به رسمیت شناخته شد^(۱۱) و بر نقش محوری او در خانواده، تولید و تربیت و پرورش انسان تکیه و تأکید گردید.^(۱۲)

اقتضا زمان و مکان در عصر جدید و در ارتباط با زن و تزییع حقوق آن‌ها به شکل دیگری رقم خورده است. در غرب همزمان با پیشرفت علم و صنعت و تکنولوژی در عصر روشن‌گری، نظام سرمایه‌داری شکل گرفت. پیشبرد اهداف سرمایه‌داری در قالب رشد و گسترش کارخانه‌ها، شرکت‌ها و کارگاه‌های صنعتی و کشاورزی مقتضی نیروی کار گسترده، ارزان قیمت، پرکار، پربازده و در عین حال کم‌دعا و کم‌توقع بود تا در جهت اهداف سرمایه‌داری، یعنی تفوق قدرت، ثروت و شهوت‌گام بردارد.

بهترین راه برای این هدف، جلب زنان به‌عنوان نیمی از پیکره جامعه بشری به نظام کار و اقتصاد و صنعت بود؛ روشی که صاحبان سرمایه و سردمداران سرمایه‌داری با انبوه تقاضا و نیروی کار روبه‌رو می‌شدند و این امر خود به خود زمینه‌ساز خدمات ارزان‌تر کارگران می‌شد. علاوه بر این، جذب نیروی زن می‌توانست ابزار مهیج، تأثیرگذار و غیرقابل جایگزینی برای تبلیغ و گسترش بازار فروش و مصرف‌گرایی، با توسل به فرهنگ ابتدال و برهنگی باشد.

این راهکار با نقش محوری زن در خانواده، به‌عنوان مادر و همسر، در تعارض بود، لذا بایستی در درجه اول، ارزش‌هایی که با عنوان نهاد خانواده در اذهان مردم شکل گرفته بود، نابود گردد. پرورش ایده‌های فمینیستی

● اخلاق در حوزه خودشناسی اساس علم استاد محمدباقر تحریری

اساس ادیان الهی بر مسئله تعلیم و تعلّم بنا شده و قرآن و اهل بیت ^{علیهم‌السلام} نیز به این مسئله اهمیت فراوانی داده‌اند؛ تا جایی‌که اولین سوره‌ای که بر نبی گرامی اسلام ^{صلی‌الله‌ع‌یه‌وآله‌وسلم‌علیه‌س‌السلام} نازل شده، امر به قرانت و مطالعه است؛ منتها باید بدانیم که آن علمی مورد سفارش قرآن و اولیای دین قرار گرفته که سعادت دنیا و آخرت انسان را تأمین می‌کند.

خداوند در میان موجودات برای انسان یک جایگاه ویژه‌ای لحاظ کرده است و برای این‌که انسان به آن جایگاه برسد، تعلیم و تعلم را برای او قرار داد. اساس این تعلیم و تعلّم نیز شناخت خود انسان است. انسان در مسیر علم، خود را بشناسد که چه حقیقتی است؟ با چه حقیقتی مرتبط است؟ برای چه حقیقتی آفریده شده است؟ اساساً حول این سه سؤال کسب علم کند که انسان از کجا آمده و در کجا هست و به کجا رهسپار می‌باشد؟ عمده معارف قرآن و سنت اهل‌بیت نیز بر اساس این شاخصه‌ها دور می‌زند.

● **مراتب علم در گفتار امام صادق ^{علیه‌السلام}**

امام صادق ^{علیه‌السلام} می‌فرماید: من علم مردم را در چهار چیز دیدم: اول این‌که «أَنْ تعرف ربّک»؛ این‌که خدای خود را بشناسی و این خداشناسی، اساس دین و تعلیم در حوزه‌های علمیه است. دوم؛ «أَنْ تعرف ما صنع بک»؛ این‌که بفهمی که خداوند نسبت به تو چه کرده و چه موجودی را به‌عنوان انسان آفریده است.

به عبارتی باید خودمان را بشناسیم، قدر و منزلت خود را بشناسیم. آیا همین مقدار کافی است؟ نه، بلکه حضرت می‌فرماید: «والثالث؛ أَنْ تعرف ما اراد منک»؛ این‌که بفهمیم که خدا از من و شما چه خواسته است. این هدف‌شناسی و مساوی با معادشناسی است.

● **آسیب‌شناسی دینی**

امام صادق ^{علیه‌السلام} در چهارمین فرزان از فرمایش خود ما را به آسیب‌شناسی دینداری سفارش می‌کند و می‌فرماید: «أَنْ تعرف ما يُخرجک من دینک»؛ یعنی بشناسید که چه چیزی تو را از دین خارج می‌کند که ما این را تحت عنوان آسیب‌شناسی دینی عنوان می‌کنیم. انسان اگر بخواهد دین خود را حفظ کند، باید آسیب‌های اعتقادی و مسایل اخلاقی و عملی را شناسایی کند. در این دوران آسیب‌ها خیلی زیاد شده و هرچه تیرگی و گناه در زندگانی دنیوی بیشتر شود، آسیب‌های آن برای رسیدن به کمال حقیقی هم زیادت می‌شود و شما باید در سیر اخلاقی‌تان این را توجه داشته باشید؛ چون شیطان گفته که من حتماً سر راه مستقیم تو در برابر آن‌ها کمین می‌کنم: «لأقصدنّ لهم صراطک المستقیم»؛ (اعراف/ ۱۶) صراط مستقیم ما صراط بندگی است.

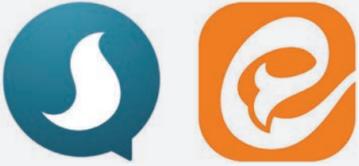
● **رهزن بزرگ**

نگویند به حوزه آمدمید تا دیگران را اصلاح کنیم. این رهزن بزرگ از آسیب‌های جدی برای طلبه است. استاد اخلاق مرحوم آیت‌الله سعادت‌پرور ^{رحمته‌الله‌علیه} به طلبه‌ها گوشزد می‌کردند که مبدا وقتی از شما سؤال کردند که برای چه به حوزه علمیه آمدی؟ بگویند به این دلیل که دیگران را اصلاح کنم!! معنای این حرف این است که خود من اصلاح شده هستم. نه، ما باید خود را اصلاح کنیم و تا آخر عمر این اصل است و مرحله بعدی نشر آن معارفی است که ما به آن رسیده‌ایم و دارا شده‌ایم. اگر گمان کنیم که ورودمان به حوزه تنها برای آموختن علم و یاد دادن است، این خود از آسیب‌های این مسیر است.

به هر حال ما به حوزه آمدمید تا به‌طور دقیق خداشناسی و خودشناسی داشته باشیم و متدین شویم. ان‌شاء‌الله اول خود ما متدین شویم و بعد با چارچوب و ضابطه قرآن و سنت در جامعه تأثیرگذار باشیم. شهید چمران، شهید بهشتی و شهید مطهری را ببینید که چه کردند!! اول خودشان را درست ساختند و پس از آن، جامعه خود به خود آن‌ها را الگوی خود قرار داد.

امام خمینی همه را متنبه و برای همه حجت را تمام کرده است. خلف صالح ایشان، مقام معظم رهبری آیت‌الله خامنه‌ای هم این‌گونه هستند و رهنمودهای‌شان برای حوزویان و دیگر افشار جامعه آموزنده و مفید است.

تهیه و تنظیم: علی‌اکبر بعشی

کانال هفته‌نامه افق حوزه

در پیام‌رسان‌های

سروش و ایتا

@ofogh_howzah

حجت‌الاسلام محمدعلی روحانی‌فرد

حجت‌الاسلام والمسلمین محمدعلی روحانی‌فرد به سال ۱۳۲۵ش در روستای ایلوار از توابع شهر کردکوی استان گلستان دیده به جهان گشود. درس کلاسیک را تا ششم دبستان خواند و در مکتب‌خانه آیت‌الله شیخ حسن مهدوی قرآن و مسایل دینی آموخت. هنوز به بلوغ نرسیده بود که شوق تحصیل علوم دینی در او شکوفا شد و در پی آن وارد حوزه علمیه گرگان شد و از اساتید بزرگ آن‌جا استفاده کرد.

در سال ۱۳۴۸ برای ادامه تحصیل و امور سیاسی اجتماعی مجدداً به قم‌رفت و در‌مدرسه حجتیه حجره‌ای کوچک گرفت و درس می‌خواند؛ البته اگر ساواک و آژار و شکنجه‌هایش به او فرصت می‌داد.

● **مبارز انقلابی**

پیرو حرکت انقلابی امام خمینی‏ ﷺ علیه رژیم پهلوی، ایشان نیز عزم خود را برای تحقق اهداف الهی امام راحل و ویران کردن کاخ ستم پهلوی جزم کرده بود و از هیچ تلاش خامنه‌ای تجربه کرد. در آبان سال بعد در پی اعتراض به تعبید امام، دستگیری، شکنجه و زندانی کردن ایشان کم نگذاشت و او را همیشه تحت نظر داشت.

● **آمار اذیت‌ها**

دستگیری و زندانی شدن را از سال ۱۳۴۲ در گرگان و به جرم شعار دادن برای امام خمینی حین سخنرانی آیت‌الله خامنه‌ای تجربه کرد. در آبان سال بعد در پی اعتراض به تعبید امام، در مشهد زندانی شد. سال ۴۴ به جرم پخش اعلامیه‌های امام خمینی‏ ﷺ در حرم امام رضا ‏ﷺ، تحت تعقیب قرار گرفت که در گرگان دستگیر و در مشهد ۴ ماه به زندان افتاد.

در سال ۴۶، به اتهام توطئه علیه نظام سلطنتی و اهانت به شخص شاه، ۹ ماه در زندان انفرادی و ممنوع‌الملاقات بود، پس از آن او را به تهران بردند و حدود سه‌ماه در زندان قصر به سر برد. یک دوره زندان ۴ ماهه هم در سال ۵۳ یعنی همان سالی که توقیف انجام سنت حسنه ازدواج را پیدا کرد، در کارنامه درخشان و طولانی مبارزات خود دارد.

● **مبارزه با ابزار قلم**

از سال ۱۳۴۳ شروع به نگارش مقالات فرهنگی، اجتماعی و دینی که آن‌ها را تا حدود ۶۵ مقاله برشمرده‌اند، نمود و توانست آن‌ها را در مجلات و نشریات ندای حق، نور دانش، پیام اسلام، معارف جعفری، نسل جوان قم و نشریه مسجد اعظم قم چاپ و منتشر نماید. قدمی دیگر در راه تحول بزرگ، نسل جوان و آینده خطرناک و زینب بانوی آزادی‌خواه اسلام نمونه‌ای از مقالات ایشان است.

او هم‌چنین کتاب‌هایی را با عناوین؛ جنبش‌های آزادی‌بخش اسلامی جهان (در هفت جلد که ساواک آن‌ها را سوزاند)، ما و مستضعفین، آثار دانشمندان و نویسندگان اسلامی (۵ جلد) و تقوا در نهج‌البلاغه نوشته است.

● **طلوع انقلاب**

با طلوع خورشید انقلاب، آقای روحانی‌فرد در عرصه‌های مختلف فرهنگی و مدیریتی نقش آفرید. نمایندگی مجلس شورای اسلامی در دو دوره، فرمانداری شهر کردکوی به مدت حدود سه سال، معاونت اداره نهم وزارت امور خارجه، سرپرست بنیاد شهید کردکوی و بندرتزکمن، بازپرس و سپس دادیار دادسرای انقلاب اسلامی گرگان، تنها بخشی از فعالیت‌های اجرایی آن مرد خدوم بود.

همکاری با کمیته استقبال از امام خمینی‏ ﷺ، تأسیس حزب جمهوری در کردکوی و گرگان، همکاری با رادیو گرگان و ایراد سخنرانی به‌صورت زنده در آن، انتشار نشریه پیام مستضعفین به مدیر مسئولی خودش، تشکیل قرض‌الحسنه فرحزاد، از فعالیت‌های فرهنگی اجتماعی آن شهید است.

● **عروج ملکوتی**

عاقبت این روحانی انقلابی و دانشمند متفکر که سال ۱۳۶۴ش به اتفاق شهید محلاتی و بسیاری دیگر از همکاران و شخصیت‌های کشوری و قضایی عازم مناطق جنگی بود، هواپیمایی حامل ایشان مورد تهاجم دو فروند از جنگنده‌های متجاوز بعثی‌ها قرار می‌گیرد، و با مرگی گوارا و با عزت به سوی حق متعال پر می‌کشد. پیگر این شهید بزرگوار در زادگاهش به خاک سپرده شد.

تهیه و تنظیم: علی‌اکبر بخشی

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

هر دانشی روز نخست از چند مسئله که از شمار انگشتان بالاتر نمی‌رفت تشکیل شده، سپس به مرور زمان به‌وسیله پژوهشگران رو به کمال نهاده است. علم اصول نیز از این ضابطه بیرون نبوده و در این مدت فزون از ۱۳ قرن به حد کمال رسیده است و در این میان دانشمندان آن علم از دو حالت بیشتر نیستند:

۱. گروهی سعی و کوشش می‌کنند که مسایل آن علم را به نحو رسا تبیین و تشریح کنند تا برای دانش‌پژوهان مفهوم باشد، بدون آن‌که در پیکر آن علم دگرگونی ایجاد کنند.
۲. گروهی دیگر با تقدیر از زحمات طبقه پیشین در فکر طرح آرای نوبوده و در علم نوعی دگرگونی ایجاد کرده‌اند.
آیت‌الله سیحانی که فزون از ۷۰ سال به تدریس علم اصول (از کتاب‌های معالم و قوانین و رسائل و کنایه گرفته تا چند دوره درس خارج اصول) پرداخته، به‌گونه‌ای از طبقه دوم است (هرچند در طبقه نخست نیز سهمی دارد) و آراء نوی نیز مطرح نموده‌اند.

اینک برخی از مبانی معظم‌له به‌صورت موجز بیان می‌شود. شرح این مبانی موکول به مطالعه آثاری است که تلامیذ ایشان نوشته‌اند، مانند: *المحصل فی علم الاصول* در ۴ جلد به قلم سیدمحمود جلالی مازندرانی؛ *إرشاد العقول*، به‌قلم محمدحسین حاج‌العاملی؛ یا خود معظم‌له به قلم خود تألیف نموده‌اند، مانند: *المبسوط فی علم الأصول* ۴ جلد، *الوسیط فی أصول الفقه* ۱ جلد، *الموجز فی أصول الفقه* ۱ جلد و هم‌چنین تهذیب *الأصول* در ۳ جلد، *تقریرات* درس امام خمینی است.

● **۱. دلالت ظواهر بر مراد استعمالی قطعی است**

از دیرباز پی افکنان علم اصول، ظواهر را جزء ظنون دانسته و از آن‌جا که اصل در ظن، عدم حجیت است تلاش کرده‌اند که ظواهر را از تحت این اصل به‌دلیل «بنای عقلا» خارج سازند، و بر این اساس دلالت کتاب عزیز را بر مفاهیم عالی، هم‌چون دلالت روایات معصومین ‏ﷺ ظنی اندیشیده و می‌گویند دلیل برحجیت این ظنون بنای عقلا است.
آیت‌الله سیحانی در این مورد معتقد است که دلالت ظواهر بر «معانی استعمالی» قطعی است نه ظنی زیرا بحث ما درباره آن رشته کلامی است که دلالت آن لزّان نیست و الا جزء مجملات می‌شود و سخن در غیر مجمل است بنابراین چرا باید دلالتش ظنی باشد.
مدعیان ظنی بودن ظواهر می‌گویند وجود یک رشته احتمالات سبب ظنی بودن دلالت ظواهر شده است، مانند:

۱. شاید متکلم معنی مجازی اراده کرده ولی قرینه نیاورده است.
۲. یا قرینه بوده اما از کلام افتاده است.
۳. احتمال دارد متکلم توریه کرده ظاهر آن را اراده نکرده است.
۴. شاید متکلم اصلاً نظرش از سخن گفتن تمرین بوده و مانند این‌ها…

ولی در پاسخ این احتمالات چند مطلب یادآور می‌شویم:

۱. این احتمالات در نص نیز موجود است در حالی که قائلان به ظنی بودن ظواهر دلالت‌نصوص را قطعی می‌دانند.
۲. اصولاً رسالتی که برعهده ظواهر است جز این نیست که معانی را در ذهن مخاطب بوجود آورد و اما بقیه امور برعهده ظواهر نیست تا به‌خاطر آن، ظنی حساب شود. در این‌جا بعید نیست که بگوییم مورد از مقوله مضمون‌گوینده است:
غیری جنی وَاَنَا المعاقب فیکم – وَاکنّی سبّاسَبة المتنمّد

«غیر من جنایت کرده و من در میان شما عقاب می‌شوم، پس گویا من انگشت سباسبه انسان پشیمان هستم.»

ملک الشعرا ی بهار در این‌باره می‌گوید:

ناکرده گنه معاقبم گویی
سبابه مردم پشیمانم
بنابراین نباید به‌خاطر این احتمالات ظواهر را – که به وظیفه خود به نحو احسن عمل کرده است – ظنی بشماریم.
۳. اصولاً این احتمالات در ذهن نوع مردم نیست بلکه این‌ها یک رشته اموری است که نقادی‌های اصولیون آن‌ها را به‌وجود آورده‌اند و لذا هنگامی که معلم با شاگرد، پزشک با بیمار، والدین با فرزندان سخن می‌گویند هیچ‌گاه ظنی بودن این مفاهیم در ذهن ما پدید نمی‌آید.

آخرین نکته این است که قائلان به ظنی بودن دلالت ظواهر، این احتمالات را با یک رشته اصول نفی می‌کنند و می‌گویند اصل این است که متکلم مرید حقیقت است و اگر مجاز اراده کند، اصل این است که قرینه همراه سازد و هم‌چنین اصول دیگر، اصل جد در کلام است، اراده هرل بر

خلاف اصل است.^(۱)

یادآور می‌شویم اساساً نیازی به این اصول نیست، همان‌طوری که گفته شد چنین احتمالاتی در ذهن مخاطبین و عقلا نیست تا به علاج آن‌ها بپردازیم.

● **۲. تحدید مدخلیت عرف در استنباط حکم شرعی**

معمولاً فقیهان اسلامی و هم‌چنین علمای اصول، پیروان سیره و عرف و مانند این‌ها سخن می‌گویند بدون این‌که تعریفی از هر دو انجام دهند و حد و حدود سیره را روشن کنند و موارد کاربرد آن را تعیین نمایند، از این جهت حضرت استاد در کتاب *المبسوط* بخش مستقلی در مورد عرف و سیره اختصاص داده‌اند که به‌صورت فشرده آن‌را منعکس می‌نماییم.

در کلمات فقهاء چهار لفظ در نوشته‌ها و گفتارها بیشتر دیده می‌شود، و آن‌ها عبارتند از:
۱. عرف،
۲. سیره مشرعه،
۳. عادت،
۴. بنای عقلاء، تقریباً همه این‌ها به یک معنی اشاره می‌کنند. تفصیل این مطالب تحت عنوان «حجج شرعی» آمده است ما فقط به گوشه‌ای از آن مطالب اشاره می‌کنیم و آن تأثیر عرف در استنباط احکام شرعیه است.

۱. عرف مرجع در تعیین معانی است.

عرف هر زبان مرجع تعیین معانی است و در لغت عرب این قانون نیز حاکم است خوشبختانه «خلیل‌بن احمد فراهیدی» (م ۱۷۰) و «جوهری» مؤلف صحاح اللغه معانی الفاظ را از زبان عرف عام اخذ کرده و در معجم‌های خود وارد کرده‌اند.

۲. تحدید معانی به‌وسیله عرف

همین‌طوری که عرف مرجع فهم اصل معانی است، حدود و خصوصیات نیز از عرف گرفته می‌شود. مثلاً در مورد شرایط ایجاب و قبول که کدام لفظ می‌تواند مصداق ایجاب و کدام لفظ می‌تواند مصداق قبول باشد، مرجع در این‌جا عرف است، هم‌چنین در کیفیت ایجاب و قبول از نظر تقدم و تأخیری تجزیز و تعلیق مرجع عرف است بنابراین بسیاری از مباحثی که در این مورد مطرح است، عرف می‌تواند حاکم

باشد.
بالتر از همه مسئله غنا که فکر فقها را به خود مشغول کرده است که آیا ترجیح شرط است یا طرب شرط است یا نه، مرجع عرف است.

۳. عرف مرجع در تشخیص مصادیق است

هرچند برخی از فقها، برای عرف در این‌جا اهمیتی قائل نیستند ولی از آن‌جا که احکام متعلق به عناوین است، طبعاً مرجع تشخیص مصادیق آن عناوین، همان عرف است، البته مقصود عرف دقیق است نه تسامح، بنابراین، در تفسیر خود در قطع «ید سارق» مرجع خود عرف است. اگر شرع مقدس حد و حدود را دقیقاً معین کند و عرف در این مورد به توسعه قائل شود، مسلماً تعیین شرع مقدم بر تشخیص عرف است فلذا در اندازه کرایا صاع، نظر شرع حجیت است.

۴. استخدام عرف در تشخیص مقاصد متکلم

اگر شخصی «دابه» بفروشد لغت در این‌جا هر چند معنی وسیعی دارد اما عرف آن را منحصر به اسب می‌داند اگر کسی گوشت بفروشد، مرجع در این‌جا عرف است یعنی گوشت قرمز.

«ولد» در قرآن اعم از دختر و پسر است، اما در اصطلاح عراقی‌ها همان پسر است بنابراین وصیت‌نامه‌ها باید طبق عرف تعبیر شود.

اختلاف زن و مرد در پرداخت مهریه مرجع عرف است، در برخی از بلاد مهریه را قبلاً می‌پردازند و یا بخش آن را و در برخی بلاد بعداً می‌پردازند.

سرانجام عرف و سیره، مصدر استنباط حکم شرعی است به شرطی که سیره متصل به عصر معصومین ‏ﷺ باشد که یا امضاء کنند و یا لاقل روع نکنند.

البته آن‌چه گفته شد صورت کوتاهی از بحث مفصلی که در *المبسوط* انجام گرفته است.

● **۳. حسن و قبح عقلی از منابع استنباط است**

در کتاب‌های اصولی که به قلم اصولیین پیشین نوشته

مبانی و رویکرد اصولی

آیت‌الله‌العظمی سبحانی

نوشتاری از حجت‌الاسلام والمسلمین علیرضا سبحانی

از دیرباز پی افکنان علم اصول، ظواهر را جزء ظنون دانسته و از آن‌جا که اصل در ظن، عدم حجیت است تلاش کرده‌اند که ظواهر را از تحت این اصل به‌دلیل «بنای عقلا» خارج سازند، و بر این اساس دلالت کتاب عزیز را بر مفاهیم عالی، هم‌چون دلالت روایات معصومین ‏ﷺ ظنی اندیشیده و می‌گویند دلیل بر حجیت این ظنون بنای عقلا است.

شده است بایی به نام «حسن و قبح عقلی» وجود دارد. ولی متأسفانه در کتاب‌های متأخرین غالباً از چنین باب خبری نیست در حالی‌که یکی از مبانی استدلال عقل است و مراد از آن داوری‌های خرد در مورد حسن و قبح امور است.

حسن و قبح عقلی که مورد تصدیق امامیه و معتزله و مورد انکار اشاعره هست یکی از ادله اربعه هست اما در کتاب‌های متأخرین بایی به نام حسن و قبح عقلی و حتی بایی به نام حجیت عقل در استنباط حکم شرعی مشاهده نمی‌شود – مگر به‌صورت گذرا آن هم در تقریرات شیخ انصاری به قلم مرحوم کلانتر– در حالی‌که بیشترین مباحث اصول عقلیه مبنی بر همین اصل است. مثلاً می‌گویند: عقاب بلا بیان قبیح است و خدای عزوجل پیراسته از هر نوع قبح و زشتی است یا می‌گویند اشتغال یقینی برائت یقینی می‌خواهد یا در مسئله اجزا می‌گویند اگر مکلف مأمور به را با تمام شرایط و اجزا انجام دهد امر ساقط می‌شود.

کسانی که اجتماع امر و نهی را باطل می‌دانند می‌گویند نتیجه آن اجتماع ضدین است و هم‌چنین باب ترتب که کسانی که آن را باطل می‌دانند می‌گویند نتیجه ترتب امر به محال است.

حضرت والد بایی به نام حسن و قبح عقلی در جلد دوم از علم اصول گشوده و براین نقیصه خاتمه بخشیده است. و نیز بایی در حدود حجیت عقل گشوده است و هر دو را می‌توان در کتاب *المبسوط* ج ۳/، ملاحظه نمود.^(۲)

● **۴. اصولی‌را که اهل سنت مانند قیاس و استحسان**

حجت می‌دانند

قواعدی در نام قیاس و استحسان، مصالح مرسله، سد ذرایع، فتح ذرایع و قول صحابی در اصول عامه از منابع استنباط است و در کتاب‌های پیشین قدمای ما به این اصول توجه شده و بر بی‌پایگی آن‌ها استدلال شده است اما در کتب متأخرین ما این قواعد حذف شده و اصولاً دانشجویان علم اصول ما از واقع این قواعد و خلل آن‌ها آگاهی صحیح ندارند.

فعالیت مرکز تخصصی قرآن امام علی علیه السلام در حوزه‌های نوپدید قرآنی

گسترش حوزه‌های علمیه پیشنهاد دادیم که طی مصوبه ۵۷۰ جلسه ۱۲۶ برای سطح ۳ تصویب شد؛ البته ما درخواست سطح ۴ داشتیم که قرار شد، متعاقب آن اقدام کنیم.

در مرحله بعد مجوز مرکز را از آیت‌الله اعرافی درخواست کردیم که بعد از طی مراحل اداری آن (بر اساس مصوبه ۱۳۰۰ جلسه ۱۸۵ شورای عالی گسترش حوزه‌های علمیه) در اسفند ۱۳۹۶ به ما ابلاغ شد.

در مرحله بعد، جذب دانش‌پژوه را داشتیم که از یازدهم تا بیست‌وهشت اسفند ۹۷ انجام گردید که طلاب سطح ۲ به بالا می‌توانستند با مراجعه به سایت معاونت آموزش www.howzeh-qom.ir ثبت‌نام نمایند.

ه لطفاً در مورد این رشته جدید قرآن و مستشرقان و ضرورت راه‌اندازی آن‌ها توضیح دهید.

■ رشته قرآن و مستشرقان به بررسی دیدگاه‌ها و فعالیت‌های قرآنی غربی‌ها در مورد قرآن می‌پردازد و به شبهات آن‌ها پاسخ می‌دهد. مستشرقان به کسانی گفته می‌شود که در غرب یا کشورهای دیگر با نگاه و رویکرد خاص (تبشیری، استعماری، علمی)

هرگاه فقهی برطبق اماره فتوا بدهد سپس خلاف آن ظاهرشود
قابطه متأخرین، الا من شد، قائل به عدم اجزاء هستند
و محقق خراسانی نیزاین نظررا تأیید می‌کند
و دلیل آنان این است که لسان حجیت اماره این است که
به اماره عمل کن از آن لحاظ که تو را به واقع می‌رساند
در صورت تخلف معلوم می‌شود این ملاک
در مورد عمل نبوده است، و ناچار عمل برآن بی‌اثر خواهد بود.
آیت‌الله سبحانی در این جا معتقد است
عمل به «اماره» با عمل ب«اصول عملیه» حکم یکسان دارند
خواه مطابق واقع باشند یا نباشند
دلیل ایشان در این مسئله ملازمه عرفیه است
به این معنی که آن‌گاه که شارع به فقیه و یا مقلد امرمی‌کند
که به اماره عمل کند مفاد آن از نظر عرف این است
که من در استفیاد مقاصد خود به همین مقدار
از امتثال اکتفا کرده‌ام و این یک نوع ملازمه عرفی است.

از این جهت حضرت والد این اصول را به‌صورت دل‌پذیر مطرح کرده و نقطه نظرهای طرفین را به روشنی بیان کرده است.^(۳)

- ۵. تفسیر «لابشرط» مقسمی به نحو بدیع**

اصولیون در مبحث مطلق و مفید ناخودآگاه به مسایل عقلی کشیده شده‌اند که نمی‌بایست خود را به این مسایل دچار می‌کردند، مثلاً در تفسیر مطلق به معنای «لابشرط» به بحث لابشرط قسمی و مقسمی پرداخته‌اند و در این مورد آراییی مطرح کرده‌اند که در شأن طراحان و در شأن این علوم نیست.

حضرت والد در این مورد بیانی دارند که اجمالاً بیان می‌شود: مقسم لحاظ ماهیت است

مقسم در تقسیم ب«لا بشرط» و «بشرط شیء» و «بشرط لا» ماهیت مهمله نیست، آن‌چنان که محقق خراسانی در کفایه تصور کرده است.

زیرا تقسیم به اقسام ثلاثه مربوط به عوارض ماهیت است چگونه می‌شود در مورد عوارض ماهیات سخن بگوییم در حالی که معروض را لحاظ نکرده باشیم. خوشبختانه محقق سبزواری براین نکته در منظومه خود اشاره کرده است، می‌فرماید:

مخلوطة، مطلقة، مجردة عند اعتبارات علیها ماردة جملة «عند اعتبارات» ناظر به همین لحاظ ماهیت است.

اکنون که روشن شد که مقسم، ماهیت ملحوظه هست، اقسام ثلاثه آن را به شرح زیر بیان می‌کنیم:

۱. گاهی ماهیت را نسبت به محمول «لا بشرط» فرض می‌کنیم مانند انسان نسبت به وجود، می‌گوییم «الانسان موجود» فهرا قضیه ممکنه خواهد بود.

۲. گاهی ماهیت را نسبت به محمول «بشرط شیء» فرض می‌کنیم و سپس حمل می‌کنیم می‌گوییم انسان الموجود، موجود بالضرورة.

۳. گاهی ماهیت را نسبت به محمول «بشرط لا» لحاظ می‌کنیم، انسان غیرالموجود ممتنع بالضرورة.

تا این‌جا تقسیم ماهیت ملحوظه به اقسام ثلاثه روشن شد، و حاصل آن ماهیت نسبت به عوارضی که در خارج عارض می‌شود مانند وجود و وحدت سه گونه تصور دارد، در صورت نخست به‌صورت قضیه ممکنه، در صورت دوم به‌صورت ضروریه، در صورت سوم به‌صورت قضیه ممتنعه تجلی می‌کند.

سؤال: فرق لا بشرط مقسمی با قسمی چیست؟

جواب: اگر ماهیت را نسبت به جمیع اعتبارات سه‌گانه لا بشرط فرض کردیم، می‌شود لا بشرط مقسمی که تحت آن قضایای ممکنه و ضروریه و ممتنعه داخل می‌باشند در حالی که لابشرط قسمی، همان قسم اول از همان اعتبارات سه‌گانه است و آن این که ماهیت را نسبت به عارضی از عوارض لحاظ می‌کنیم به‌صورت لابشرط؛ به عبارت روشن تر، لا بشرط مقسمی، لا بشرط است نسبت به اعتبارات ثلاثه در حالی که لا بشرط قسمی، لا بشرط است نسبت به محمول خاص به نام وجود.

و به دیگر سخن لابشرط قسمی یکی از اقسام لابشرط مقسمی است. نسبت آن، نسبت به لابشرط مقسمی، نسبت مصداق است، به مفهوم کلی.

- ۶. عمل به اماره و ظهور خطا، مجزی است**

هرگاه فقهی برطبق اماره فتوا بدهد سپس خلاف آن ظاهر شود، قابطه متأخرین، الا من شد، قائل به عدم اجزاء هستند و محقق خراسانی نیزاین نظررا تأیید می‌کند و دلیل آنان این است که لسان

حجیت اماره این است که به اماره عمل کن از آن لحاظ که تو را به واقع می‌رساند، در صورت تخلف معلوم می‌شود این ملاک در مورد عمل نبوده است، و ناچار عمل بر آن بی‌اثر خواهد بود.

آیت‌الله سبحانی در این‌جا معتقد است، عمل به «اماره» با عمل ب«اصول عملیه» حکم یکسان دارند، خواه مطابق واقع باشند یا نباشند، دلیل ایشان در این مسئله ملازمه عرفیه است به این معنی که آن‌گاه که شارع به فقیه و یا مقلد امرمی‌کند که به اماره عمل کند مفاد آن از نظر عرف این است که من در استفیاد مقاصد خود به همین مقدار از امتثال اکتفا کرده ام و این یک نوع ملازمه عرفی است هرگاه صاحب کار به معماری بگوید طبق نظر مهندس این بنا را بساز او هم طبق نقشه مهندس عمل کند، سپس خطای نظر مهندس ظاهر شود، معمار انجام وظیفه کرده و مستحق پاداش می‌باشد به همان دلیل ملازمه.

قول به اجزاء به‌صورت گسترده تر در مبحث عمل به احکام ظاهری نیز مورد بررسی قرار گرفته است.^(۴)

- ۷. حجیت قول لغوی**

اصولیون در باب حجیت ظن مدعی شده‌اند قول لغوی حجت نیست، شیخ انصاری کوشش نموده است که از باب انسداد صغیر یعنی انسداد به تفصیل معانی سبب شود قول لغوی که مفید ظن است حجت باشد، در حالی که این راه‌ها، راه‌های پیچیده و مفید اطمینان نیست.^(۵) حضرت استاد، حجیت قول لغوی را از دوازه ثابت کرده است:

اولاًسیره: از عصرنخست تا عصرما و استادان زبان عرب در معانی الفاظ مراجعه می‌کردند، حتی در تاریخ آمده است: ابن عباس می‌گفت: «الشعر دیوان العرب» و در مجلس واحد ۱۷۰ لغت از لغات مشکل قرآن را با شعرپاسخ داده است.^(۶) و از آن‌جا که این مسایل به تفصیل نقل شده است، بعید است که جعلی و غیرصحیح باشد.

ثانیاً: همه فقهاء در کتاب‌های فقهی در تبیین معانی الفاظ به کتب اهل لغت مراجعه می‌کنند و به آن‌ها اعتماد می‌کنند ولی برخی از آن‌ها در علم اصول می‌گویند قول لغوی حجت نیست، چرا چون لغوی مظان استعمال را بیان می‌کند نه موضوع له را که مطلوب قییه است.

آنان در این مسئله مراجعه به کتاب‌های اصیل لغوی نکرده‌اند، کتاب‌های لغت بر دو قسمت است، قسمی فقط موارد استعمال را متذکر می‌شوند مانند المنجد و لغت‌هایی که قبل‌از آن نوشته شده است. قسم دوم کتاب‌هایی است که برای تبیین موضوع له تدوین شده است، مانند کتاب المقائیس اللغة، نگارش ابن فارس، او گاهی برای یک واژه، معانی متعدد ذکر می‌کند ولی در مقام تحقیق همه را به یک معنا برمی‌گرداند وکان الباقی صورت‌های مختلفی از آن یک معنا هستند.

از این گذشته انس با کتاب‌های لغت که به قلم اساطین این فن نوشته شده است مانند المقائیس یا المغرب و امثال این‌ها در انسان یک نوع ملکه پدید می‌آورد که می‌تواند موضوع واقعی لغت را استخراج کند.^(۷)

- ۸. پیرایش علم اصول از مسایل فلسفی**

شکی نیست هر یک از این دو علم برای غرض خاصی تدوین شده است.

۱. علم اصول عصای فقیه در پیمودن راه استنباط است

و بدون تحکیم یک رشته قواعد نمی‌تواند از کتاب و سنت و عقل واجماع حکم شرعی را استنباط کند.

مسایل فلسفی زیربنای مسایل عقیدتی است، در این علم مجموع هستی مورد بررسی قرار می‌گیرد و با یک رشته قواعد کلی که به آن‌ها امور عامه می‌گویند، زیربنای بسیاری از مسایل عقیدتی تأمین می‌شود. هر چند بهره‌گیری از آن گسترده‌تر از آن است که گفته شد.

ما به هر دو علم با دیده تکریم و تعظیم می‌نگریم، اما در عین حال کارگیری مسایل فلسفی که مسایل حقیقی و تکوینی است در مسایل اصولی که جنبه اعتباری دارد کار

صحیحی نیست و نمی‌توان یکی را پایه دیگری قرار داد.

پیرایش مسایل اصولی از مسایل فلسفی همان نظریه «تفکیک حقایق از اعتبارات» است که مرحوم آیت‌الله شیخ محمدحسین اصفهانی و پس‌از وی تلمیذ عظیم الشان ایشان علامه طباطبایی، پیشروان این روش هستند.

اصولاً علمی که درباره هستی و واقعیت‌های خارج از ذهن و بنای عقلا سخن می‌گوید نمی‌تواند زیربنای مسایل علم اصول باشد که مسایل آن بیشتر محور امور اعتباری می‌چرخد هر چند گاهی از حکم عقل در حسن و قبح

بهره می‌گیرد. اینک برای روشن شدن موضوع به چند مثال بسنده می‌کنیم:

۱. در آغاز کتاب‌های اصولی متأخران مسئله‌ای مطرح است که آیا علم اصول برای خود موضوع لازم دارد یا نه، و اگر دارد موضوع آن چیست؟ برخی از قاعده «الواحد لا یصدر إلا من الواحد» استنباط می‌کند که علم اصول موضوع دارد زیرا غرض واحد از علم اصول، یعنی استنباط احکام شرعی که خود امر واحدی است طبعاً علت واحد لازم دارد هر چند بی‌نام و نشان می‌باشد.

یادآور می‌شویم قاعده الواحد بر فرض صحت مربوط واحد من جمیع الجهات است و آن هم مصداقش منحصر به خدا است، اگر کسی برهان این قاعده را مطالعه کند یقین پیدا می‌کند موضوع قاعده واحد بحت و بسیط است و آن جز خدا چیز دیگری نیست، این چه ارتباطی به غرض واحد نوعی علم اصول دارد که به ظاهر واحد است، اما کثراتی زیر آن هست، زیرا استنباط هر مسئله غرض خاصی در کنار استنباط مسایل دیگر است.

۲. محقق خراسانی برای تصویر جامع میان افراد صحیح (در بحث صحیح و اعم) می‌گوید: نماز مبدأ اثر واحدی است به نام «الصلاة معراج المؤمن» و مسلماً واحد (معراج المؤمن) فقط از واحد سر می‌زد و آن جامعی است که ما به واقع آن پی نبرده‌ایم اما از طریق اثر به آن راه یافته‌ایم. نظر در این گفتار نظیر گذشته است.^(۸)

۳. در بحث مشتق مسئله‌ای مطرح است که تفاوت مبدأ مانند «علم» با مشتق مانند «عالم» چیست؟ می‌گوید تفاوت این دو مانند تفاوت جنس با ماده و یا فصل با صورت است، تفاوت بین این دو به نحوا بشرط و بشرط لا است، بنابراین تفاوت عالم با علم هم به همین شیوه است.

اولاً تفهیم مسئله تفاوت جنس با ماده و یا فصل با صورت به نحو لابشرط و بشرط لا، یک مسئله دقیق فلسفی است که کمتر کسی می‌تواند به نحو صحیح تقریر کند. چگونه یک چنین مسئله پیچیده می‌تواند اساس یک مسئله اعتباری باشد که به وضع واضع برمی‌گردد باید تفاوت علم و عالم را از عرف بگیریم نه از فیلسوفی متفکر در تکوین.

۴. مرحوم محقق نایینی در مسئله اجتماع امر و نهی قائل به اجتماع است، یعنی امر و نهی با هم جمع می‌شوند، چون موضوع هر یک در خارج غیر از موضوع دیگری است.

آن‌گاه توضیح می‌دهد، که ترکیب ماده و صورت در خارج «ترکیب انضمامی» است نه اتحادی یعنی حیثیت حیوانیت در خارج، غیر از حیثیت ناطقیت است و در حقیقت به هم ضمیمه گشته‌اند، روی این اساس می‌گوید: حقیقت صلاۀ در خارج غیر از حقیقت غضب است بلکه دو وجود در کنار هم هستند، یکی متعلق وچوب، و دیگری متعلق نهی.^(۹)

این اجمال نظریه ایشان است با توجه به آن‌چه که بیان شد، استنباط یک مسئله اصولی از یک مسئله فلسفی صحیح نیست زیرا واقعیت جنس و فصل و یا ماده و صورت دو واقعیت تکوینی است اگر آن‌جا به ترکیب انضمامی قائل شویم (که هرگز قائل نیستیم) نمی‌توان غضب و صلاۀ را به آن دو قیاس کرد، زیرا غضب یک امر اعتباری است و آن واسطیلائی انسان برمال غیره که بر یک رشته امور اعتباری استوار است.

گذشته بر این، این نظریه مبنی بر این است که اوامر و نواهی به خارج تعلق می‌گیرد نه به مفاهیم کلی آن‌هم برای ایجاد و یا عدم آن. و این نظریه در مورد خود، مخدوش است زیرا خارج ظرف سقوط است نه ظرف عروض حکم.

۵. شیخ انصاری رحمته برای این که ثابت کند استصحاب

موضوع لازم دارد و باید بین گذشته و حالا موضوع ثابتی باشد که حامل مستصحب باشد چنین می‌گوید: اگر نجاست چیزی را استصحاب می‌کنیم، اگر بین دو حالت موضوع ثابتی باشد، طبعاً مستصحب که عرض است در هر دو حالت واجد موضوع می‌باشد و اما اگر بین دو حالت موضوع ثابتی نباشد، در این صورت لازم می‌آید انتقال عرض از موضوعی به موضوع دیگر و آن محال است، چون عرض منفک از موضوع نمی‌شود، اگر به عارض شدن عرض قائل بشویم معنای آن این است که عرض در حال عروض (ولو یک ثانیه) بدون موضوع باشد.^(۱۰)

در این‌جا می‌گوییم این برهان مال امور تکوینی است نه مال امور جعلی و اعتباری که مانند نجاست و طهارت که

در عالم اعتبار فاقد موضوع باشد.

- ۹. پیرایش از مسایل غیر لازم**

در اصول متأخرین یک رشته مسایل غیر لازم وارد علم اصول شده و در عین حال یک رشته مسایل لازم، از آن خارج گشته است.

مثلاً سیزده اموری که به‌عنوان مقدمه مورد بررسی قرار گرفته، بخشی از آن‌ها بحث‌های ادبی است:

۱. بحث در حقیقت وضع و تعیین واضع و اقسام آن.
۲. یا بحث در علائم حقیقت و مجاز.
۳. بحث در معانی حرفیه با آن تفاوت با آن بامعانی اسمیه.
۴. اگر مسئله انسداد باب علم بحث بسیار کم فایده است حالا اگر به اصل انسداد و عدم آن بسنده کنیم چندان مشکلی نیست ولی پس‌از آن که انسداد را ابطال می‌کرد، مسایلی را عنوان می‌شود و می‌گویند اگر انسداد صحیح باشد آیا نتیجه آن حجیت ظن از باب کشف است و یا حکومت است. و هم چنین آیا نتیجه آن کلی است یا جزئی.

پس‌از این مباحث درباره حجیت ظن در مباحث عقیدتی بحث می‌شود که از قلمرو علم اصول خارج است.^(۱۱)

یادآور شدیم که یک رشته مباحث غیر لازم را وارد کرده‌اند در حالی که یک سلسله مباحث لازم که در کتب قدما بود، از کتب اصولیون متأخر حذف شده است مانند:

۱. بحث در حسن و قبح عقلی یک در حقیقت یک بحث کلامی است که می‌تواند مبدأ استنباط باشد.
۲. القیاس.
۳. استحسان.
۴. استصلاح یا همان مصالح مرسله.
۵. سد ذرائع.
۶. فتح ذرائع یا همان حیل شرعیه.
۷. قول صحابی.
۸. اجماع اهل مدینه.^(۱۲)

این مسایل هر چند از نظر فقیهان شیعی حجت نیست اما بالأخره باید منطق مخالف را شنید و درباره آن اندیشید. چیزی که مایه توجه است همه اصولیون می‌گویند، موضوع علم اولی ادله اربعه است در حالی که برای هر یک از این چهار موضوع فصل مستقلی نگهشوده‌اند، بلکه در مورد مسایل دیگر از آن‌ها بحث کرده‌اند مانند:

۱. حجیت عقل ضمن حجیت قطع.
۲. حجیت اجماع محصل ضمن اجماع منقول به خبر واحد.
۳. حجیت کتاب ضمن حجیت ظاهر.
۴. حجیت سنت ضمن حجیت خبر واحد.
این نوع بحث‌ها برای متبحران در علم اصول ضرر رسان نیست ولی برای مبتدی موجب ابهام است.

- ۱۰. کاستی‌ها**

غرض از تدریس علم اصول چه در سطح و چه در بحث خارج، تربیت مجتهد و تعلیم شیوه اجتهاد و استنباط است و این غرض بدون طرح یک رشته مسایل فقهی در همه فصول چندان آسان نیست، متأسفانه در کتاب‌های اصولی فقط به طرح قواعد اصول بسنده می‌شود، ولی به موارد کاربرد آن‌ها کمتر توجه می‌شود.

امید است ان‌شاءالله محققان حوزه و پی افکنان علوم اسلامی چنین پیرایشی در علم اصول انجام دهند. هر چند حضرت والد، تاحدی در این قسمت گام برداشته است. ولی با اعتراف به آن‌چه که گفته شد، تلاش‌های متأخران در طول قرون در تکامل علم اصول جای بسیار سپاس است زیرا در زمان محقق بهبهانی (۱۱۸۸.۱۲۰۶) تا به امروز در هر دوره علم حالت پیشرفت داشته و این حالت به فضل الهی ادامه خواهد داشت. بمنه و کرمه.

پی‌نوشت‌ها

- المبسوط ۳/ج ۱۳، چاپ جدید: سبحانی، علی‌رضا، نقل اکبر از دو منظر اصول و اخباری؛ الوسیط ۲/ج ۲۵
- الأمرالثانی فی ححیة العقل فی مجالات الخاصة ۱۰۷، چاپ جدید.
- الوسیط ۲/ج ۸۵، ۹۶، چاپ جدید
- الوسیط ۳/ج ۱۱۶، ۱۱۶
- انصاری، مرتضی، رسائل ۱/ج ۱۱۷، چاپ کنگره
- الافتاح ۳/ج ۳۸۲، ۴۱۶
- الوسیط ۲/ج ۶۶، ۶۶
- تکلیف الأولی، ۲۲۱، چاپ آهل‌البیت رحمته
- فوائد الأول، کاظمی ۲/ج ۷۰۸، مؤسسه نشراسلامی، ۴، جلدی
- الریئال، ۲۹۱، ۲۹۱، چاپ: لجنة تحقیق تراث الشیخ الأعظم
- تکلیف الأول، ۳۲۱، ۳۲۱
- الوسیط فی اصول الفقه ۲/ج ۶۷

این رشته قبلاً در حد دکترا در جامعه‌المصطفی‌العالمیه با ده گرایش شروع شد که بسیار موفقیت‌آمیز بوده است.

اما مرکز تخصصی قرآن امام علی بن ابی‌طالب رحمته به دنبال آن است که با تأسیس این رشته در حوزه علمیه قم، با استفاده از اساتید متخصص، همین مباحث نورا برای طلاب ایرانی ارائه کند تا اولاًمفسران متخصص میان‌رشته‌ای برای آینده تربیت شوند و تفسیرهای تخصصی بنویسند؛ ثانیاً این افراد بتوانند در جهت دهی به علوم انسانی، به به بشریت کمک کنند؛ ثالثاً به شبهات جدید در مورد توهم تعارض قرآن و علوم پاسخ دهند.

ه برنامه‌ها و امکانات و آینده مرکز تخصصی امام علی رحمته را چگونه می‌بینید؟

■ رشته قرآن و علوم با دو گرایش قرآن و علوم طبیعی و قرآن و علوم انسانی راه‌اندازی و نیم‌سال اول آن با موفقیت اجرا شد و اینک جهت اجرای نیم‌سال دوم آماده‌ایم و بر آنیمتیم که در سطح چهار یا چندین گرایش (هم‌چون تربیت، روان‌شناسی، جامعه‌شناسی، حقوق، اقتصاد، سیاست، مدیریت و تاریخ) راه‌اندازی کنیم و به نیازهای حوزه و جامعه اسلامی و دانشگاه‌ها پاسخ مناسب دهیم و نیز رشته قرآن و مستشرقان در سطح چهار یا چندین گرایش تخصصی ایجاد شود.

هم‌چنین در این مرکز کتابخانه تخصصی راه‌اندازی شده و به زبان‌های عربی و انگلیسی و نیز مسایل فرهنگی، تربیتی و معنوی طلاب اهمیت داده می‌شود؛ همان‌طور که به مسایل اقتصادی در حد امکانات و به‌طور مناسب توجه می‌شود.

آثار ماندگار

تبصرة العوام فی معرفة مقالات الانام

«تبصرة العوام فی معرفة مقالات الانام» کتابی به زبانی فارسی و با موضوع ملل و نحل است که میان قرن شش و هفت و قبل از حمله مغول به ایران نوشته شد.

این کتاب را باید پس از «بیان الادیان»، قدیمی‌ترین متن فارسی در ادیان و مذاهب دانست که به‌عنوان منبع اصلی برای شناخت فرقه‌های اسلامی و غیر آن مطرح است.

اگر چه در سراسر کتاب، نامی از مؤلف تبصرة العوام برده نشده، لکن مشهور آن را به مرتضی‌بن قاسم داعی حسنی رازی نسبت داده است. در مقابل مشهور، گروهی نویسنده کتاب را جمال‌الدین محمدبن حسین بن حسن رازی آبی دانسته و گفته‌اند

که این مطلب در چند جای ترجمه عربی تبصرة العوام که در همان سده هفتم نوشته شده، آمده است. هم‌چنین گفتنی است که رجالی زبده عصر حاضر، آیت‌الله‌العظمی شبیری زنجانی نیز نظر مشهور را مردود دانسته است.

با وجود شک در مؤلف کتاب، این مطلب قطعی است که او عالمی شیعه و اهل خراسان بوده و در زمان حسن صباح می‌زیست.

- محتوا و ساختار کتاب**

مؤلف کتابش را در بیست‌وشش باب تنظیم کرده که به این شرح است:

باب نخست به نظرات فلاسفه و امثال آن‌ها مربوط است و در مجموع نظر مثبتی نسبت به این طایفه ندارد.

باب دوم و سوم به بیان اعتقادات موسیان، یهودیان، مسیحیان و صائیبان پرداخته است.

ابواب چهارم تا هجدهم مشتمل بر اقسام فرقا اسلامی و اقوال و نظرات آن‌هاست. مؤلف در این بخش، تعداد فرقه‌های اسلامی را بنا بر حدیث افتراق، ۷۲ می‌داند و معتقد است که این فرقه‌ها در حقیقت شاخه‌هایی از دو فرقه تشیع و اهل‌سنت محسوب می‌شوند.

نویسنده در باب دوازدهم اهل تناسخ و باب شانزدهم فرقه صوفیه را معرفی کرده و پس از تقسیم صوفیه به شش دسته، چنین ایراز می‌دارد که همه آن‌ها از اهل‌سنت هستند.

در ابواب نوزده تا بیست‌وشش علاوه بر بیان فرق شیعی و احادیثی در شأن اهل‌بیت رحمته، مسایلی چون ناجی بودن دوازده امامی، حکایت فدک و فضایل بنی‌امیه مطرح شده است.

مؤلف با بیان عقاید تشیع، آن‌ها را به چهار فرقه امامیه، زیدیه، اسماعیلیه و نصیریان تقسیم نمود.

- بیان خصوصیات**

متن کتاب با تئری فارسی روان و فصاحت کلام نوشته شد. از مشخصه‌های تبصرة العوام، لحن احتجاجی نویسنده است که برای هر خواننده‌ای پیداست، او در بخش‌های پایانی کتاب ضمن دفاع از مکتب تشیع، به عقاید اهل‌سنت طعن می‌زند.

از دیگر خصوصیت کتاب، پرداختن به مسایل فقهی فرقه‌ها در کنار بیان آراء اعتقادی آنان است. مؤلف ضمن گزارش آراء، خود نیز اظهار نظر می‌کند.

- منابع کتاب**

کتاب تبصرة العوام از جهت استخدام منابع قابل اهمیت است؛ به‌ویژه آن‌که برخی از منابع مستعمل در این کتاب، به‌دست ما نرسیده است. کتاب‌های مختلف الحدیث و المعارف ابن‌قتیبه، تاریخ ابوبکر خوارزمی، محاضرات راغب اصفهانی، القسطاس المستقیم محمد غزالی و مقالات ابوالحسن اشعری بخشی از منابع مورد استفاده مؤلف است.

- چاپ ونشر**

این کتاب بارها در ایران و دیگر مراکز اسلامی چاپ شده که علی‌الظاهر چاپ اول آن مربوط به سال ۱۳۹۶ش در لاهور است. در ایران نیز انتشارات اساطیر در سال ۱۳۶۴ش چاپ رسانده است.

تهیه و تنظیم: علی‌اکبر بخشی

من رضایی اصفهانی

به تحقیق در مورد فرهنگ و ادیان شرقی می‌پردازند که گروهی از آن‌ها در چند قرن گذشته به مطالعات قرآنی روی آورده‌اند و حتی در سال ۲۰۰۶ و ۲۰۰۹ دو دائرةالمعارف قرآنی در هلند و آمریکا نوشته و منتشر کردند که در آن‌ها شبهات زیادی در مورد قرآن مطرح کرده‌اند که متأسفانه برخی از روشن‌فکر نمایان مسلمان نیز تحت تأثیر قرار گرفته و همان‌ها را در کشورهای اسلامی منعکس می‌کنند.

لذا ضرورت دارد که مطالعات قرآنی مستشرقان شناخته شده و بررسی و نقد گردد. از این‌رو نخست در مجتمع عالی قرآن و حدیث جامعه‌المصطفی‌العالمیه رشته دکتری قرآن و مستشرقان با سه گرایش: معارف قرآن، علوم قرآن، مبانی و اصول شیعه پایه‌گذاری شد که تاکنون چند دوره آن اجرا شده است و نیز مجله قرآن پژوهی خوارشناسان برای امر ایجاد و تاکنون بیش از ۲۲ شماره آن منتشر شده است (سایت: www.quran-journal.com)

البته برای این کار اساتید مشهور هم‌چون حجج‌اسلام محمدحسن زمانی و محمدجواد اسکندرلو… در این رشته تدریس داشته‌اند که همین افراد در مرکز تخصصی قرآن امام علی بن ابی‌طالب رحمته نیز تدریس خواهند داشت.

اقتصادی و سیاسی ساخته می‌شود و درک و ادراک او و کار او مانند عروسک خیمه شب بازی است و با مسایل نسبیتی آن را توضیح می‌دهند واین مسئله تمام حوزه‌های معرفتی بشر از جمله نقل و دین را پدیده‌هایی که محصول انسان هستند می‌داند. این رویکردها الزاماً ضد دین نیستند، چراکه از دیدگاه آن‌ها انسان این معرفت‌ها را می‌سازد. انسان، حیوان ادراک‌کننده نیست و درک حقیقت نمی‌کند و حیوان ناطق نیست، بلکه انسان حیوان ابزار ساز است. معرفت هم ابزاری برای زندگی است و دین هم چیزی جز نوعی معرفت و ابزاری برای زندگی نیست.

ممکن است شما بگویید این ابزار برای زندگی مورد نیاز است، اما این نوعی تفسیرسکولارو دنیایی از معنا و معنویت است، یعنی ما به خدا احتیاج داریم، اما از دیدگاه آن‌ها مفاهیمی مانند خدا برساخته ذهن یا عمل انسانی است که شکل می‌گیرد. در واقع حقیقتی وجود ندارد و ما حقیقت را می‌سازیم نه این‌که آن را بیابیم و حقیقت یافتنی نیست، بلکه ساختن است. به این ترتیب درک دیگری به معنای فهم اونیست، حتی وقتی در حال تفسیردیروز خود یا دیگری هستیم هر بازخوانی، بازسازی است و در هر تفسیری متن بازتولید می‌شود و ما در فهم خودمان، دیروز خودمان را هم می‌سازیم و نه حقیقتی است و نه فهم حقیقتی است، بلکه دائماً در حال ساخت حقیقت هستیم. در چنین رویکردهایی راجع به معرفت چه جایی برای معرفت و دیانت وجود خواهد داشت؟ این‌ها چالش‌های جدی است که تنها به حوزه اصول دین ما باز نمی‌گردد، بلکه حوزه فروع دین را هم در بر می‌گیرد، به این معنا که ما در فروع دین با رجوع به متن، قصد داریم حقیقتی را که در متن وجود دارد را فهم کنیم، تمام فقها و مفسرین ما این‌گونه کار می‌کنند. زمانی که شما متن را حقیقتی می‌دانید که انسان قصد دارد، با فهم خود آن را بشناسد، یک‌سری از مبانی را قبول داریم، اما فلسفه جدید غرب تمام این مبانی را زیر سؤال می‌برد و با زیرسؤال رفتن این مبانی تمام روش‌های تاریخی ما در فهم فروع دین زیرسؤال می‌رود و تنها جریانی که می‌تواند در برابر آن‌ها بایستد و دفاع کند فلسفه است و هر نوع تلاش برای پاسخ به این شبهات از سنخ تلاش‌های فلسفی و عقلی است ونام آن را می‌توانید هر چیزی بگذارید. در واقع برای پاسخ به این شبهات ما نیاز به این تأملات و تلاش‌ها داریم.

تعقل راه رسیدن به حقیقت دین

از گذشته تا به امروز تنها راه رسیدن به حقیقت دین، عقل بوده است، به همین دلیل آمده که «لَا یَدِینُ لَیْسُنَ لَا عَقْلَ لَهُ»، (تحف العیول/ص۵۴) و به همین دلیل کسی که عقل نداشته باشد مکلف به هیچ دینی نیست. ما از طریق عقل قادر به رسیدن به وحی و نقل هستیم و انبیا با استفاده از عقل آدمیان، به ارشاد آن‌ها می‌پرداختند و اگرکل عقل زیرسؤال برود ارتباط انسان‌ها با انبیا هم زیرسؤال خواهد رفت.

دین، مراد تشریعی خداوند است. ما باید مراد تشریعی خداوند را بشناسیم که مقداری از آن را با عقل و مقداری از آن را با نقل می‌شناسیم. در واقع عقل در قبال دین نیست، همان‌طور که وحی در قبال دین نیست. دین، وحی یا نقل یا عقل نیست، دین چیزی است که با نقل و عقل و وحی و این امور آن را می‌شناسیم. عقل همواره به یک معنا بیرون از دین است؛ چراکه دین، مراد تشریح خداست و عقل، نوری است که با او شناخت صورت می‌گیرد و ما با عقل مشترک بشری که پیام‌رورونی است بخشی از دین را می‌شناسیم. عقل با استنباطی که از نقل استفاده می‌کند قادر به شناخت حوزه فزائری از دین است، عقل مفهومی و مشترک قادر به شناخت تمام حقیقت دین نیست که اگر قادر به این کار بود، ما نیازی به وحی و نبی نداشتیم و ما قسمتی از دین را با عقل می‌شناسیم.

ما بخشی از شناخت دین را با کمک نقل انجام می‌دهیم، اما قبل از این‌که وارد حوزه نقل بشویم، این عقل است که ما را به درب خانه نقل می‌رساند. جایی که می‌خواهیم با صاحبان ادیان دیگر صحبت کنیم قادر به استفاده از نقلی که مبتنی بروحی آن‌هاست نیستیم، این‌جا باید از عقل مشترک استفاده کنیم و این مقدار مرجعیت برای عقل راحتی ابن‌تیمیه هم که مخالف منطق است قبول دارد و معتقد است برای رسیدن به خانه وحی به عقل نیاز داریم، اما این‌که این عقل منطوق دارد یا خیر؟ و اگر دارد در چه حدی است؟ بحث‌های بعدی است. بنابراین برای شناخت دین ابتدا از قوه عاقله استفاده می‌کنیم و بعد از این‌که جلوتر آمدیم به نقل هم دسترسی خواهیم داشت، اما در قدم اول و قبل از این‌که به نقلی که مربوط به شریعت و وحی مربوط به یک دین است برسیم، به قوه‌ای که می‌تواند کمک‌کننده باشد و یک دین را نسبت به دین دیگر ترجیح بدهد، نیازمندیم و این عقل است که مشروعبیت یک دین و غیرمشروع بودن یک دین به دلیل این‌که مثلاً تحریفی که در آن رخ داده است را انجام می‌دهد.

سیرمطالعاتی فلسفه و توصیه‌ای به طلاب

کسانی که قصد دارند به‌صورت تخصصی در حوزه فلسفه کار کنند، لازم است در قدم اول، اشرافی به تلاش پیشینیان در این حوزه داشته باشند؛ هم‌چنان‌که کسی که قصد دارد فقه کار کند، باید کار پیشینیان را خوب ببیند و مسلط باشد و نسبت به آن‌ها قدرشناس باشد. در فلسفه هم دیدن کار پیشینیان ذهن را پاور می‌کند تا وقتی وارد عرصه مسایل حاضر می‌شود صاحب قوه اجتهاد شده باشد. بنابراین لازم است به متون تاریخی مسلط باشند. قدم دوم این است که اندیشه‌های فلسفی وزینی را که جنبه شکاکانه‌ای نسبت به عالم و جنبه الحادی نسبت به حقایق دینی دارند را به درستی بشناسند تا بدانند چگونه آن‌ها را نقد کنند و اشراف به این دو حوزه موردنیاز است.

از آن‌جا که اسلام دین حقیقت و فطرت است و عقل هم نوری است که حقیقت را می‌شناساند، عقل در ذات خود انسان را به سوی حقایقی که دین مبتنی برآن‌هاست راهبری می‌کند و ما از این جهت صاحب نقطه قوتی در حوزه فلسفه اسلامی هستیم، «العقل ما عید به الرحمن واکتسب به الجحان»، (هدایة الة إلی احکام الائمة ^{علیهم‌الصلوة وعلیهم‌السلاّم}/ص۲) عقل همان چیزی است که خداوند رحمان با آن عبادت می‌شود و با آن بهشت کسب می‌شود؛ چراکه عقل نور است و اگر حقیقت عالم مطابق اراده خداست، پس عقل ما را به اراده خدا و به سوی آن دعوت می‌کند.

■ **وضعیت‌امروزی فلسفه در حوزه‌های علمیه چگونه‌است؟**

■ در تاریخ فلسفه، متفکرین با جریانات رفت به‌خوبی برخورد کردند، اما در زمینه فلسفه‌های جدیدی که از راه می‌رسند در مقاطعی کارهای ارزشمند و مفیدی توسط بزرگانی چون علامه طباطبائی ^{علیه‌الصلوة وعلیهم‌السلاّم} و شهید مطهری و دیگران انجام شده است، اما جهان مدرن به سرعت به پیش می‌رود و ما نیاز داریم که در مسایل جدید فعالیت کنیم. بنده معتقد نیستم که وضعیت امروزی ما خوب نیست، بلکه ذخایر و سرمایه‌هایی در دست داریم که برای پاسخ‌گویی به مسایل امروزی جهان بی‌نظیر هستند. فلسفه اسلامی ظرفیت پاسخ‌گویی بسیار خوبی دارد. من نمی‌دانم امام نامه به گورباچف را چگونه نوشتند و عبارات آن را چگونه تنظیم کردند، اما نامه بسیار حکیمانه بود و انگشت روی نقاط عطفی گذاشتند که فلسفه جهان مدرن در آن‌جا اتفاق افتاده است و توانمندی‌های فلسفه اسلامی برای پاسخ به مسایلی که در این نقاط عطف به‌وجود آمده است را ارائه دادند.

■ فهم فیلسوفان ما در وضعیت امروزی فلسفه
با میراث گذشتگان مواجه است و در مقابل شبهاتی که متعرض اصل وحی و دین شده و تلاش می‌کردند متعرض مبدأ و معاد و نبوت شوند
استدلالات عقلی ارائه می‌کردند که مفید بوده است.
اما در دوران معاصر با شبهات جدیدتری مواجه شده‌ایم
و نقش تلاش فیلسوفان به همان معنای تلاش عقلی تنها فهم کار پیشینیان و درک کار متعلمین گذشته تاریخ ما در دفع شبهات و تثبیت و فهم حقایق دینی نیست.
فهم شبهاتی که در دنیای جدید وارد شده است راه‌های ناهموار و نارفته‌ای است که حوزه نیاز دارد این کارها را انجام دهد.

کند و عاقلان تلاش می‌کنند این شبهه را پاسخ بدهند. او پذیرفته که حقیقتی است که می‌توان آن را شناخت، اما این‌که قائل باشند آن حقیقت توحید است معتقد است برهانی بر آن ندارد. در دنیای امروز ما با شبهات دیگری مواجه هستیم و یکی از آن شبهات این است که آیا خود عقل قادر به شناخت هست یا نه؟ آیا راهی برای شناخت حقیقت وجود دارد؟ گمان نکنیم با ایجاد شبهه برای توان شناخت عقل، راهی برای پناه بردن به نبوت و وحی باز می‌کنند، بلکه مطلق شناخت را انکار می‌کنند و در واقع اولین وجه امتیاز عقلانیت مدرن و فیلسوفان مدرن با فیلسوفان جهان اسلام این است که مرجعیت یک منبع معرفتی غیر از عقل را که وحی باشد را نکار می‌کنند.

دکارت با شک شروع می‌کند، اما قصد دارد با شناخت مفهومی عقلی خودش را به همه عالم اثبات کند. در نظام معرفتی دکارت، خدا وجود دارد، اما شریعت مبتنی بروحی وجود ندارد و حال آن‌که تلاش تمامی فیلسوفان اسلامی این است که بعد از اثبات توحید، ضرورت نیاز انسان به وحی را اثبات کنند، در حالی که دکارت آن را حذف می‌کند. همین‌طور که در تاریخ جلو می‌آیم با مشکلات جدی‌تری مواجه می‌شویم، این‌که اساساً انسان قادر باشد چیزی را بشناسد و این‌که آیا انسان در معرفت خود حقیقت عالم را می‌شناسد یا با معرفت خود حقیقت عالم را می‌سازد و صورت‌نگری می‌کند بحث‌های جدیدی است که وارد شده‌اند و لازم است کسانی که در جهان اسلام و حوزه‌ها، مشغول کار عقلی هستند با ظرفیت‌هایی که متفکرین گذشته ما به جای گذارده‌اند به این شبهات پاسخ بدهند. اگر آن‌ها پاسخی نگفته‌اند بیان شود و اگر چنین پاسخی‌های وجود ندارد خودمان برای پاسخ‌گویی به این شبهات تلاش کنیم. یکی از ویژگی‌های عقل دکارتی که عقل معرفتی است متصل است؛ به‌گونه‌ای که «اذا است، در حالی که عقل معمول بشری را می‌پذیرد، اما عقل فزائری را که فزاتراز عقل معمول بشری باشد که بشری به آن نیاز داشته باشد در فلسفه او جایی ندارد. جلوتر که می‌آیم همین عقل بشری هم اعتبار و جایگاه خود را از دست می‌دهد، حادثه‌ای که در کانت رخ می‌دهد این است که عقل خود بنیاد می‌شود، یعنی دیگر عقل نوری نیست که با استفاده از آن عالم را بشناسیم، در حالی که دکارت هنوز با این تعریف عقل که نوری است که با آن عالم شناخته می‌شود موافق است. او معتقد است عقل عینکی است که مربوط به چشم انسان است که در پناه آن عینک، عالم رنگی دیده می‌شود و مفاهیم عقلی مربوط به ذهن انسان است، اما قابل شناخت نیست و هر شناختی که ما داریم صورتی است که عقل به جهان می‌دهد، یعنی عقل صورت جهان را نمی‌شناسد، بلکه نسبت به جهان صورت‌نگری می‌کند. عقل مربوط به خود ماست و نفس بنیاد و قالب ذهن انسان است. در واقع شما در کانت با دست رفتن اعتبار و ارزش عقل مواجه می‌شوید، کانت به حذف ارزش جهان شناختی عقل منجر می‌شود. اگر بنی اسرائیل در یک روز هفتاد نبی بیرونی را به قتل رساندند، کانت قاتل نبی درونی و پیام‌آور درونی یا همان عقل است، و وقتی که این پیام‌آور و نور درونی قطع شد، راه اتصال با نور بیرونی هم مسدود می‌شود؛ یعنی کانت جایی باقی نمی‌گذارد که بگوییم مثلاً راه دیگر یا عقل فزائری هست که از این‌جا بتوانیم با عقل استدلالی نتیجه بگیریم که باید به آن عقل پناه ببریم و انسان با شناخت خود به عالم صورت می‌دهد، نه این‌که بخواهد صورتی از عالم را بشناسد و راهی برای شناخت عالم وجود داشته باشد.

مسایلی دیگری هم به‌وجود آمده که در نزد شخصی فلسفه غرب، اصل امکان شناخت حقیقت را زیر سؤال می‌برد. در نزد شخصی مانند کانت، عقل یک پدیده نفسانی است و نوری نیست که عالم را نشان بدهد، ولی در نزد نئوکانتی‌ها این عقل، یک پدیده تاریخی است که ساخته دست انسان است و محصول کار انسان است. وقتی عقل محصول کار انسان باشد، بنابراین گفته می‌شود خود انسان چیست و کیست؟ یعنی این محصول کار انسان یا همان عقل است که صورتی از انسان به او می‌دهد، یعنی شما با مرگ سوزه مواجه می‌شوید! در واقع تمام آن‌چه که درک انسانی است حتی مربوط به خود اونیست، بلکه مربوط به ساختارها و مناسبات اجتماعی و فرهنگی است. در واقع سوزه، ذات و ثباتی ندارد، خود سوزه در مناسبات و روابط فرهنگی و

مروری بر مکاتب فلسفی

و ضرورت امروز

آموختن فلسفه در حوزه‌ها

گفت‌وگو با حجت‌الاسلام والمسلمین حمید پارسنیا

ضرورت پرداختن به فلسفه و آموزش فلسفه و علوم عقلی، از دیرباز در مراکز علمی و حوزه‌های علمیه، محرکه آراء بوده و هست. برای بحث در این زمینه، آشنایی با مکاتب مطرح فلسفه و نوع استفاده‌آنان از فلسفه ضرورتی انکارناپذیر است.

در همین زمینه، نشریه افق حوزه، با حجت‌الاسلام والمسلمین حمید پارسنیا

عضو هیئت مؤسس مجمع عالی حکمت اسلامی به گفت‌وگو نشست است.

در ادامه این گفت‌وگو را می‌خوانید.

■ آموختن فلسفه چه ضرورتی دارد؟

■ ضرورت فلسفه مثل این است که بگویید چرا باید به دنبال حقیقت برویم؟ فلسفه تلاش ذهنی و عقلی برای فهم حقیقت است. انسان، تشنه درک حقیقت و به دنبال فهم حقیقت است و قوه درک‌های به‌نام عقل دارد که خود این قوه دراکه قصد دارد به کمال مطلوب خودش دست پیدا کند. انسان، هم ابزار فهم و هم میل به فهم را دارد؛ یعنی هم دارای گرایش و هم دارای انگیزه و هم دارای اندیشه است. دوستداری حصول به حقیقت، یک ارزش ذاتی است و انسان به دنبال حق است. «ذَلِکَ بَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا یَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِیُّ الْکَرِیْمُ»، (حج/۶۲) انسان تشنه حقیقت است و ابزار شناخت حقیقت هم به انسان عطا شده است. «وَاللَّهِ أَخْرَجَکُمْ مِنْ بُطُونِ أُمَّهَاتِکُمْ لَاتَعْلَمُونَ شَیْئًا وَجَعَلَ لَکُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ لَعَلَّکُمْ تَشْکُرُونَ»، (حل/۷۸) چشم و گوش به شناخت حسی و فوזה به شناخت قلبی و عقلی توجه دارد.

البته عقل مرتابی دارد و مرتبه اولی که در دسترس همه قرار دارد، علم حصولی استدلالی است و مراتب شهودی هم وجود دارد؛ «فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا». (شمس/۸) انسان با سرمایه‌های اولیه و با بدیهاتی که در اختیار دارد شروع به شناخت و فهم نظریات می‌کند. در تعبیر قرآن این‌که اقوام و گروه‌هایی باشند که اهل تعقل نباشند، مذموم شمرده شده است و کسانی که شناخت را به شناخت حسی محدود کرده باشند مذموم است.

اصل این‌که در آیات و روایات، عقل به‌عنوان یک منبع معرفتی معرفی شده، مورد وفاق است و اگر فلسفه به معنای تلاش عقلی، برای فهم حقیقت باشد همان چیزی است که آیات و روایات هم به آن اشاره دارد، اما این بیان به این معنا نیست که فیلسوفان خطا نکرده باشند و هر کس داعیه فلسفه داشته سخن درستی گفته باشد، بلکه خطا هم داشته‌اند.

علت مخالفت با حکمت، عرفان و فلسفه در حوزه‌های علمیه در طول تاریخ چیست؟ آیا خیلی از این مسایل چالش‌های تاریخی است و در واقع چالش با فلسفه مشاء است و علت آن نقصان‌های فلسفه مشاء و چالش آن با گزاره‌های دینی بوده است که فیلسوفان بعدی آن‌ها را حل کرده‌اند؟ علت مخالفت‌ها فقط این مسایل نبوده است، ممکن است به دلیل خطای کسانی که داعیه عقل داشته‌اند، مخالفت‌هایی با فلسفه به‌وجود آمده باشد، اما علل دیگری هم وجود داشته است.

مثلاً برخی مرجعیت عقل را به‌عنوان یک منبع معرفتی انکار کرده‌اند، مانند فرقه عثمانیه. بنی‌امیه برای مقابله با اسلام از مفاهیم قرآنی پوشش می‌گرفتند. اولین مقابله‌ای که با اسلام شد به اسم قرآن بود که گفتند: حسینا کتاب الله، در رجوع به قرآن هم «أَقْرَبُ مَوْثِقٍ بَعْضِ الْکِتَابِ وَتَکْثُرُونَ بَعْضُ»؛ (بقره/۸۵)، یعنی برخورد گزینشی با قرآن داشتند. این برخورد گزینشی و تناقضات را عقل تشخیص می‌داد.

البته در قدم اول گفتند: حسینا کتاب الله و بعدها با لفظ سنت یا حدیث رسول خدا ^{صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم‌علیه‌وسلّم} از مجاری خاصی به جعل حدیث می‌پرداختند که در سده اول رواج پیدا کرد.

معاویه و بنی‌امیه خطبایی را گمازنده که اقدام به جعل حدیث می‌کردند و بعد که سؤال می‌شد خود سؤال کردن و پرسش را حرام می‌دانستند. وقتی از قرآن یا روایت صحبت می‌شد و کسی سؤال می‌کرد می‌گفتند: آیا چنین سؤالی در زمان رسول خدا ^{صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم‌علیه‌وسلّم} شده است تا جایز باشد چنین سؤالی مطرح شود؟ چنین جریانی که آن را عثمانیه می‌گفتند مسلط شده بود. در این مقطع نقل حدیث می‌کردند، اما اثبت حدیث را جایز نمی‌دانستند. بعد از سده نخستین این جریان تعدیل شد و اهل حدیث یا اهل سنت شکل گرفتند.

در واقع اولین تهاجم به عقل، نوعی تلاش برای حفظ قدرت بنی‌امیه بود و غلبه فرهنگ اسلامی و قرآن موجب می‌شد تا بنی‌امیه برای مخالفت با مفاهیم قرآن، از کلام خدا یا کلامی که به رسول خدا نسبت می‌دادند پوشش بگیرند و اولین مزاحم آن‌ها عقل بود، لذا عقل به‌طور کلی از مرجعیت ساقط می‌شد. اما با فروپاشی بنی‌امیه تحولاتی رخ داد و ثبت سنت شروع شد و احادیث جمع‌آوری شد که این‌ها را اهل سنت نام گذاشتند، اما هم‌چنان سؤال کردن را حرام می‌دانستند و قائل به جبر بودند.

در قرن چهارم ابوالحسن اشعری از معتزله به اهل حدیث و اهل سنت پیوست و سعی کرد با نوعی تلاش عقلی از برخی از هسته‌های سختی که در دوره عثمانیه و اهل حدیث شکل گرفته بود دفاع کند و خطوط قرمزی را ایجاد کند که بدل به کلام اشعری شد، ولی اهل سنت او را در جمع خود نپذیرفتند، چراکه او با روش استدلالی ولو استدلال جدلی تلاش می‌کرد و آن‌ها کلام و گفت‌وگو کردن را هم حرام می‌دانستند، یعنی روش او روش عقلی ناب نبود، بلکه روش جدلی و رجوع به مشهورات بود. بعدها اشاعره مسلط شدند و اهل حدیث و اهل سنت به معنای پیشین که اهل ظاهر بودند به حاشیه رفتند و برای احمدبن حنبل فقط امامت فقهی باقی ماند و امامت اعتقادی او از دست رفت.

خود اشاعره هم تحولاتی داشتند و بعد از مدتی افرادی مانند غزالی منطق را به رسمیت پذیرفتند و باز هم عقل را به‌صورت جدلی با روش منطقی پیرامون همان مسلمات اشعری به خدمت گرفتند و در هر حال منطق را پذیرفتند، اما غزالی (۳۵۰ – ۵۰۵ه.ق) با برخی مدعیات کسانی که کار عقلی می‌کردند مخالف بود و به جای این‌که این مخالفت را مخالفت با استدلال عقلی بنامد

راه‌های غلبه بر چالش‌های مهم اقتصادی کشور

در گام دوم انقلاب

نوشتاری از حجت‌الاسلام والمسلمین مصباحی‌مقدم

باز کنند. آن چیزی که اوایل انقلاب ما را یاری کرد و به موفقیت رساند در حقیقت به میدان آمدن نسل جوان بود که مدیریت جنگ را نیز به عهده گرفتند.

اصلاح ساختار بودجه

بودجه‌بندی‌های معیوب و نامتوازن داریم که بالای نود درصد تجاری است و تنها ده درصد و کمتر از آن بودجه عمرانی است. این مطلب یعنی اینکه دولت در بودجه‌بندی خود متوجه کسب و کار جامعه و عمران کشور نیست و ظرفیت‌های عمرانی کشور به‌صورت رها شده، باقی‌مانده است. هر ساله بی‌توجه به بهره‌وری و کارایی بالاتر به بخش‌های مختلف بودجه اضافه می‌شود.

برقراری عدالت و رفع شکاف طبقاتی

از اول انقلاب تاکنون حضرت امام علیه السلام و رهبر انقلاب تأکید بسیاری به برقراری عدالت در جامعه داشته‌اند. جزء آرمان‌های بسیار مهم کشور ما مسئله برقراری عدالت است. همین فقر نسبی موجود نیز برای یک کشور انقلابی که منابع درآمدی سرشاری دارد بسیار تأسف بار است. بگذاریم از فساد که در بعضی جاه‌مطرح است و بسیار آسیب‌زننده است. ارز و درآمد نفت موجب رانت می‌شود.

این‌ها مواردی است که باید هرچه زودتر در راستای تحقق اهداف اقتصادی گام دوم انقلاب اصلاح شود.

باشد؟ آن‌طور که موجب شغف‌زدگی در تصویب برجام شده و طبعاً اگر بنا بود مشکلات خارجی اقتصاد ما برطرف شود همین شغف‌زدگی و اشتیاق سبب شد تا دولت‌های خارجی هشیار شوند و مجدداً این مسئله را مورد هدف قرار داده و تحریم‌ها را معطوف به این موارد کردند.

به ظرفیت‌های داخلی بایستی توجه ویژه داشته باشیم. ظرفیت‌های داخلی فراوانی مثل انرژی، منابع زیرزمینی، سنگ آهن و... بخش کشاورزی و بخش صنعتی داریم که بایستی به تولید داخلی بپردازند.

توجه به کالای ایرانی

یکی از تأکیدات رهبر انقلاب توجه به کالای ایرانی است. چرا خرید کالای ایرانی را به جای کالای خارجی در دستور کار قرار نمی‌دهند؟ بایستی نشان‌های تجاری داخلی را با استانداردهای ارتقا دهیم. چقدر ما از این بابت متضرر شده‌ایم و نیروی انسانی ما بیکار شده‌اند؟ تعداد زیادی جوان تحصیل‌کرده در داخل کشور داریم که ظرفیت بالفعل بزرگی محسوب می‌شوند اما این نیرو بیکار است.

توجه به نیروی انسانی نسل جدید

نیروی جوان و تحصیل‌کرده نخبه را چقدر در مدیریت کشور به کار گرفته‌ایم؟ بایستی اظهار تأسف کرد که مدیریت‌های ما دست نسل اول انقلاب است که مناصب خود را رها نیز نمی‌کنند. باید این افراد میدان را برای نسل جوان

قدرت‌های بزرگ در این مسئله نقش دارند و فشارهایی به خریداران نفت ما را می‌آورند. نسبت صادرات نفتی برای کشوری که در تحریم است از این طریق بسیار کاهش یافته است. تا زمانی که این وابستگی وجود دارد بودجه ما نوسان خواهد داشت.

۲. یکی دیگر از آثار وابستگی اقتصاد به نفت تورم دو رقمی است. دولت بر اساس بودجه مصوب درآمد نفتی را که به حساب‌های خارجی بانک مرکزی وارد می‌شود از بانک مرکزی مطالبه می‌کند و بایستی نقدینگی ریالی آن به حساب خزانه دولت واریز شود و این مورد زمانی صورت می‌گیرد که هنوز این درآمد واقعاً به‌دست نیامده یا از آن قابلیت عرضه در بازار را پیدا نکرده است. همین امر موجب شده تا تورمی سنگین را دائماً تجربه کنیم. در حقیقت هر کشوری که بتواند بودجه‌اش را از وابستگی به نفت آزاد کند در نتیجه تورم بسیار پایینی را تجربه خواهد کرد.

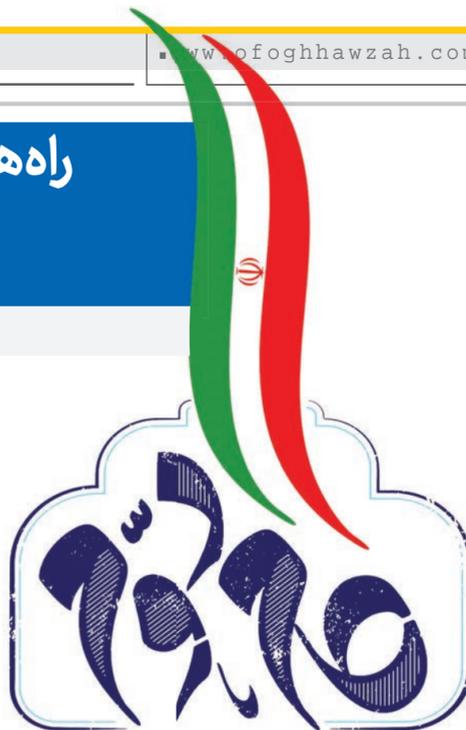
۳. بخش‌هایی از اقتصاد، دولتی هستند در صورتی که اغلب در حیطه وظایف دولت نیستند چراکه جنبه حاکمیتی ندارند. به‌طور مثال بر اساس سیاست‌های اصل چهل و چهارم قانون اساسی سیاست‌گذاری شد که از سرچاه نفت و گاز به بعد به بخش‌های غیردولتی واگذار شده و دولتی نباشند. این اتفاق شکل گرفت و به همین علت پالایشگاه‌ها دولتی شدند.

اکنون دولت شرکت‌هایی دارد که خدمات عمومی ارائه نمی‌دهند بلکه شرکت‌هایی با فعالیت‌های خصوصی هستند که کالای خصوصی تولید می‌کنند و هیچ ضرورتی ندارد که این شرکت‌ها در بخش دولتی باقی بمانند.

آفت نگاه به خارج

یکی دیگر از عیوب اقتصاد ما این است که نگاه برخی مدیران و مسئولان کشور به جای ظرفیت‌های درونی به خارج است. چقدر رهبر انقلاب توصیه و تأکید داشته و دارند که دولت نگاه خارجی را به نگاه داخلی تبدیل کند؟! اقتصاد ما دارای دو بخش است، بخشی اقتصاد داخلی است که حدود هشتاد درصد تولید ناخالص ملی در این بخش قرار دارد و بیست درصد تولید ناخالص نیز در بخش صادرات و واردات است.

چرا بایستی عمده توجه دولت به سمت بیرون

رهبر انقلاب اسلامی در بیانیه «گام دوم انقلاب» با مرور تجربه ۴۰ ساله انقلاب اسلامی اعلام کردند: انقلاب «وارد دومین مرحله خودسازی و جامعه‌پردازی و تمدن‌سازی شده است». گام دومی که باید در چارچوب «نظریه نظام انقلابی» و با «تلاش و مجاهدت جوانان ایران اسلامی» به سوی تحقق آرمان «ایجاد تمدن نوین اسلامی و آمادگی برای طلوع خورشید ولایت عظمی (ارواح‌نافه)» برداشته شود.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی KHAMENEI.IR حجت‌الاسلام والمسلمین مصباحی‌مقدم، استاد اقتصاد و عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام در یادداشتی به بررسی چالش‌های عرصه اقتصاد و راه‌های اصلاح آن بر اساس بیانیه گام دوم انقلاب پرداخته است که در ادامه می‌خوانید:

بیانیه گام دوم انقلاب از چند بخش اصلی تشکیل شده است که لازم است بخش‌های مختلف آن مورد تدقیق و توجه قرار گیرد. بخشی از این بیانیه در خصوص ارزیابی چهل سال گذشته است و نشان‌دهنده این است که ملت ایران در آن روزگار چطور بدون وابستگی به شرق و غرب و در چه شرایطی انقلاب کردند. آن زمان هر تغییر سیاسی بدون حمایت یکی از قدرت‌ها میسر نبود اما ملت ایران با دست خالی و بدون حمایت هیچ قدرتی با رهبری امام علیه السلام انقلاب کردند و رژیم شاهنشاهی را سرنگون کردند. تا امروز هم با فراز و نشیب‌های مختلف چهل سال را پشت سر گذاشتند. آزمون و خطاهایی صورت گرفته است و تجربیات گران‌سنگی حاصل شده است.

اما بخش مهم دیگر این بیانیه، نگاه به آینده است که به عقیده من باید با تمرکز و تأکید ویژه مورد توجه قرار گیرد. در این باره رهبر انقلاب اسلامی تعدادی از عیوب را در اقتصاد کشور مطرح کردند. در ادامه برخی عیوب اقتصادی مهم کشور را که باید در گام دوم انقلاب آن‌ها را برطرف کنیم اجمالاً مورد تحلیل و بررسی قرار می‌دهیم:

مشکلات وابستگی به نفت

یکی از عیوب اقتصاد کشور، وابستگی به نفت است. اکنون حدود چهل درصد از بودجه عمومی ما وابسته به نفت است. از همین وابستگی چند ایراد به‌وجود آمده است:

۱. اولین ایراد این است که قیمت نفت را بازارهای جهانی تعیین می‌کنند و

مدیر حوزه‌های علمیه گفت: طبق برنامه باید پذیرش طلبه را افزایش دهیم، اما به سمت ارتقای ورودی‌ها به حوزه علمیه پیش رفته‌ایم و سیاست ما ارتقا بخشی به حوزه است و هدف ما کاهش طلبه نیست.

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله اعرافی، ۶ فروردین به‌صورت سرزده با حضور در مدرسه علمیه آیت‌الله بجهت علیه السلام قم در جمع اساتید و طلاب این مدرسه با تأکید بر ضرورت توجه به دور نگه داشتن نظام آموزشی حوزه از افراط‌ها و تفریط‌ها، عنوان کرد: حوزه‌های علمیه از دیرباز در بسیاری از عرصه‌های مهم اجتماعی، دینی و سیاسی، پاسخ‌گویی نیازهای مردم بوده‌اند و تلاش داشتند خود را از افراط و تفریط دور نگه دارند.

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه افزود: یکی از ظرفیت‌های مهم آموزشی در حوزه‌های علمیه، فعالیت در فصل تابستان است که باید از نظر فیزیکی و نرم‌افزاری شرایط را فراهم آوریم.

مدیر حوزه‌های علمیه تصریح کرد: ما سیاست حوزه علمیه را در ارتقای سطح کیفی از پایه شروع کردیم و برای اولین بار اسناد جامع و نظامات جامع و چشم‌انداز را برای تعالی حوزه تعریف کرده‌ایم.

وی با تأکید بر ضرورت برنامه‌ریزی‌های پایه‌ای در جهت پاسخ‌گویی گفت: ما با دست خالی پایه‌های حوزه را برنامه‌ریزی کرده‌ایم و در سال گذشته در جهت اجرای برنامه‌هایی چون طرح هجرت و مدارس امن و تأمین امکانات ۲۰ میلیارد تومان مقروض شده‌ایم اما برنامه‌های مهمی پایه‌ریزی شد که در فرآیند ۲۰ ساله می‌تواند حوزه را جواب‌گو و پاسخ‌گو کند.

مدیر حوزه‌های علمیه گفت: طبق برنامه باید پذیرش طلبه را افزایش دهیم اما به سمت ارتقای ورودی‌ها به حوزه پیش رفته‌ایم و سیاست ما ارتقا بخشی به حوزه است و هدف ما کاهش طلبه نیست.

فراخوان اعزام گروه‌های جهادی

برای خدمت‌رسانی به مردم سیل‌زده

گروه‌های جهادی برای خدمت‌رسانی به مردم سیل‌زده مخصوصاً استان لرستان اعزام می‌شوند.

به گزارش خبرگزاری حوزه، گروه‌های جهادی برای خدمت‌رسانی به مردم سیل‌زده مخصوصاً استان لرستان اعزام می‌شوند.

با توجه به محدودیت اعزام، اولویت با کسانی خواهد بود که معمم باشند، سطح دو حوزه و زودتر ثبت‌نام نمایند.

اعزام از قم و مدت ۳ تا ۵ روز می‌باشد.

مقتاضیان، نام و مشخصات خود و شماره پرونده مرکز مدیریت را به شماره ۰۹۱۹۱۵۲۲۸۲۴ پیامک نمایند.

ثبت‌نام دریافت

بن نمایشگاه بین‌المللی کتاب ویژه طلاب

مسئول فرهنگی حوزه علمیه اصفهان از آغاز ثبت‌نام طلاب برای دریافت بن خرید کتاب نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران خبر داد و گفت: در این دوره از نمایشگاه کتاب تهران بن خرید کتاب طلاب ۵۰ درصد افزایش یافته است.

حجت‌الاسلام والمسلمین مجتبی امیریان در گفت‌وگو با خبرنگار حوزه در اصفهان، درباره آغاز زمان ثبت‌نام برای دریافت بن خرید کتاب، اظهار کرد: ثبت‌نام طلاب برای دریافت بن خرید کتاب از ۲۰ فروردین آغاز خواهد شد و تا ۲۴ فروردین به مدت پنج روز ادامه خواهد داشت.

مسئول امور کتابخانه‌ای حوزه‌های علمیه استان اصفهان از افزایش ۵۰ درصدی یارانه خرید کتاب در این دوره از نمایشگاه کتاب تهران خبر داد و گفت: با تلاش‌ها و پیگیری‌های صورت گرفته از سوی معاونت امور فرهنگی، مساعدت وزیر محترم و پیگیری‌های معاونت توسعه مدیریت و منابع وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی یارانه خرید کتاب ۵۰ درصد افزایش پیدا کرده است. وی در مورد مبلغ بن سی‌و‌دومین دوره نمایشگاه کتاب تهران ابراز داشت: بن خرید کتاب برای دانشجویان و طلاب مبلغ ۱۵۰ هزار تومان است که از این مقدار سهم مشارکت دانشجویان و طلاب ۹۰ هزار تومان است و ۶۰ هزار تومان را نیز معاونت امور فرهنگی تأمین خواهد کرد. طلاب می‌توانند برای اطلاع از شرایط و نحوه ثبت‌نام به سایت TIBF.IR مراجعه کنند.

سی‌و‌دومین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران از تاریخ ۴ تا ۱۴ اردیبهشت ماه در مصلای امام خمینی علیه السلام برگزار خواهد شد.

پذیرش سطح سه و چهار مؤسسه

آموزش عالی حوزوی مجتهده امین علیها السلام

مؤسسه آموزش عالی حوزوی مجتهده امین برای اولین بار در اصفهان پذیرای طلاب خواهر در مقطع سطح چهار رشته کلام اسلامی و در مقطع سطح سه رشته‌های مشاوره خانواده با رویکرد اسلامی و تربیت دینی کودک و نوجوان خواهد بود.

به گزارش خبرگزاری حوزه از اصفهان، ناهید قاسم‌پور مدیرمدرسه علمیه مجتهده امین علیها السلام وابسته به دفتر تبلیغات اسلامی اصفهان بیان داشت: مؤسسه آموزش عالی حوزوی مجتهده امین علیها السلام با شرایط و ظرفیت‌های مناسب و با فراهم کردن امکانات و تجهیزات لازم، فرصت طلایی را فراهم آورده تا طلاب بتوانند در فضای مناسب، از اساتید مجرب با سوابق علمی بسیار والا، در جهت ارتقا و پیشرفت علمی و فرهنگی خود استفاده نمایند.

قاسم‌پور زمان ثبت‌نام را تا ۲۵ فروردین ۱۳۹۸ اعلام و تصریح کرد:

مقتاضیان برای اطلاع از شرایط پذیرش و ثبت‌نام، می‌توانند به پایگاه اینترنتی مدیریت سنجش و پذیرش مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران به نشانی www.Pazresh.whc.ir مراجعه و یا به‌صورت حضوری به واحد آموزش مؤسسه مجتهده امین علیها السلام واقع در اصفهان، خیابان ملک شمالی، کوچه شماره ۲ مراجعه نمایند.

فراخوان ثبت‌نام در گروه‌های پژوهشی

بیانیه گام دوم انقلاب در جامعه‌الزهر علیها السلام

معاون پژوهش جامعه‌الزهر علیها السلام مهلت ثبت‌نام در گروه‌های

پژوهشی بیانیه گام دوم انقلاب را تا ۱۵ اردیبهشت اعلام کرد. به گزارش خبرگزاری حوزه، خانم ریحانه ختانی با تصریح به این‌که گروه‌های پژوهشی با توجه به اهمیت بیانیه و اجرایی کردن آن در حوزه علمیه خواهران تشکیل می‌شود، خاطر نشان کرد:

این گروه‌های پژوهشی به‌صورت میان‌رشته‌ای و موضوع‌محور با موضوعات مختلف زن و خانواده، علم و پژوهش، سیاسی، اقتصادی، سبک زندگی و... فعالیت خواهند داشت.

معاون پژوهش جامعه‌الزهر علیها السلام با بیان این‌که اساتید، طلاب، پژوهشگران، فارغ‌التحصیلان و مبلغان ایرانی و غیرایرانی جامعه‌الزهر علیها السلام و دانشکده هدی و مجتمع آموزشی تربیتی هدی می‌توانند در این عرصه ورود داشته باشند، گفت: علاقه‌مندان جهت ثبت‌نام اولیه در گروه پژوهشی بیانیه گام دوم انقلاب تا ۱۵ اردیبهشت ماه ۹۸ با شماره تلفن ۰۲۵۰۳۲۱۱۱۶۰۲ تماس بگیرند.

تمدید مهلت ثبت‌نام

در مسابقه بزرگ «آیا من محجبه هستم؟»

به گزارش خبرگزاری حوزه، مسابقه بزرگ «آیا من محجبه هستم؟» که فراخوان آن همزمان با ایام میلاد پرخیز و برکت اسوه زنان عالم حضرت فاطمه زهرا علیها السلام اعلام شده بود، به دلیل استقبال طلاب، تا ۳۱ فروردین ۹۸ تمدید شد.

این مسابقه از سوی مدرسه علمیه صالحات ویژه طلاب مدارس علمیه و مراکز تخصصی جامعه‌الزهر علیها السلام برگزار می‌شود.

علاقه‌مندان به شرکت در این مسابقه، می‌توانند با استفاده از «دفترچه سعادت» که به موضوع «آیا من محجبه هستم؟»، پرداخته و به‌صورت الکترونیکی در سایت مدرسه قرار گرفته و در مسابقه شرکت کنند.

مهلت شرکت و تحویل پاسخ‌نامه تا ۳۱ فروردین سال ۹۸ و اعلام نتایج و اهدای جوایز ۱۲ اردیبهشت سال ۹۸ هم‌زمان با روز معلم است. حوزه، سولات و برگه پاسخ‌نامه مسابقه در کانال مدارس و مراکز جامعه‌الزهر علیها السلام بارگذاری شده است.

مدیر حوزه‌های علمیه در بازدید از مدارس علمیه و مراکز حوزوی قم

اولین برنامه ۵ ساله حوزه علمیه در سال ۹۸ اجرایی می‌شود

این مسئله در یک صد سال اخیر متفاوت شده است.

وی گفت: در کشورهای غربی و در دانشگاه‌های بزرگ دانشجویان پس از ورود به این مرکز علمی حس می‌کنند که وارد یک دانشگاه با تاریخ بزرگ شده‌اند و خود را در این فضا تعریف می‌کنند؛ موسوعه جامع برای ترسیم و تدوین و تحلیل تاریخ حوزه‌های علمیه مورد نیاز است که بنده نیز به‌شدت به دنبال تولید این اثر فاخر هستم.

تقدیر از تلاش رسانه‌ای حوزه

آیت‌الله اعرافی هم‌چنین ۶ فروردین به‌طور سرزده از خبرگزاری حوزه بازدید کرد و از کوشش‌های همکاران رسانه رسمی حوزه در ایام نوروز تقدیر نمود.

وی از تلاش‌های رسانه رسمی حوزه در ایام نوروز به‌ویژه پوشش اخبار مربوط به سیل‌زدگان تقدیر کرد.

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه هم‌چنین بر ضرورت توسعه فعالیت‌های خبرگزاری حوزه در استان‌های مختلف و فضای بین‌الملل تأکید نمود و افزایش تعاملات با خبرگزاری‌ها و رسانه‌های کشور را خواستار شد.

مدیر حوزه‌های علمیه تداوم و تقویت کادرسازی رسانه‌ای را که در یک سال اخیر از سوی رسانه حوزه آغاز شده است مهم برشمرد و بر پیگیری و اجرای طرح‌های تحولی تأکید نمود.

به دنبال تدوین موسوعه جامع تحلیل تاریخی حوزه‌های علمیه هستیم آیت‌الله اعرافی هم‌چنین، ۱۰ فروردین در ادامه بازدیدهای سرزده ایام نوروز خود از مدارس علمیه در بازدید از مدرسه علمیه جهانگیرخان قم گفت: تمام علوم و دانش‌های بزرگ تولید شده در تمدن اسلامی در پناه حوزه علمیه شکل گرفته است؛ در گذشته حوزه علمیه در علوم مختلف وارد می‌شد ولی

شیخ فرحات‌بن علی الجعیری، رهبر جامعه اباضیه شمال آفریقا و تونس در دیدار رئیس دانشگاه مذاهب اسلامی با استقبال از گسترش همکاری‌های دینی و دانشگاهی، از برگزاری کرسی فقه اباضی در ایران به همت دانشگاه مذاهب اسلامی قدردانی کرد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، حجت‌الاسلام والمسلمین محمدحسین مختاری رئیس دانشگاه مذاهب اسلامی، ۱۷ فروردین با شیخ فرحات‌بن علی الجعیری، رهبر جامعه اباضیه شمال آفریقا و تونس، رئیس موسسه جریه‌التواصل و از شخصیت‌های بین‌المللی اباضیه دیدار و گفت‌وگو کرد.

امیدواریم این گفت‌وگوها و ارتباطات علمی و دانشگاهی و دینی توسعه و گستره بیشتری داشته باشد تا بتوانیم در برابر افکار و گروه‌های افراطی و تکفیری با تمام وجود مقابله کنیم.

رهبر جامعه اباضیه شمال آفریقا و تونس با تأکید بر این‌که جامعه اباضیه به‌شدت با افکار و اندیشه‌های افراطی و خشن مبارزه می‌کند، گفت: باید اهل قلم و متفکران ما در برابر این گروه‌های تکفیری مبارزه کنند تا خطر آن‌ها را به جامعه و نسل جوان متذکر شویم و جلوی ترویج اندیشه‌های تکفیری را در این منطقه بگیریم.

در این دیدار حجت‌الاسلام والمسلمین مختاری گزارشی از فعالیت‌های دانشگاه مذاهب اسلامی در عرصه‌های تقریبی، ارائه کرد. در ادامه، شیخ فرحات‌بن علی الجعیری نیز ضمن ابراز خرسندی از این دیدار و تعاملات علمی، دینی و دانشگاهی دو کشور، به پیشرفت‌های بزرگ علمی در ایران که به جمهوری اسلامی ایران محقق شده اشاره کرد. وی هم‌چنین از برگزاری کرسی فقه اباضی توسط دانشگاه مذاهب اسلامی در شهرهای قم و تهران با حضور اساتید مذهب اباضی قدردانی کرد و گفت:

رهبر جامعه اباضیه شمال آفریقا و تونس | همکاری‌های علمی با رویکرد تقریبی مهم‌ترین راه مبارزه با افراط و تکفیر است

رئیس اجرایی سازمان اهل بیت **ایشان اندونزی**

اگر امام خمینی نبود ما شیعه نبودیم

من در دوره دبیرستان بودم که انقلاب اسلامی ایران پیروز شد:

در آن زمان ما یک تلویزیون کوچک سیاه و سفید داشتیم و پدرم هنگام پخش اخبار جهانی در ساعت ۹ شب فرزندان خود را جمع کرد و عکس امام خمینی ^{علیه السلام} را به ما نشان می‌داد و می‌گفت:

اگر می‌خواهید، ولی خدا را بشناسید، این مرد ولی خداست.
حسن دلیل از مسلمانان اندونزی، است که در خانواده‌ای با پدر و مادری از نسل پیامبر ^{صلی الله علیه و آله} به دنیا آمد و تحت تربیت پدرش از همان آغاز انقلاب، دوستدار امام خمینی ^{علیه السلام} بود. وی با وجود تحصیل در عربستان، به مذهب تشیع گرایش پیدا کرد و اکنون مسئول اجرایی سازمان اهل بیت ^{علیه السلام} اندونزی است.
خبرگزاری حوزه در گفت‌وگو با این شیعه اندونزیایی، داستان زندگی و چگونگی تربیت خانوادگی و شیعه شدن وی را جویا شده است.
مشروح این گفت‌وگو تقدیم خوانندگان محترم هفته‌نامه افق حوزه می‌شود:

«لطفاً از دوران کودکی و وضعیت و محیط خانوادگی خود برای ما توضیح دهید.

■ بنده سیدحسین بن احمد العیدروس معروف به سیدحسن دلیل رئیس اجرایی سازمان اهل‌بیت ^{علیه السلام} اندونزی از سال ۲۰۱۰ تاکنون هستم.

من متولد جاکارتا هستم و پدر و مادرم هردو از خاندان پیامبر ^{صلی الله علیه و آله} و از سادات هستند و همه ما منسوب به سیدعلی الازیری هستیم که کوچک‌ترین فرزندان امام صادق ^{علیه السلام} است.

من دوره ابتدایی را در یک مدرسه اسلامی در جاکارتا گذراندم. مدیر آن مدرسه یک استاد سنی شافعی و صوفی بود که برای اهل‌بیت ^{علیه السلام} احترام قائل بود.

من پس از تحصیل در این مدرسه دولتی به یک مدرسه محلی رفتم و پس‌از دوره ابتدایی در سال ۱۹۷۷ به یک مدرسه اسلامی رفتم که توسط سادات علوی و جمعیت خیر ساخته شده بود. مؤسسان این مدرسه نیز سادات سنی بودند که به اهل‌بیت ^{علیه السلام} احترام می‌گذاشتند و من در آن‌جا تا پایان متوسطه درس خواندم.

در سال ۱۹۷۹ انقلاب مبارک اسلامی اتفاق افتاد و خیرش به گوش ما هم رسید و تمام جهان باخبر و شگفت‌زده شدند. انقلابی که رهبر آن امام خمینی ^{علیه السلام} بود. من در دوره دبیرستان بودم که انقلاب اسلامی ایران پیروز شد، در آن زمان ما یک تلویزیون کوچک سیاه و سفید داشتیم و پدرم هنگام پخش اخبار جهانی در ساعت ۹ شب فرزندان خود را جمع کرد و عکس امام خمینی را به ما نشان داد و می‌گفت: اگر می‌خواهید، ولی خدا را بشناسید، این مرد ولی خداست.

پدرم در آن زمان سنی شافعی بود؛ اما فضایل اهل‌بیت ^{علیه السلام} می‌خواند و می‌گفت: «علی مع الحق و الحق مع علی»؛ زیرا امام علی ^{علیه السلام} از نظر او ولایت باطنی داشت؛ اما خلفای دیگر از نظر او چنین ولایتی نداشتند. انقلاب اسلامی بسیاری از مسلمانان جهان را شگفت‌زده کرد؛ حتی کسانی که الان تکفیری هستند، بسیاری از آن‌ها در گذشته به امام خمینی ^{علیه السلام} احترام می‌گذاشتند. یک سازمان وابسته به وهابیت در اندونزی داریم که در ابتدای انقلاب اسلامی مشکلی با انقلاب اسلامی ایران نداشت؛ اما پس از دخالت دولت‌های آلوده سعودی بود که فتنه ایجاد شد و آن‌ها دو دهه شدند؛ برخی از آن‌ها هم چنان به امام خمینی ^{علیه السلام} احترام قائلند و گروه دیگر تحت تأثیر کتاب‌ها و افکار وهابی تکفیری قرار گرفتند و تغییر کرده‌اند.

هنگامی که من از مدرسه جمعیت خیردر سال ۱۹۸۳ فارغ‌التحصیل شدم، از همان زمان به برخی دوستان گفتم: من می‌خواهم در ایران و حوزه علمیه قم ادامه تحصیل بدهم؛ اما امکان آن کاره‌ام نشد. در آن زمان یکی از دوستانم به نام استاد فطنی در سال ۱۹۸۴ برای تحصیل به ایران رفت و من منتظر بودم، نوبت من نیز برسد و به حوزه علمیه قم بروم؛ اما تقدیر الهی این بود که بورسیه تحصیل در عربستان برای من آمد که در دوره آموزش زبان عربی برای غیرعرب‌زبانان شرکت کنم. من در جاکارتا هم زبان عربی را یاد گرفته بودم؛ اما برای ارتقای سطح زبان عربی بودم به عربستان رفتم و در ملک سعود ریاض مشغول تحصیل شدم که مرکز فتنه و شیطان است و در طول دو سال در دوره زبان عربی شرکت کردم. دانشگاه ملک سعود یک دانشگاه عمومی بود و مانند دانشگاه مدینه ویژه تدریس افکار وهابی نبود و رشته‌های طب، مهندسی و علوم تربیتی داشت. خلاصه این‌که دو سال زبان عربی خواندم و پس‌از آن وارد دانشگاه شدم. در

آن زمان میان ایران و عراق جنگ بود. پدر ما در منزل ما را به‌گونه‌ای تربیت کرده بود که همواره به امام خمینی ^{علیه السلام} احترام بگذاریم؛ اما هر روز به چشم خود می‌دیدم که آن‌ها (وهابی‌ها) به امام خمینی ^{علیه السلام} دشنام می‌دادند و من به‌اندازه توانایی خود از ایشان دفاع می‌کردم و می‌گفتم: امام خمینی ^{علیه السلام} مردی بزرگ، مسلمان، مؤمن و از سادات و فرزندان پیامبر؟ ص ؟ است.

آن‌ها کتابی چاپ کردند به‌نام «جاء دور المعجوس» و بر روی جلد آن تصویر زشت و توهین‌آمیزی از امام خمینی ^{علیه السلام} منتشر کردند و من نتوانستم آن را تحمل کنم و در سال ۱۹۸۸ تحصیلات خود را نیمه‌کاره رها کردم و به اندونزی برگشتم.

پس از آن‌که به اندونزی رفتم، در سال ۱۹۸۹ ازدواج کردم و خدا به من چهار فرزند به نام‌های احمد، زهرا، آمنه و خدیجه داد. احمد در حوزه امام خمینی ^{علیه السلام} دمشق درس خواند و اکنون از مبلغان جاکارتا و عضو بزرگ‌ترین سازمان اسلامی سنی به‌نام نهضة‌العلمامست و آخرین دخترم نیز طلبه حوزه حضرت نرجس است که رئیس آن خانم دکتر منوره است. نکته آخر این‌که من یکی از مؤسسان جمعیت مدینه‌العلم هستم که اولین دانشگاه اسلامی وابسته به اهل‌بیت ^{علیه السلام} در اندونزی است که بیست سال پیش تأسیس شده است.

■ **حرفه گرایش به تشیع از چه زمانی در ذهن شما ایجاد شد؟**

■ همان‌طور که گفتم ما از ابتدا در خانه‌ای شافعی اشعری با طریقت علوی و صوفی رشد کردیم؛ از این رو هیچ‌گاه وهابیت نمی‌توانست، روی ما تأثیر بگذارد؛ من فقط با بدن خود در ریاض بودم و فکر من با آن‌ها نبود؛ زیرا تربیت خانوادگی ما با وهابیت سازگار نبود و حتی یک لحظه هم وهابی نبودم و از این رو من در ریاض تحت نظر بودم و از سوی دانشگاه ما هم یک داشگاه دینی نبود که کاری با دین و اعتقاد داشته باشد.

از سویی با طلاب بحرینی شیعه ارتباط داشتم و از امام خمینی ^{علیه السلام} و انقلاب اسلامی دفاع می‌کردم و به‌همین خاطر تحت نظر قرار گرفتم. می‌گفتند: من یک شیعه اهل اندونزی هستم؛ توجه داشته باشید که ۹۹ درصد طلاب اندونزی اهل سنت هستند؛ دانشجویان وابسته به جمعیت محمدیه حبشلی و قیبه شافعی هستند و من حتی لحظه‌ای تحت تأثیر افکار وهابیت نبودم.

■ **چگونه شما شیعه شدید؟**

■ شیعه شدن ما از برکات قیام امام خمینی ^{علیه السلام} است و اگر قیام امام خمینی نبود، ما شیعه نبودیم؛ پس از قیام ایشان رفت و آمد من به سفارت ایران در جاکارتا آغاز شد. در آن زمان سفیر ایران در اندونزی سیدعبدالعظیم هاشمی‌نیک بود؛ البته سفارت، کارمند محلی اهل اندونزی نیز داشت که یک مجله به‌نام یوم‌القدس چاپ می‌کرد و من آن مجله را می‌خواندم که در آن سیره امام خمینی ^{علیه السلام} و شهید مطهری و شهید بهشتی و شهید رجایی و شهید باهنر را می‌خواندم تا این‌که توانستم این شخصیت‌های بزرگ را بشناسم؛ به یاد دارم روزی که امام خمینی رحلت کرد، ما در ماشین بودیم و از زیارتگاهی در جاکارتا برمی‌گشتیم که رادیورا روشن کردیم و گوینده خبر وفات امام را پخش کرد و همه ما در ماشین مانند بچه‌ها گریه می‌کردیم و پس‌از آن مجلس عزاداری و دعا و فاتحه برگزار کردیم که در اندزوی به آن مجلس تهلیل می‌گویند و در سالگرد وفات امام خمینی یکی از علمای اهل سنت اندونزی به‌نام بحرالدين لویا سخنرانی کرد و گفت: کسی اگر بخواهد به شوروی ضربه بزند، از آمریکا

لطفاً از وفات امام خمینی ^{علیه السلام} ما نگران اوضاع ایران بودیم؛ زیرا می‌دانستیم که ایران دشمنان زیادی مانند آمریکا، اسرائیل و برخی کشورهای عربی دارد و از خدای متعال می‌خواستیم که ولی فقیه جدید ایران امام سیدعلی خامنه‌ای را یاری کند. دائماً نگران بودیم؛ اما می‌شنیدیم که امام خامنه‌ای می‌گفت: نگرانی به خود راه ندهید که خدای متعال این انقلاب را حفظ می‌کند و پس از حدود ده سال دیدیم که این شاگرد و فرزند امام خمینی دل‌های ما را مطمئن ساخت و ما به آرامش رسیدیم.

کمک می‌گیرد و اگر کسی بخواهد به آمریکا ضربه بزند، از شوروی کمک می‌گیرد؛ اما امام خمینی ^{علیه السلام} به‌تهنایی در برابر جهان ایستاد و از کسی کمک نگرفت.

■ **پس از رحلت امام خمینی آیا پیگیر اوضاع ایران و رهبر جانشین امام خمینی هم بودید؟**

■ پس‌از وفات امام خمینی ^{علیه السلام} ما نگران اوضاع ایران بودیم؛ زیرا می‌دانستیم که ایران دشمنان زیادی مانند آمریکا، اسرائیل و برخی کشورهای عربی دارد و از خدای متعال می‌خواستیم که ولی فقیه جدید ایران امام سیدعلی خامنه‌ای را یاری کند. دائماً نگران بودیم؛ اما می‌شنیدیم که امام خامنه‌ای می‌گفت: نگرانی به خود راه ندهید که خدای متعال این انقلاب را حفظ می‌کند و پس از حدود ده سال دیدیم که این شاگرد و فرزند امام خمینی دل‌های ما را مطمئن ساخت و ما به آرامش رسیدیم.

■ **امروز در اندونزی چه تعداد شیعه حضور دارند و از چه کسی تقلید می‌کنند؟**

■ شیعیان رسمی اندونزی که مذهب جعفری دارند، تقریباً ۲۰۰ هزار نفر هستند؛ اما در اندونزی کسانی که قائل به برتری علی ^{علیه السلام} هستند و او را دوست دارند، میلیون‌ها نفرند.

اکثریت شیعیان مقلدان امام خمینی ^{علیه السلام} و امام خامنه‌ای حفظه‌الله هستند؛ البته از مراجع دیگر مانند سیدسبستانی و سیدفضل‌الله نیز تقلید می‌کنند.

■ **برخی می‌گویند شیعیان اندونزی دو میلیون نفرند. درست است؟**

■ بله برخی این را می‌گویند؛ اما نظر من همان است که افرادی که مذهب جعفری دارند، همان ۲۰۰ هزار نفرند؛ اما کسانی که دوستدار اهل‌بیت هستند و در مراسم عاشورا شرکت می‌کنند و قائل به ولایت باطنی امام علی ^{علیه السلام} هستند، اما مذهب جعفری ندارند، تعدادشان بیشتر است.

■ **لطفاً درباره فعالیت سازمان اهل‌بیت ^{علیه السلام} در اندونزی هم توضیح مختصری دهید.**

■ سازمان اهل‌بیت ^{علیه السلام} اندونزی در سال ۲۰۱۰ تأسیس شد و به‌طور رسمی در سال ۲۰۱۱ فعالیت خود را آغاز کرد و دولت هم آن را به رسمیت می‌شناسد و از مجلس شورا تشکیل می‌شود که ۹ نفرند و همه به‌جز بنده فارغ‌التحصیل حوزه علمیه قم هستند؛ البته من هم ۲ ماه در دوره‌ای در قم شرکت کرده بودم و جزء آن‌ها هستم. علاوه بر این دفتر اجرایی دارد که خودش ۵ دپارتمان دارد که عبارتند از: بخش سازمانی، بخش پذیرش، تحقیقات، اقتصاد و امور اجتماعی و فرهنگی.

اندونزی ۳۴ استان دارد و ما در ۲۴ استان دفتر داریم و اگر درخواستی از یکی از شهرها داشته باشیم که می‌خواهند به شیعیان ملحق شوند، ما به سراغ آن‌ها می‌رویم و کمک می‌کنیم.

ما در سازمان اهل‌بیت ^{علیه السلام} اندونزی با سختی‌هایی هم روبه‌رو هستیم و کار ما ساده و آسان نیست و همان‌طور که سیدحسن نصرالله گفت: پیروزی نیازمند آرامش، هماهنگی و شناخت اولویت‌هاست. در اندونزی تکفیری‌ها کم هستند؛ اما صدای آن‌ها بلند است و دائماً می‌گویند: شیعیان کافر و خطرناک هستند و همه باید مراقب شیعیان باشند؛ برخی مردم هم متأثر شده‌اند. من زمانی خطیب جمعه در مساجد اهل سنت بودم و اکنون در مساجد اصلی جاکارتا و حومه آن کمیته مساجد به دست تکفیری‌ها افتاده و به شیعیان دشنام می‌دهند و اجازه سخنرانی و امامت جمعه نمی‌دهند. اسم مرا هم از لیست ائمه جمعه حذف کرده‌اند و این، از دشواری‌های کار است.

تمام ما در سازمان اهل‌بیت ^{علیه السلام} اندونزی کمیته و بخشی داریم که همواره با اهل سنت ارتباط داریم تا ما را یاری کنند و نگذاریم آن‌ها از افکار وهابی‌ها متأثر شوند؛ به همین خاطر است که آن‌ها با ما هستند.

■ **اندونزی چند طلبه فارغ‌التحصیل از قم دارد؟**

■ آن‌ها مؤسسه‌ای به‌نام اکمال به ریاست شیخ اکمل دارند و تقریباً فارغ‌التحصیلاتن قم در اندونزی حدود ۵۰۰ نفر هستند.

■ **چه تعداد از طلاب اهل سنت اندونزی در الازهر و سوریه و کشورهای دیگر درس خوانده‌اند؟**

■ تعداد آن‌ها بسیار زیاد است. فقط حدود ۲۰ هزار نفر از طلاب اندونزی در الازهر درس خوانده‌اند و در عربستان نیز همین‌طور. عربستان که جمعیت‌های اسلامی رسمی در اندونزی می‌خواهد که طلاب خود را به عربستان بفرستند که آن‌جا درس بخوانند؛ اما موفق نمی‌شود؛ زیرا جمعیت‌های اسلامی مانند محمدیه و نهضة‌العلما تمایلی برای اعزام طلاب خود به عربستان نشان نمی‌دهند. از این رو عربستان این‌بار به‌صورت مستقیم به سراغ طلاب یا خانواده‌های فقیررفته و از آن‌ها می‌خواهد فرزندان خود را به عربستان بفرستند و با این روش توانستند موفق شوند.

■ **وهابیت از چه شیوه‌هایی برای جذب استفاده می‌کند؟**

■ ما پیروان مذهب اهل‌بیت ^{علیه السلام} می‌دانیم که پیامبر ^{صلی الله علیه و آله} فرمود: من دو چیز گران‌بها (تقلین) را در میان شما به یادگار می‌گذارم. در صفحه اول وصیت امام خمینی ^{علیه السلام} هم این روایت ذکر شده است. وهابیت این روایت را قبول ندارد و در مقابل آن دائماً برقرآن تأکید می‌ورزد و می‌گوید: قرآن را حفظ کنید. هم اکنون هزاران مدرسه حفظ قرآن توسط تکفیری‌ها در اندونزی تأسیس شده و ۲۴ رشته مرتبط با قرآن هم مانند تجوید، قرانت، زبان عربی و… درست کرده‌اند؛ اما پس‌از جذب جوانان، افکار افراطی وهابیت را به آن‌ها آموزش می‌دهند.

وهابیت‌ها علاوه بر این، نمادهایی مانند ریش بلند و ۵ وعده نماز اول وقت دارند و مردم اندونزی هم که معمولاً ساده‌دل هستند، فریب این ظواهر را می‌خورند و بسیاری از جوانان اندونزی از این طرق جذب آن‌ها شده و برای تحصیلات قرآنی به عربستان می‌روند و پس از آن‌که فارغ‌التحصیل می‌شوند، به اندونزی بازگشته و مدارس قرآنی تأسیس می‌کنند که تعداد این مدارس هم زیاد است و در این مدارس افکار و اندیشه‌های ابن‌تیمه و ابن‌باز و ابن‌عثیمین ترویج می‌شود. ما پیروان اهل‌بیت ^{علیه السلام} هستیم و باید از آن‌ها برتر و موفق‌تر باشیم. ما نیز باید مدرسی برای خود داشته باشیم که محوریت قرآن داشته باشد و در خلال قرآن سیره اهل‌بیت ^{علیه السلام} را برای مردم بازرگوینم و اگر از زمان امام خمینی ^{علیه السلام} این برنامه را آغاز کرده بودیم اکنون وضعیت ما بهتر بود.

■ اندونزی ۲۷۰ میلیون نفر جمعیت دارد و اکثر آن‌ها مسلمان شافعی دوستدار اهل‌بیت ^{علیه السلام} هستند و در ملح اهل‌بیت شعری خوانند؛ اما فتنه وهابیت همه چیز را خراب می‌کند. وهابیت مذهبی اهل خشونت و افراط است که به‌طور طبیعی نمی‌تواند کسی را به خود جذب کند؛ اما آن‌ها از طریق قرآن مردم را جذب می‌کنند.

■ **برنامه قرآنی شما برای مقابله با این جریان چیست؟**

■ آستان مقدس حسینی از حدود ۷ سال قبل دارالقرآن خود را در اندونزی تأسیس کرده که جوانان شیعه و اهل سنت در آن تحصیل می‌کنند و قرآن را حفظ می‌کنند و اکنون بحمدالله فارغ‌التحصیلات این دوره‌ها در حال انتشار در اندونزی هستند و خود آن‌ها هم دوره‌هایی برگزار می‌کنند.

آیت‌الله‌العظمی مدرسی

● **دولت‌ها در شکل‌گیری فرهنگ**

و تفکرات سالم برای جلوگیری از

ایجاد تئوریسم تلاش کنند

حضرت آیت‌الله سید محمد تقی مدرسی تأکید کردند: تئوریسم توانایی رشد در محیط‌هایی با فرهنگ و تفکرات سالم را ندارد، بنابراین دولت‌ها باید در ایجاد و شکل‌گیری چنین محیط‌هایی تلاش کنند.

به گزارش خبرگزاری ابنا، این مرجع تقلید، ۹ فروردین در دیدار خانم «جوان لاوندر» سفیر استرالیا در عراق، از دولت استرالیا خواستند تا با گردهم آوردن علمای ادیان و مذاهب مختلف در جهت از بین بردن ریشه‌های نفرت و نژادپرستی بین ملت‌های مختلف پیش قدم شود.

معظم‌له با تقدیر از برخورد دولت‌های استرالیا و نیوزیلند در قبال حادثه تئوریستی «کریست چرچ» تأکید کردند: تئوریسم توانایی رشد در محیط‌هایی با فرهنگ و تفکرات سالم را ندارد، بنابراین دولت‌ها باید در ایجاد و شکل‌گیری چنین محیط‌هایی تلاش کنند. ایشان در ادامه گفتند: ایجاد فضای سرشار از همزیستی مسالمت‌آمیز و همکاری بین ادیان و عقاید مختلف و عدم دخیل کردن سلیقه‌های شخصی در برخورد با یکدیگر ضرورت دارد، چراکه ادیان آسمانی بر محور توحید و تعالیم مشترک شکل گرفته و همین اشتراکات محور همزیستی مسالمت‌آمیز بین ملت‌های مختلف و نقشه راهی برای عبور از کشمکش‌ها در دنیای امروز است.

حضرت آیت‌الله مدرسی ضمن توصیه‌ای، از مسلمانان استرالیا و نیوزیلند خواستند تا از هرگونه برخورد احساسی در واکنش به حادثه تئوریستی اجتناب کرده و با حفظ اعتقاد، زبان و ارزش‌های خود در جامعه فعال بمانند.

هم‌چنین در این دیدار سفیر استرالیا از دیدگاه‌های روشن این مرجع تقلید در قبال مسایل مختلف تشکر کرد و خطاب به ایشان گفت: دیدگاه‌ها و رهنمودهای جناب‌عالی حکیمانه است و دولت‌های مختلف می‌توانند با عمل به آن‌ها در مسیر پیشرفت گام بردارند.

آیت‌الله عیسی قاسم

● **میزبانی بحرین**

از هیئت رژیم صهیونیستی

نبرد علیه موجودیت امت اسلام است

میزبانی بحرین از هیئتی رژیم غاصب صهیونیستی، اعلامی واضح مبنی بر تنازل از قضیه مقدسات و حرمت‌های امت اسلام بوده و نبردی سخت علیه موجودیت امت اسلام است.

به گزارش خبرگزاری حوزه، در پی قرار میزبانی رژیم آل‌خلیفه از هیئت اعزامی رژیم صهیونیستی در همایش جهانی کارآفرینی که ۱۵ تا ۱۸ آوریل برابر با ۲۶ تا ۲۹ فروردین درمنامه برگزار می‌شود، آیت‌الله شیخ عیسی قاسم رهبر نهضت بحرین، با صدور بیانیه‌ای این اقدام را محکوم و تأکید کرد: میزبانی بحرین از هیئت صهیونیستی، اعلامی واضح مبنی بر تنازل از قضیه مقدسات و حرمت‌های امت اسلام بوده و نبردی سخت علیه موجودیت امت اسلام است.

متن بیانیه به این شرح است:

بسم‌الله‌الرحمن‌الرحیم

میزبانی و خوش‌آمدگویی به صهیونیست‌ها در همایش جهانی کارآفرینی که در بحرین برگزار خواهد شد، قدمی شجاعانه در راهی غیرشرافتمندانه است، راه ذلت و تسلیم شدن، راه وقاحت و خواری است و چه زیاده‌اند قدری که در این راه برداشته می‌شوند!

سازش و قدم‌های سریع در راه راضی کردن دشمن اسرائیلی (نادیده گرفتن و) نابودی اراده امت و اسلام و اراده ملت بحرین و وطن بوده و در جهت حمایت از اراده اسرائیل است.

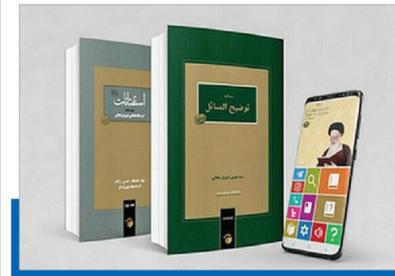
این میزبانی و خوش‌آمدگویی و هر قدم ذلیلانه‌ای که در راستای آن، برای نزدیکی به اسرائیل دشمن برداشته شود، اعلامی واضح مبنی بر تنازل از قضیه مقدسات و حرمت‌های امت اسلام است، بلکه تأیید، حمایت و تقویت دشمن‌ترین دشمنان امت اسلام می‌باشد.

این اقدام قرارگرفتن فضیحانه و مستهجن در خندقی مشترک با این دشمن برای هدف قراردادن مقدسات و هویت ما و مواجهه‌ای آشکار با امت و نبردی سخت علیه موجودیت امت اسلام است. آیا جبهه سازش با خود عهد بسته که شکست امت را با دشمنی مشترک بر سر اراضی، مقدسات و موجودیت امت اسلام محقق سازد؟!

آیا این جبهه سازش، درک نمی‌کند که سازش با دشمن به دشمن قوت و راه نفوذ در امت را می‌دهد؟ و هم چنین آن‌را کمک می‌کند تا توطئه‌هایش را در صفوف امت اجرایی کند و سیاست‌های امت را به قبضه درآورد؟ از طریق فرصت‌های بیشتری که در سایه سازش برای استفاده از امکانات ولع‌آمیز دشمن به آن داده می‌شود که هدف آن ضربه زدن به امت و ساقط کردن نهضت آن است.

آیا این جبهه سازش، درک نمی‌کند که سازش با دشمن نتیجه‌ای شدیداً فاجعه‌بار برای امت، وحدت آن، موجودیت آن و تمامی مقدسات آن خواهد داشت؟ و این آرزوی اسرائیل برای سیطره کامل بر اراضی، تصمیم‌گیری‌ها، حال و آینده این امت را محقق خواهد ساخت؟ وچندان و ضمیر نظام‌های حاکم بر امت به کجا می‌رسند؟ وقتی که هیچ ترمسی از خدا، حیایی از مؤمنین و وفایی به امانت در میان نیست.

جلد دوم کتاب «استفتائات» آیت‌الله العظمی سید موسی شبیری زنجانی شامل مباحث «روزه، اعتکاف، خمس، زکات، امر به معروف و نهی از منکر» منتشر شد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، جلد دوم کتاب استفتائات حضرت آیت‌الله سید موسی شبیری زنجانی با ویرایش جدید و با موضوع روزه، اعتکاف، خمس، زکات و امر به معروف و نهی از منکر منتشر روانه بازار شد. این جلد به نرم افزار رساله افزوده شده است. این نرم افزار با اصلاحات و ویرایش جدید رساله توضیح المسائل و کتاب استفتائات، به روزرسانی شده است و از طریق برنامه بازار در فضای مجازی قابل دسترسی است.

علاقه‌مندان می‌توانند برای دانلود اپلیکیشن رساله به اپلیکیشن کافه بازار مراجعه نمایند.

هم چنین، برای تهیه رساله توضیح المسائل و کتاب استفتائات به کتاب‌فروشی تخصصی احکام، به نشانی قم، خیابان صفائیه، کوچه ۲۴، کوچه ۸، پلاک ۸ مراجعه نمایند و یا با شماره تلفن ۰۲۵۳۷۸۳۳۵۲۵ تماس بگیرند.

آیت‌الله اعرافی در پیامی به نشست طلاب جنوب فارس

بیانیه راهبردی گام دوم

منشور نهضتی نوین برای انقلاب و حوزه‌های علمیه است

به گزارش خبرگزاری حوزه از شیراز، آیت‌الله اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه کشور در پیامی به چهارمین نشست بزرگ عیدانه طلاب و روحانیون جنوب فارس که با موضوع «رسالت حوزه و روحانیت در تبیین و تحقق گام دوم انقلاب»، به میزبانی مدرسه علمیه رضویه لامرد برگزار شد، تصریح کرد: بیانیه راهبردی، تمدنی و تاریخی گام دوم، منشور نهضتی نوین و حاوی نقشه راه آینده ایران و انقلاب و روحانیت و حوزه‌های علمیه است.

در پیام آیت‌الله اعرافی آمده است:

روحانیت و حوزه‌های علمیه در عصر جدید و در عهد انقلاب اسلامی با شرایط نو و بی‌سابقه‌ای مواجه‌اند؛ از یک سو تغییر و دگرگونی گسترده در همه ابعاد زندگی اجتماعی انسان معاصر و از سوی دیگر اقتضات و نیازهای انقلاب و نظام اسلامی و نیز حجم وسیع و سنگین انتظارات و توقعات و افزون بر آن دشمنی و کینه‌توزی دشمنان اسلام و انقلاب اسلامی نیست به این نهاد تاریخی و الهی، این همه رسالت روحانیت را سنگین و پیچیده و حساس تر ساخته است.

بیانیه راهبردی و تمدنی و تاریخی گام دوم، منشور نهضتی نوین و حاوی نقشه راه آینده ایران و انقلاب و روحانیت و حوزه‌های علمیه است و وظیفه همه، تبیین و گفتمان‌سازی و پیاده‌سازی آن است و انتظار می‌رود روحانیت و حوزه آن خطه فرهنگ پرور و مقاوم و آن استان تاریخی و سرفراز در این زمینه پیشگام و پیشاهنگ باشند.

با این اوصاف روحانیت باید برخداوند متعال تکیه و اتکال کند و با حکمت و شجاعت و مجاهدت بر توان معرفتی، معنوی، علمی، فرهنگی، اجتماعی و تبلیغی بیافزاید و پیمودن این مسیر دشوار است و البته مدیریت حوزه‌های علمیه با الهام از رهنمودهای مقام معظم رهبری «مدظله العالی» و مراجع عظام تقلید «دامت برکاتهم» و با عزم راسخ و با مساعدت روحانیت و علمای بلاد برنامه‌های راهبردی و مهمی در دست انجام دارد، اما بخش مهمی از این رسالت حساس بردوش شما علما و روحانیان گرانقدر قرار دارد و این نشست‌ها گامی در این مسیر است.

با تأکید بر توسعه مباحث فقهی در موضوعات اجتماعی

آیت‌الله اراکی با آیت‌الله یعقوبی

از علمای عراق دیدار کرد

دبیرکل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی در دیدار با آیت‌الله محمد یعقوبی از علمای نجف اشرف، بر ضرورت توسعه مباحث فقهی و تمرکز بر مسائلی جدید به ویژه مسائلی اجتماعی تأکید کرد و افزود: این مباحث امروز در حوزه علمیه قم مطرح شده است.

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله یعقوبی نیز در این دیدار که ۸ فروردین در عراق برگزار شد، ضمن تأکید بر ضرورت همکاری در این زمینه، از آمادگی مؤسسات علمی حوزه علمیه نجف اشرف برای استفاده از تجربیات حوزه علمیه قم خبر داد و طرفین برای تقویت و فعال‌سازی همکاری‌ها در این زمینه به توافق رسیدند. آیت‌الله اراکی هم چنین در ادامه برنامه‌های خود در این سفر با حیدر العبادی نخست‌وزیر سابق عراق دیدار و درباره اوضاع منطقه و تهدید گروه‌های تروریستی با وی گفت‌وگو کرد.

آیت‌الله العظمی مظاهری در دیدار استاندار اصفهان

مسئولان جلب رضایت مردم را وظیفه حتمی خود تلقی کنند

پس از انقلاب، با سعی و تلاش خالصانه و به لطف الهی پشت سرگذشته شده و سختی‌ها و مرارت‌های امروز نیز مطمئناً با تلاش و مجاهدت مضاعف، مرتفع خواهد شد.

این مرجع تقلید امیدواری به عنایات خداوند و امید به آینده را موجب ایجاد انگیزه بیشتر برای کار و خدمت به مردم دانستند و اظهار کردند: همه مسئولان و خدمتگزاران ملت در هر سمتی که هستند، جلب رضایت این مردم خوب و فهیم و صبورا و وظیفه حتمی خود تلقی کنند و بدانند که فراهم آوردن رضایت و خوشنودی مردم و اقتناع آنان در مسایل مختلف و مطالبات گوناگون آنان حتماً موجب رضای خداوند و حضرت بقیة‌الله‌الاعظم «ارواحنا فداه» است.

خدمتگزاران دانستند و گفتند: اگر سه عنصر «اتحاد، کار، جلب رضایت مردم» سرلوحه عمل کارگزاران کشور قرار گیرد، بی‌شک بخش عمده مشکلات و معضلات پیش رو برطرف خواهد شد.

ایشان با بیان این‌که اختلاف و ناهماهنگی‌ها میان مسئولان، یکی از زمینه‌ها و دلایل اصلی مشکلات کشور است، خاطرنشان کردند: وحدت، برادری و همدلی، مهم‌ترین وظیفه‌ای است که اسلام، انقلاب و مردم بزرگوار از همه مسئولان و متصدیان امور، مطالبه می‌کنند.

معظم‌له کار، تلاش و مجاهدت شبانه‌روزی را رسالت خطیر مسئولان و خدمتگزاران ملت عنوان کردند و افزودند: همه مشکلات بزرگ و مقاطع حساس

حضرت آیت‌الله مظاهری تصریح کردند: همه مسئولان و خدمتگزاران ملت در هر سمتی که هستند، جلب رضایت این مردم خوب و صبورا و وظیفه حتمی خود تلقی کنند و بدانند که فراهم آوردن رضایت و خوشنودی مردم، حتماً موجب رضای خداوند و حضرت بقیة‌الله‌الاعظم «ارواحنا فداه» است.

به گزارش خبرگزاری حوزه از اصفهان، حضرت آیت‌الله مظاهری ۷ فروردین در دیدار استاندار اصفهان ضمن اظهار تأسف و تأثر از جان باختن تعدادی از هموطنان عزیز و سایر خسارت‌ها در جریان حوادث سیل در برخی از استان‌های کشور و آرزوی صبر و سلامت برای بازماندگان آنان، سال جدید را با توجه به مسایل و مشکلات جاری، صحنه آزمایش مسئولان و

حوزه‌های علمیه مثل همیشه در کنار مردم

ادامه از صفحه ۴

مسئول شورای هماهنگی گروه‌های تبلیغی مازندران با بیان این‌که گروه‌های تبلیغی بسیاری در جریان سیل اخیر در شهرهای مختلف استان به خدمت‌رسانی مشغول هستند، افزود: علاوه بر این، هر یک مدارس علمیه استان نیز بر اساس توانمندی خود به انجام خدمات امدادی به مردم سیل‌زده استان می‌پردازند.

عزم جزم حوزویان برای مقابله با سیلاب خوزستان

حجت‌الاسلام محمد کیانی معاون امور طلاب و دانش‌آموختگان حوزه علمیه خوزستان نیز، در گفت‌وگو با خبرگزاری حوزه در اهواز، با اشاره به مجموعه اقدامات حوزه علمیه در جریان سیلاب‌های خوزستان، اظهار داشت: مدیریت حوزه علمیه خوزستان از ماه‌های قبل در جریان آب‌گرفتگی‌های باران‌های سیل‌آسا، اقداماتی را برای امداد‌رسانی به مردم انجام داد و آن حرکت‌های جهادی، تجربه‌ای برای حضور مؤثرتر در جریان اخیر شد.

وی با بیان این‌که حوزویان، پیشگام امداد‌رسانی در مناطق محروم هستند، گفت: پیش از تشکیل ستاد بحران استان خوزستان، مدیریت حوزه علمیه خوزستان با اعلام وضعیت فوق‌العاده در مدارس علمیه، طلاب را آماده اعزام به مناطق کرد.

حجت‌الاسلام کیانی، با اشاره به تشکیل چندین گروه جهادی-تبلیغی در خوزستان، تصریح کرد: هم‌اکنون گروه‌های جهادی مدارس علمیه آیت‌الله قاضی ذوقل، سیدالشهدا خرمشهر، جزائریه شوشتر، امام المهدی زکات و ولی عصر «علیه‌السلام» علی بن ابی طالب «علیه‌السلام» و الغدیر اهواز، به صورت عملیاتی در مناطق بحرانی خوزستان مستقر هستند.

معاون امور طلاب و دانش‌آموختگان حوزه علمیه خوزستان، با تأکید بر این‌که عزم حوزویان خوزستان برای مقابله با سیلاب و امداد‌رسانی به مردم «جزم» است، گفت: حوزویان پای کار انقلاب، امروز داعیه‌دار پیگیری مشکلات و امداد‌رسانی به مردم بوده و هرچه در توان داشته باشند، دریغ نخواهند کرد.

فعالیت‌های جهادی طلاب در شهر سیل‌زده بستان

مسئول گروه جهادی سید عبدالزهرا نیسی، مستقر در شهر «بستان» در گفت‌وگو با خبرگزاری حوزه در اهواز، به ارائه گزارشی از فعالیت‌های جهادی در شهر سیل‌زده «بستان» پرداخت و اظهار داشت: در جریان سیل چند ماه گذشته استان خوزستان، این گروه و طلاب مرتبط با آن، حضور فعالی در کمک‌رسانی به مردم داشتند و نمره آن حضور، احداث سیل‌بندها و چیتش سنگ‌راهی برای مقابله با سیلاب‌ها بود که این امر، امروز در جریان سیل اخیر نمره خود را به وضوح در مهار خسارت‌ها نشان داد.

خلیل حریزوی از حضور طلاب و نیروهای جهادی در منطقه خبر داد و بیان داشت: ظرفیت نیروی انسانی گروه جهادی حاضر در منطقه، متشکل از طلاب و دانشجویان بسیجی، حدود ۳۰ نفر می‌باشد، که در این میان، طلاب سوسنگرد و حوزه علمیه امام صادق «علیه‌السلام» اهواز در این محل حضور پرزنگی داشتند.

دستور مهم آیت‌الله اعرافی به مدیران حوزه‌های استان‌های کشور

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه، ۱۳ فروردین به مدیران حوزه‌های علمیه استان‌های کشور دستور داد که همه توان خود را برای بسیج امکانات و حضور حوزویان در کمک‌رسانی به سیل‌زده‌ها بکار بگیرند.

در این دستورالعمل آمده است: با توجه به ابعاد وسیع سیل در برخی از استان‌ها، شهرستان‌ها و روستاها و ضرورت حضور آحاد ملت شریف ایران در امداد و یاری‌رسانی به سیل‌زده‌ها، ضمن تقدیر و سپاس از همه مردم و دستگاه‌ها و نهادها و گروه‌های تبلیغی طلاب، فضلا و روحانیت محترم که تاکنون خدمات ارزنده‌ای ارائه داده‌اند، لازم است، مدیران محترم استانی و نیز مدیران ارجمند و مراکز و نهادهای حوزوی، فرهنگی و تبلیغی نقش مؤثر خود را در این وظیفه الهی و انسانی با شتاب و اتقان بیشتر و با عنایت به نکات ذیل ایفا نمایند:

۱. برنامه‌ریزی اساسی و سریع در راستای تبلیغ و فراخوان همه مردم شریف به ویژه جوانان ارجمند در همه نقاط کشور نسبت به امداد و هرگونه کمک‌رسانی به هم‌وطنان سیل‌زده و بسیج مساجد و مراکز دینی در این زمینه و تبیین این وظیفه الهی توسط روحانیون سراسر کشور و دعوت عموم جامعه به نشان دادن الگوی برجسته‌ای از همبستگی و همیاری اسلامی، ملی و انقلابی.

۲. برنامه‌ریزی جامع و سریع برای حضور طلاب عزیز و روحانیت محترم و حوزویان ارجمند در عملیات امداد و کمک‌رسانی و تسهیلات لازم برای نقش‌آفرینی آنان در این زمینه.

۳. بر ضرورت هماهنگی و همکاری با نمایندگان محترم ولی فقیه و امامان محترم جمعه و مسئولان گرمای و دستگاه‌های مسئول و

امداد‌رسانان و نیز نهادهای و مراکز حوزوی و تبلیغی و گروه‌های مردمی تأکید می‌نمایم؛ ستاد‌های استانی مراکز حوزوی باید تشکیل و از آن طریق هماهنگی‌های لازم به عمل آید.

۴. به مدیران محترم در استان‌ها در تنظیم برنامه‌ها و اعلام تعطیلی و محورهای حضور و غیاب و دیگر مسایل قانونی مربوط به مدارس و مراکز حوزه‌های علمیه تقویض اختیار می‌شود تا تصمیمات لازم و ضروری اتخاذ نمایند و به اطلاع بخش‌های ذی‌ربط مدیریت حوزه‌های علمیه برسانند.

امید است حوزه‌های علمیه و روحانیت محترم مانند همیشه و با اخلاص و ایثار و دور از همه هیاهو و شانه‌ها در کنار گروه‌های مردمی، بسیجی، نیروهای مسلح و دستگاه‌های مسئول، در خدمت به مردم و یاری‌رسانی به سیل‌زده‌گان عزیز و کاهش آلام و رنج آنان موفق باشند و انتظاری می‌رود، فعالیت‌های گسترده طلاب و اساتید و گروه‌های جهادی و علمای اسلام و انجمن جمعه و جمعاعات در شمال کشور که تاکنون مایه افتخار بوده است، استمرار و به سایر نقاط گسترش یابد.

فرصت را مغتنم می‌شمارم و بر اساس تأکیدات رهبر معظم انقلاب اسلامی (مدظله) و مراجع عظام تقلید (دامت برکاتهم) همه مردم شریف و مسئولان محترم کشور و دستگاه‌های مسئول و روحانیت و حوزه‌های علمیه را به مجاهدت مستمر و تلاش جهادی برای خدمت خالصانه به مردم عزیز و حل مشکلات سیل‌زده‌گان در این شرایط دشوار و نیز زمینه‌سازی برای پیشگیری از خسارت‌ها و تلفات حوادث غیرمتربقه فرامی‌خوانم و حل مشکلات همه مناطق آسیب‌دیده را از خداوند متعال مسئلت دارم.

یادآوری می‌شود، آیت‌الله اعرافی در تماس‌های تلفنی با مدیران استانی حوزه‌های علمیه خوزستان، کهگیلویه و بویراحمد، ایلام، لرستان و شیراز از آخرین وضعیت خدمات امداد‌رسانی استان‌های سیل‌زده مطلع و دستورات لازم را در خصوص امداد‌رسانی و فعالیت تبلیغی مراکز حوزوی استان‌ها صادر نمود.

پیگیری آخرین وضعیت مناطق سیل‌زده لرستان و ایلام

به گزارش خبرگزاری حوزه از ایلام و لرستان، آیت‌الله اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه کشور، ۱۳ فروردین طی تماس تلفنی با حجت‌الاسلام مرادبیگی و میناپور مدیران حوزه‌های علمیه ایلام و لرستان، پیگیر آخرین وضعیت مناطق سیل‌زده این استان‌ها و امداد‌رسانی به مردم سیل‌زده شد.

مدیر حوزه علمیه‌های علمیه کشور بر یاری‌رسانی حوزه این استان‌ها و طلاب و روحانیون به مردم گرفتار در سیل با استفاده از همه امکانات و ظرفیت‌ها شد و دستورات لازم در خصوص امداد‌رسانی بهتر و فعالیت تبلیغی را صادر کرد.

طرح امداد‌رسانی مدارس علمیه خواران کشور به مناطق سیل‌زده

به گزارش خبرگزاری حوزه، معاون فرهنگی تبلیغی حوزه‌های علمیه خواران با اشاره به بازگشایی مدارس علمیه خواران سراسر کشور پس از تعطیلات ایام نوروز، بر لزوم همراهی و همدلی با هم‌میهنان آسیب‌دیده از سیل تأکید کرد و گفت: در همین راستا طرح امداد‌رسانی مدارس علمیه خواران کشور به مناطق سیل‌زده برگزار می‌شود.

خانم معصومه ظهیری با بیان این‌که از آغاز وقوع سیل در استان گلستان، خواران طلبه و مبلغه در منطقه حضور داشتند و با همدلی و همراهی با خانواده‌های سیل‌زده، آرامش روانی و ارتقای روحیه زنان در خانواده‌های سیل‌زده را در دستور کار خود قرار داده‌اند، افزود: در اجرای طرح امداد‌رسانی به مناطق سیل‌زده، مدارس علمیه خواران نقش محوری در محلات و شهرستان‌ها ایفا می‌کنند.

وی با بیان این‌که تأمین نیاز زنان به ویژه مادران، یکی از اولویت‌های این طرح است، ادامه داد: سعی داریم با تلاش حداکثری مدیران، طلاب و مبلغان در مدارس علمیه خواران، همدلی و همراهی چشمگیر مادی و معنوی را با هم‌وطنان آسیب‌دیده از سیل در استان‌های مختلف را به عمل آوریم.

تشکیل جلسه ستاد حوزوی مدیریت بحران با هدف افزایش حمایت حوزویان از سیل‌زده‌گان

به گزارش خبرگزاری حوزه، ستاد حوزوی مدیریت بحران، ۱۳ فروردین در محل دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم تشکیل جلسه داد. در این جلسه که به ریاست حجت‌الاسلام والمسلمین زمانی مسئول دفتر سیاسی اجتماعی حوزه و رئیس ستاد حوزوی مدیریت بحران تشکیل شد، مصوب گردید که حوزویان و نهادهای حوزوی کمک‌های مالی خود را به حساب اعلام‌شده از سوی مرکز خدمات حوزه واریز کنند. هم‌چنین مقرر شد، علاوه بر کمک مستقیم و نقدی نهادهای حوزوی، کارمندان این نهادها، یک تا چند روز از حقوق خود را برای کمک به سیل‌زده‌گان اختصاص دهند.

اعزام طلاب، اساتید و کارمندان حوزوی برای کمک به سیل‌زده‌گان، اعزام تخصصی طلاب حسب نیاز، تبیین شرح وظایف هفت‌گانه طلاب در بحران سیل و اقدام فوری و کوتاه‌مدت برای توانمندسازی طلاب در زمینه امداد از دیگر مصوبات این جلسه بود.

یادآوری می‌شود، پس از پایان جلسه آیت‌الله اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه و رئیس شورای هماهنگی نهادهای عالی حوزوی در جریان مصوبات این جلسه قرار گرفت و موافقت خود را با همه مصوبات اعلام نمود.

إِنَّ خَوَاتِيمَ أَعْمَالِكُمْ فِئَاةٌ خَوَاتِيمُ إِخْوَانِكُمْ وَالْإِحْسَانُ إِلَيْهِمْ مَا قَدَرْتُمْ، وَإِلَّا لَمْ يُقْتَلْ مِنْكُمْ عَمَلٌ جُنُوعًا عَلَى إِخْوَانِكُمْ، وَإِخْوَاهُمْ تَلَخُوا بِهَا. پایان اعمال شما به این است که در حد توان خود، نیازهای برادرانتان را بر آورید و به آنان نیکی کنید. در غیر این صورت، اعمال شما پذیرفته نشود. با برادران خود مهربان و دلسوز باشید تا به ما پیوندید.

بهارانوار/ ۷۵/ ۳۹۷ و ۴۰۲

همه باید توجه داشته باشند که خدمت‌گزار این مردم هستند، همه اجیر این مردم هستند، اجرت از این‌ها دارند می‌گیرند برای خدمت و باید با مردم رفتارشان رفتار انسانی، اسلامی باشد... ما هرچه خدمت بکنیم به این ملت، کم خدمت کرده‌ایم. برای این‌که این ملت بود که همه این گرفتاری‌ها به‌دست او رفع شد.

صحیفه امام/ ج ۱۶/ ص ۱۲۶ و ۱۲۷

تأکید مقام معظم رهبری و مراجع عظام تقلید به مردم، مسئولان و همه نهادها و سازمان‌ها

به کمک سیل‌زدگان بشتابید

حادثه دیده، گروه‌هایی را برای بررسی و رسیدگی به وضعیت آسیب‌دیدگان و امداد ارزاق و کمک‌های مورد نیاز این افراد اعزام کردند.

آیت‌الله العظمی شبیری زنجانی

حضرت آیت‌الله شبیری زنجانی با دعا برای سلامتی و شفای آسیب‌دیدگان، و هم‌چنین سفارش به همگان خاصه مسئولان و دست‌اندرکاران، به تلاش در جهت رفع آلام مردم آسیب‌دیده، اظهار داشتند: مؤمنین مجاز هستند یک‌سوم سهم مبارک امام علیه السلام را در کمک به نیازهای آسیب‌دیدگان سیل مصرف نمایند.

بیانیه آیت‌الله العظمی مکارم شیرازی

آن‌چه تاکنون از سوی مراکز مسئول برای نجات آن‌ها انجام گرفته خوب است ولی هرگز کافی نیست. دولت باید با جدیت بیشتری وارد این حادثه شود و هرچه در توان دارد، برای نجات زندگی این عزیزان به کار گیرد. مردم خیر و نیکوکار نیز سبک نمی‌نشینند. دامن همت به کم‌زده و برای نجات سیل‌زدگان از عواقب این حادثه تلاش کنند. در ضمن آن‌ها مجازند از یک‌سوم وجوهات شرعی خود نیز در این راه استفاده کنند.

گفتنی است، این مرجع تقلید در دو مرحله مبلغ ۳۵۰ میلیون تومان به سیل‌زدگان شمال کشور کمک کردند.

آیت‌الله العظمی نوری همدانی

حادثه سیل اخیر در استان‌های گلستان و مازندران موجب تأسف گردیده است. مسئولان محترم نسبت به حل مشکلات مردم آن منطقه همت خود را به‌کار گرفته و سعی خود را برای التیام وضعیت پیش آمده انجام دهند. مردم با محبت ایران اسلامی نیز در حد توان به کمک مردم منطقه بشتابند و مقلدین محترم این‌جانب مجاز هستند که یک‌سوم از وجوهات شرعی را به این امر اختصاص دهند.

گفتنی است، این مرجع تقلید نیز مبلغ یک میلیارد ریال از طریق کمیته امداد به سیل‌زدگان کمک کردند.

آیت‌الله العظمی سبحانی

(در دیدار سردار اشتری فرمانده نیروی انتظامی)

حادثه سیل در شمال کشور باید پیش‌بینی می‌شد؛ اگر سیل در استان کویری مثل یزد رخ می‌داد، قابل توجه بود، اما در مازندران و گلستان که طبیعت بارندگی دارند، قابل توجه نیست. اکنون نهضت عمومی در راستای کمک به مردم گلستان دنبال شده که این اقدام قابل تقدیر است و امیدواریم با حکم رهبر معظم انقلاب اسلامی مردم نیز بیشتر در میدان کمک حضور یابند؛ هر چند ظاهر این‌ها شراست اما باطن آن خیر است و از باطن آگاهی نداریم.

حضرت آیت‌الله علوی گرگانی

(در دیدار مدیر کل اوقاف و امور خیریه استان گلستان)

کمک‌رسانی به مردم استان گلستان و مازندران و برادران اهل سنت در مناطق سیل‌زده به آن‌ها و آغاز عملیات عمرانی و کمک به خانواده‌ها جهت جبران خسارت وارده به اثاثیه و زمین‌های کشاورزی آن‌ها با سرعت بیشتری انجام گیرد. از کارهای جهادی طلاب در مناطق سیل‌زده و اظهار تسلی آن‌ها به مردم سیل‌زده تشکر می‌کنم.

نباید به مرور زمان این مردم فراموش شوند و تا بازگشت امور به شرایط عادی زندگی برای آن‌ها باید مسئولان در کنار آن‌ها باشند.

گفتنی است، در پی حادثه تلخ جاری شدن سیل و گرفتار شدن مردم نجیب استان گلستان خصوصاً مردم آق‌قلا نماینده معظم‌له در منطقه سیل‌زده آق‌قلا جهت همدردی و بررسی مشکلات آسیب‌دیدگان حاضر شد و از نزدیک مشکلات مردم منطقه را مشاهده و بررسی کرد و با مردم سیل‌زده گفت‌وگو نمود.

نماینده آیت‌الله العظمی سیستانی در ایران

حجت‌الاسلام والمسلمین شهرستانی طی تماس تلفنی با آیت‌الله نورمفیدی نماینده ولی فقیه در استان گلستان، آخرین وضعیت سیل‌زدگان استان را جویا شد. وی در این تماس ضمن ابلاغ سلام و اظهار همدردی با مردم سیل‌زده استان به‌ویژه اهالی ترکمن صحرا، افزود: از همه می‌خواهم که کمک مردم گرفتار

آیت‌الله العظمی خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی

کمک‌های مردمی و ورود دستگاه‌ها به امداد مردم وظیفه‌ای مهم است

بسم‌تعالی

حادثه سیل ویرانگر در استان‌های گلستان و مازندران که خسارت‌های سنگین به خانه‌ها و مزارع وارد ساخته و لطمه‌ی سختی به شهرها و روستاها به‌ویژه آق‌قلا وارد ساخته است، موجب تأسف و تأثر عمیق این‌جانب شد. کمک‌های مردمی و ورود دستگاه‌های عمومی به عرصه امداد و جبران خسارت‌ها وظیفه مهمی است که می‌تواند گوشه‌ای از آلام آن مردم عزیز را برطرف کند. مردم عزیز خوزستان نیز هم‌چنان درگیر بسیاری از مشکلات ناشی از سیل چندی پیش می‌باشند. همه وظیفه داریم به کمک سیل‌زدگان در همه استان‌های کشور بشتابیم. خداوند متعال به مردم عزیز ما به‌ویژه کسانی که در معرض این امتحانات دشوار قرار دارند، صبر دهد و با لطف خود سختی‌ها را جبران فرماید.

سیدعلی خامنه‌ای / ۳ فروردین ۱۳۹۸

دستور فرمانده معظم کل قوا به رئیس ستاد کل نیروهای مسلح

امکانات بیشتری برای امداد به مناطق سیل‌زده گسیل شود

بسمه تعالی

سردار سرلشکر یارقی

رئیس محترم ستاد کل نیروهای مسلح

برابر اطلاع، سیل‌زدگان دو استان شمالی نیاز مبرمی به کمک و امکانات نیروهای مسلح دارند. دستور فرمایید علاوه بر آن‌چه تاکنون در آن مناطق به‌کار گرفته شده است، امکانات بیشتری برای امداد به آن مناطق گسیل نمایند. گزارش اقدام را بفرستید.

سید علی خامنه‌ای / ۳ فروردین ۱۳۹۸

رهبر معظم انقلاب در پیامی حادثه ویرانگر سیل شیراز را به امام جمعه شیراز تسلیت گفتند

بسم‌الله‌الرحمن‌الرحیم

جناب حجة الاسلام آقای دزکام امام‌جمعه محترم شیراز دامت توفیقاته با سلام و تحیت، حادثه تازانگیز سیل ویرانگر در شیراز که به درگذشت تعدادی از مردم عزیز و داغدار شدن خانواده‌ها در ایام عید و نیز به مجروحیت جمعی دیگر و ویرانی و خسارت در شهر انجامید، مایه اندوه این‌جانب است. مقتضی است، جناب عالی ضمن ابلاغ سلام و تسلیت این‌جانب به خانواده‌های مصیبت‌دیده و نیز به مجروحان این حادثه، در تلاش برای غم‌گساری و جبران مصیبت‌ها و خسارت و کمک به مردم، با مسئولان دولتی همکاری و همگان را توصیه به سرعت و جدیت در انجام وظیفه نمایید. والسلام علیکم ورحمة‌الله

سیدعلی خامنه‌ای / ۶ فروردین ماه ۱۳۹۸

اطلاعیه دفتر آیت‌الله العظمی سیستانی

بسمه تعالی

مؤمنین مجاز هستند تا حد نصف سهم امام علیه السلام را برای کمک به سیل‌زدگان پرداخت کنند.

آیت‌الله العظمی صافی گلپایگانی

حضرت آیت‌الله صافی گلپایگانی در تماس تلفنی با امام جمعه گرگان، ضمن اطلاع از آخرین وضعیت مناطق سیل‌زده استان گلستان و مشکلات مردم گفتند: سلام و همدردی این‌جانب را به مردم عزیزی که گرفتار سیل شده‌اند و مشکلات زیادی برای آن‌ها پدید آمده است به‌ویژه اهالی ترکمن صحرا برسانید. از همه مسئولان می‌خواهم همه توان خود را برای خدمت به مردم به‌کار گیرند. این‌جانب نیز دعاگوی همه مردم عزیز آن مناطق هستم. گفتنی است، ۴ فروردین، هیئتی از سوی این مرجع تقلید، برای بازدید و کمک‌رسانی به سیل‌زدگان، اعزام آن مناطق شدند.

اطلاعیه دفتر آیت‌الله العظمی وحید خراسانی

در پی حادثه سیل در استان‌های لرستان، خوزستان و ایلام، آیت‌الله العظمی وحید خراسانی ضمن تسلیت به مردم داغدار و اظهار همدردی با افراد

در سیل بشتابند.

آیت‌الله یزدی رئیس جامعه مدرسین حوزه علمیه قم

بر همه مسئولان و نهادهای امدادی لازم است هرچه سریع‌تر جهت رفع آلام و جبران خسارت‌ها مجاهدانه وارد عمل شوند و از هیچ خدمتی فروگذاری نکنند. از همه آحاد ملت نیز دعوت می‌شود با هماهنگی نهادهای امدادی، برای کمک به عزیزان حادثه دیده وارد عمل شوند و به یاری حادثه دیدگان بشتابند.

آیت‌الله اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه

مدیر حوزه‌های علمیه هم در پیامی به مناسبت سیل در شمال کشور، گفت: اکنون وظیفه همگان در کاهش این آلام و سختی‌ها سنگین است و انتظار می‌رود همه طبقات و اصناف و گروه‌های مردمی و نهادهای دولتی و عمومی در این نهضت یاری‌رسانی حضور یابند و از هیچ کمک و یاری و اقدام خیرخواهانه‌ای دریغ نورزند و با شتاب و سرعت و با ایثار و اخلاص و با هماهنگی‌های لازم به یاری و امداد سیل‌زدگان برخیزند و مساعدت‌های نقدی و غیرنقدی خود را تقدیم نمایند و به‌ویژه امید است صاحبان مکنات و سرمایه و اصناف و نهادهای علمی و فرهنگی و حوزه‌های علمیه و دانشگاه‌ها و دستگاه‌های امدادی و بسیج سرفراز و جوانان عزیز در این میدان پیشگام و پیشاهنگ باشند. از همه مدارس و حوزه‌های علمیه و مدیران و استادان و طلاب و روحانیت ارجمند و نهادهای حوزه‌ای و گروه‌های جهادی طلبگی و دانشجویی در سراسر کشور تقاضا دارم به شکل مؤثر، نقش خود را در خدمت به آسیب‌دیدگان ایفا نمایند.

آیت‌الله اعرافی هم چنین در پیامی به مدیر حوزه علمیه استان فارس خواستار بسیج همگانی این حوزه علمیه در یاری‌رسانی به سیل‌زدگان در این استان شد. وی در پیامی جداگانه به آیت‌الله نورمفیدی نماینده ولی فقیه در گلستان هم از آمادگی روحانیت برای خدمت به سیل‌زدگان شمال کشور خبر داد. مدیر حوزه‌های علمیه هم چنین در پیام تسلیتی به آیت‌الله طبرسی نماینده ولی فقیه در مازندران، آمادگی روحانیت معظم و حوزه‌های علمیه را در خدمت به مردم شریف و آسیب‌دیدگان اعلام کرد.

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه در پیامی به آیت‌الله دزکام نماینده ولی فقیه در استان فارس نیز ضمن تسلیت این حادثه، گفت: امید است حوزه علمیه و مدارس علمیه و نهادهای حوزوی استان نقش مؤثر خود را در خدمت به آسیب‌دیدگان و کاهش رنج آنان و رسیدگی و یاری‌رسانی به آنان ایفا نمایند. پیام تسلیت حجت‌الاسلام والمسلمین بهجت پور مدیر حوزه‌های علمیه خواران به آیت‌الله نورمفیدی نماینده ولی فقیه در گلستان خبر غم‌بار حادثه سیل استان گلستان در مناطق گنبدکاووس، مینودشت به‌ویژه شهرها و روستاهای آق قلا، گالیکش و بندر ترکمن موجب تألم فراوان شد. بدون شک همت والا، همدلی، استقامت و پایداری و به فرمایش مقام معظم رهبری وحدت مثال‌زدنی مردم شریف شیعه و سنی آن منطقه در حل مشکلات و آلام عزیزان راهگشاست.

این‌جانب ضمن ابراز همدردی با مردم عزیز آن خطه و تقدیر از زحمات و پیگیری‌های حضرت عالی و مسئولان لشکری و کشوری و طلب صبراز درگاه خداوند متعال، از مسئولان و طلاب حوزه‌های علمیه خواران آن استان می‌خواهم که به فراخور توان خود، جهت کمک و تسکین آلام مردم شریف سیل‌زده، تمام توان مادی و معنوی خود را به‌کار بندند. بیانیه مجمع نمایندگان طلاب و فضلاء حوزه علمیه قم از طلاب و روحانیت معزز، به‌ویژه نمایندگان محترم طلاب و فضلاء حوزه علمیه قم انتظار می‌رود، به‌صورت جهادی وارد صحنه شده و کمک‌های نقدی و غیرنقدی خود را در میان جلسات و حلقه‌های اجتماعات طلاب و فضلاء حوزه انتخابیه خود جمع‌آوری و در اختیار رؤسای مجامع استان‌های مازندران، گلستان و خراسان شمالی قرار بدهند.

البته مسلم است این فاجعه دردناک اگر تدبیری می‌شد این‌گونه شاهد این همه مصائب نبودیم. امید است این بی‌تدبیری از راه قانونی و قوه قضائیه پیگیری و به این مطالبه بحق مردم ایران اسلامی جامه عمل پوشانده شود.

• صاحب امتیاز: مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه
• مدیر مسئول: سیدمفید حسینی کوهساری
• مدیر رسانه و اطلاع‌رسانی حوزه‌های علمیه: محمدرضا برته
• سردبیر: رمضانعلی عزیزی • با همکاری هیئت تحریریه
• تلفن: ۳۲۹۰۵۳۸ • شماره: ۳۲۹۰۵۳۳ • صندوق پستی: ۳۷۱۸۵/۴۳۸۱
• نشانی: قم، بلوار جمهوری، کوچه ۲، پلاک ۱۵
• پایگاه اینترنتی: www.ofoghhawzah.ir
• پست الکترونیک: info@ofoghhawzah.ir
• امور هنری: سید امیر سجادی
• کارشناس فنی چاپ: مصطفی اویسی • چاپ: گلریز ۴۴۲/۶۶۷۹۵۴۴

عطریار

ای منتظر غمگین مشو، قدری تحمل بیشتر

مفتون امینی

ای دل بشارت می‌دهم، خوش روزگاری می‌رسد یا درد و غم طی می‌شود، یا شهریاری می‌رسد گر کارگردان جهان، باشد خدای مهربان این گشتی طوفان زده، هم بر کناری می‌رسد اندیشه از سرما مکن، سر می‌شود دوران دی شب را سحر باشد ز بی، آخر بهاری می‌رسد ای منتظر غمگین مشو، قدری تحمل بیشتر گردی بپا شد در افاق، گویی سواری می‌رسد یار همایون منظم، آخر در آید از درم امید خوش می‌پرورم، زین نخل باری می‌رسد کی بوده است و کی شود ملک غزل بی حکمران هر دوره آن‌را خواجه‌ای یا شهریاری می‌رسد «مفتون» مثال از یار خود، گر بر تو گاهی تلخ شد کز گل بدان لطف و صفا، که نیش خاری می‌رسد

در حکم رهبری معظم

به تولیت جدید آستان قدس رضوی تأکید شد

لزوم همکاری آستان قدس در کنار حوزه و روحانیت مشهد مقدس

امام خامنه‌ای در حکمی حجت‌الاسلام حاج شیخ احمد مروی را به تولیت آستان قدس رضوی منصوب و بر لزوم همکاری با حوزه و روحانیت تأکید کردند. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری، متن حکم رهبرانقلاب اسلامی به این شرح است:

بسم‌الله‌الرحمن‌الرحیم

جناب حجت‌الاسلام آقای حاج شیخ احمد مروی دامت برکاته توفیق خدمتگزاری در آستان مقدس حضرت ثامن‌الحجج ابی‌الحسن الرضا علیه‌الآف التحیه و الثناء فوزی عظیم و کرامتی بزرگ است که شایسته است، برخوردار شوندگان از آن، خدای سبحان را پیوسته از عمق جان سپاس گویند و اکنون که جناب حجت‌الاسلام والمسلمین آقای رئیسی پس از دوره خدمت پرتلاش و پرتیتر و پایه‌گذاری کارهای ماندگار در این آستان باکرامت، به مسئولیت مهم دیگری منصوب شده‌اند، جناب عالی را که پرورش یافته‌ی این دیار و بهره‌گرفته از برکات آن می‌باشید و مراتب امانت و تقوای جناب عالی در دوره همکاری طولانی به اثبات رسیده است، به تولیت و خدمتگزاری این درگاه باعظمت منصوب می‌کنم و توجه آن جناب را به نکاتی معطوف می‌سازم.

اولاً لازم می‌دانم همه نکات مذکور در حکم جناب آقای رئیسی را به جناب عالی بی‌زیادآوری کنم. اغتنام فرصت این خدمت و صرف همه توش و توان خود در آن، خدمت به زائران و مجاوران به‌ویژه ضعیفان و نیازمندان، بهره‌گیری از ظرفیت فرهنگی آستان قدس، نگهداری و مراقبت از گنجینه منحصر به فرد هنر معماری و خطاطی و تزئین به‌کاررفته در مجموعه بناها و فضاها، حفاظت از موقوفات گسترده و غنی، ساماندهی بنگاه‌های اقتصادی و خدماتی و سرانجام، بهره‌مندی از روحانیت این خورشید فروزان، با اخلاص و مجاهدتی که به‌کار خواهید برد، در شمار این توصیه‌هاست.

ثانیاً حضور و همکاری آستان قدس در کنار حوزه علمیه و روحانیت معظم مشهد مقدس را موکداً توصیه می‌کنم. ثالثاً همکاری با مدیریت‌های دولتی و کمک به آنان به نحو مقتضی توصیه دیگر این‌جانب است.

رابعاً بهره‌گیری از کارشناسان متدین و انقلابی در بخش‌های گوناگون، سفارش مؤکد دیگری است که همواره تکرار شده است.

در پایان مزید توفیقات جناب عالی را از خداوند سبحان مسئلت می‌کنم.

سیدعلی خامنه‌ای / ۱۰ فروردین ۱۳۹۸

